

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Félévi 28 korona. Félévi 14 korona.
Negyedévi 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Erzsébet-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Az új alakulás ára.

Budapest, április 17.

A politikai helyzet változatlan, vagy, ha úgy tetszik, még mindig változatlan.

Amilyen sablonos ez a mondat, akár az: hogy jó, vagy rossz idő van, — épp oly szomorú is. Néhány nap múlva egy esztendő lesz Lukács dicső kormányzása s egy hónap múltán Tisza diadalmos elnökösködése is az első jubileumához ér. Egy rövid év és a nemzet hány nagy, féltett kincse, gonddal örzött értéke hever összetörve, cserepekben. Hiába süvit fel az elnyomott ország vésszes jajkiáltása, hiába dörömböl a nép kétségbeesett erőfeszítéssel börtöne vaspántos ajtaján, még sincs változás. A két porkoláb gunyos mosolylyal nézi vergődésünket s a manlicher csöve, a szurony aczélja megcsillan a véletlenül idetévedt napsugár hideg fényében. Bécsnek így is jó. Sőt talán éppen a lánczsörgést tartja a legszebb muzsikának. Marad tehát minden a régiben.

Néha napján azonban — amikor már fenyegetően sikong a magyar közvélemény — mégis átszűrődik ide hozzánk egy akadémikus fejtegetés a politikai váltó-gazdaság lehetőségéről s azután ismét csend és sötétség. Tehát a helyzet újra változatlan.

Legújabbán az „Egyetértés” hasábjain nyilatkozott s nyilatkozik ma is egy

előkelő bécsi katonai személyiség, aki a jelek szerint jól ismeri bizonyos befolyásos tényezők gondolkodását. Ez a személyiség a felvilágosodott jozefinizmust ajánlja követendő magyar politikai programmul. Nem akarjuk most történelmi alapon bonczolni a jozefinizmus fogalmát, a II. József, a kalapos király rendszerét, amely népies irányzata, a klerikalizmus leküzdése mellett a germanizálást, az alkotmányos önállóság helyett a centralizálást, az osztrák bürokratizmus betelepítését célozta. Elfogadjuk, hogy a felvilágosodott jozefinizmus alatt egy monarchikus, teljesen dualisztikus, liberális, a nép egészére támaszkodó rezsimet kell értenünk, amely a becsületes, demokratikus, igazi általános választójogot vallja alapelvűül.

Ez a program igen tetszetős és szinte bánt bennünket, hogy még nem alakult meg az új párt, amely megvalósítsa. Mert hiszen az említett előkelő bécsi személyiség azt is hangoztatja, hogy ezé az új párté volna a jövő.

Miért hát politikusainknak, különösen a Lukács és Tisza ellen küzdőknek a késlekedése? Megtaláljuk hamarosan ennek az okát is. A felvilágosodott jozefinizmus a közjogi gravamenek végleges elejtését is kívánja.

Mit jelent ez?

Kétségkívül a personal unionak, a katonai követeléseknek, a külügyi paritásnak, a gazdasági önállóságnak egy-

szer s mindenkorra való kikapcsolását. Jelenti tehát azt, hogy a demokráciáért áldozzuk föl minden ideálunkat, összes nemzeti törekvéseinket, miután már ősi alkotmányosságunk biztosítékait fegyveres erőszakkal lerombolták.

Ez a bécsi követelés talán mégis kissé túl magas árat szabja a hön óhajtott személy- és rendszerváltozásnak. Olyan pártalakulást sohasem fogadna be Magyarország, amely a nemzetellen demokráciát, az összbirodalmi liberalizmust hozná a nyakára a nemzetellen junker-világ, az összbirodalmi reakció helyébe. Nekünk nemzeti demokrácia kell s az a magyar liberalizmus, amelyet Kossuth, Széchenyi és Deák hirdettek.

Ha a felvilágosodott jozefinizmus azt mondaná, hogy tegyük félre az elérhetetlen ideálokat, a békés úton ki nem vivható szeparatiztikus törekvéseket s elégedjünk meg a 67-es kiegyezés teljes kiépítésével, igazi nemzeti tartalommal való kitöltésével, a megszilárdított dualizmus keretében olyan paritással, amely Magyarországnak a tökéletes egyenrangúságát és koordináltságát biztosítja a szövetséges Ausztria mellett, a mostani alárendeltség megszüntetésével, — ez a program kétségtelenül megfelelő visszhangra találna a Lajtán innen. Mert hisz a magyarság nem keresi, sőt megelégette már a meddő serelemi politikát s ma már nagyon jól át-

Kis városban.

Írta: Radó István.

(Utánnomás tílos.)

A fiú mélyet, hosszú lélegzett és lelkőben, testében nagyot nyújtózott. Amerre nézett, szeme szokatlanul ismerős akadályokba ütközött. A kisvárosnak, az első lüktető, élő helynek levegője zuhogott, morajlott körülötte. Lábai alatt durván leütött, otrombán kivágott kövek sorakoztak, tömörültek primitív járdaként egymás mellé. Bokája minduntalan megbicsaklott, lába elferdült, belényilalt a fájdalom, de ő ment tovább, sőt, szedte a lábait, otthon volt, a szabad levegő a kisvárosban.

Né, amott az a ház, hát azt most befestették sárgára. . . Érdekes. . . Ott meg emeletet húztak. A másik oldalon mintha kékebb lett volna az ég legutóbb. Igen, igen, mikor innen nézte, kékebb volt, lüktetőbb, kékebb. Persze! Ott azt a bádogházatott átfestették. Piros volt és élt, most pedig megölték és szürke. Csak embereket látna már. Ismerős arcokat! Hiszen mindenkit ismer, hiszen mindenki ismeri. Éppen ezért nem értesített senkit, egyedül megy befelé a városkába.

Minden sarokról új, ismert légáramlat csapta meg. Egy gyermekkor emlékei repkedtek a szélben, a levegőben usztak és jöttek mindig a fiú felé.

Nem törődött ki-bicsakló lábaival, nem törődött avval, hogy cipője sarka már egészen elferdült, szaporán, de néha mégis lagadozva lépkedett.

Idegenszerű, bombasztikus szavak toltak a nyelvére. Kisváros! Szülőföld! Gyermekkor! Emlékek! Rokonság! Kiszabadulás a sötét, durva, czirádás házfalak alól! Levegő, levegő, levegő! Zugott a feje egy kissé. Hiszen ilyen szavakat ő nem ejtett ki soha, nem is gondolt ilyenekre. Ő ezeket a szavakat utálta. Hát mi történt vele?

Azután belépett a rokonokhoz. Nem várta; meglepést; kérdéseket.

— Hogy vagy? Mi jutott eszedbe? Jól tette, hogy eljöttél! Jót tesz a levegő. Sokáig maradsz?

A fiú szólni, felelni sem tudott. Tátott szájjal és nyitott szívvél szívta magába a sok levegőt és szeretetet.

Akkor megfogta őt valamelyik asszonyrokot:

— Ez lesz a te szobád.

— Jó, köszönöm.

— Podgyászatod mindjárt behozzák a vasutról. Kicsomagolhatsz.

— Köszönöm, Igen.

— Addig pedig mosd meg a kezed.

Egyedül hagyta.

Még mindig nem tudott magához térni. Sohasem hitte volna. Ilyen egy kisváros. Így szeretik az embert itt. Még mindig szokatlanul röpködő szavak tolokodtak a nyelvére s csak fogainak sővénye tartotta őket vissza, fogta őket meg.

Ilyen az, ha az ember kiszabadul Pestről. Ott nem is érzi, hogy milyen a nappal, milyen az alkonyat, milyen a este, ott csak a huszonnégyes szám, az órák száma jelenti a napot.

Lassan lehuzta magáról a kabátját, le-gombolta a kezéjét, megmosta a kezét, kis kézitáskájából kivette az előkészített gallert és kicserélte a rajtalevővel. Közben gondolkodott. Minden utczán, amelyen jött újra végigment, minden ház előtt, ahol csak járt megállt gondolatban és felruházta őt a régi emlékek czirádájával, de azokra a helyekre, ahol most még nem járt nem tudott jól visszaemlékezni.

Kész lett és bement a családroz. Kérdések következtek és családi visszaemlékezések. Ki ezt tudta róla, ki amazt, végre megkérdezték:

— Mit csinálsz délig?

Most jutott eszébe, hogy csak 10 óra van.

— Elmegyek sétálni. Mindenfelé.

— Menj ki a Várba is. Nagyon szép most és érdekes — szólta rá valaki.

A fiú gondolkodott, azután válaszolt:

— Igen a Vár. Kimegyek, hogyne.

Felöltözött és elment.

A levegő friss és száraz volt. Néhol talán egy kis szénaszag szállt ki az udvarból, néhol orgonaág nyult ki a kertből. Kisváros volt.

A fiú lassan, révedezve ment, ajka néha meg-megmozdult, amint a gyermekkori fantázia egy talpalatnyi földre emlékgyöngyöket hintett rá.

Kiért a Várba.

Zöld pázsit fogadta. Megint valami olyan szín ütött a szemébe — az élet zöld színe — amilyent a nagyvárosban nyolcz év

érti és átérzi, hogy termékeny gyakorlati politikát csak úgy folytathat, ha elkerüli az örökös összeütközéseket a koronával. Jó, a felségjogokat nem bántjuk, a dualizmus kapcsolatait nem lazítjuk, de viszont a legkevesebb, amit megkövetelhetünk, hogy a 67-es kiegyezésben lefektetett jogainkat ne csorbítsák, hanem erősítsék. És ha Bécs annyira fél a monarchia szlávságától, a trializmustól, akkor az osztrák németiség mellé csak úgy sorakoztathatja hűséges szövetségesül a magyar nemzetet, ha ennek a jogait is teljes mértékben respektálja.

Ha azonban még a törvényben gyökeredző jogaink sem érvényesülhetnek, akkor hiába minden demokratikus és liberális ígéretés, ez megelégedést, békét nem eredményezhet. Ezért nem sikerülhet a sürgetett új pártalakulás sem. Tulnagynak volna az ára. De féltő. Ha Bécsben ezt idejekorán be nem látják, a felszabadítást ma még váró magyar nemzet szívében felgyülemlett keserűség nemcsak a porkolábok ellen fog kirohanni. Nem jó a végletekig felcsigáznai a tömegszeszélyt, amely néha igen radikális irányban keresi azután meg a népharag levezető csatornáját. Ma még csak a lánczait csörgeti, ma még csak döngeti a nemzet börtöne ajtaját, de, ki tudja, holnap...

Ezért jelentjük elszorult lélekkel, hogy a politikai helyzet változatlan, még mindig változatlan.

Budapest, április 17.

A kultuszminiszter a királynál. Jankovich Béla kultuszminiszter, aki tegnap Bécsbe érkezett, a tegnapi nap folyamán sokáig tanácskozott Scapinelli bécsi pápai nunciussal, ma délután fél egy órakor pedig külön kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audiencián a kalocsai érseki székek, továbbá az ennek betöltésével megüresedő püspöki székek és a hajdudorogi püspökségnek ügyéről volt szó és ezek miatt tanácskozott a kultuszmi-

óta nem látott. Keresni kezdett emlékeket ehhez a színhez, talált is sokat, apró, gyermekes játékos emlékeket. Sétálgatott nyugodtan, frissen, de érezte, hogy valamit még nem talált meg. Déli harangszó hangzott el hozzá, visszafordult, hazament.

Az uton is, a rokonai között is hiányzott neki valamilyen emlék, egy szó, egy emlék, egy hely, egy leány...

A családi beszélgetés közben egy név jutott el hozzá a villámgyors asszociáció útján, eszébe jutott az, amit keresett és beleszólt a beszélgetésbe:

— Igaz! Mit csinál Magda? Hol van?

Kedveskedő, fontoskodó mosolyok követték, jóízű visszaemlékezések és arcváltozások.

— Hja, a Magda! Igen, a Magda!

Végre megmondták:

— Ide fog jönni.

A fiu érezte, hogy eddig ez hiányzott, hogy ezt kereste odakinn a Várban, ez kapcsolja össze az emlékeket, ez fog össze mindent.

Érezte, hogy most már nem fognak kulisszabeszéd, bombasztikus szavak megjeleníteni gondolatai között, hanem gyengéd, nyugodt és életteli szavakat fog mondani régi emlékekből.

Készülődött a találkozásra. Hiszen tudta, hogy változott a lány, hogy megnőtt, hogy másképp beszél és mégis érezte, hogy minden a régiiben maradt. Felkutatta az emlékeit, amelyek oly fájók voltak, mikor itt hagyta őket s amelyek most oly puhák, úgy omlanak szét a szívében, mint a kenyéren a jó,

niszter a pápai nunciussal is. Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter ma délután 4 óra 50 perczkor visszautazott Budapestre.

Ellenzéki értekezlet. A szövetségelt ellenzéki pártok népgyűléseket rendező bizottsága holnap délelőtt tíz órakor az országgyűlési néppárt körhelyiségében ülést tart.

A fiumei kormányzó Budapesten. Gróf Wickenburg István fiumei kormányzó ma reggel Budapestre érkezett és a délelőtt folyamán meglátogatta Lukács László miniszterelnököt, akivel folyó ügyekről tanácskozott.

Ujabb köztársasági közgyűlés. A köztársasági párt vezetősége újabb rendkívüli közgyűlésre hívja össze tagjait Budapestre, amelyre az olasz és francia sajtót is meghívja, hogy ennek tagjai az esetleg megismétlendő rendőri üldözésnek tanui legyenek. Oddo Marinelli dr., az olasz köztársasági párt titkára Anconából részletes jelentést kért a makói gyűlésről és táviratilag értesítette a köztársasági párt vezetőséget, hogy dr. Chiesa Jenő, a karrarai kerület képviselője az olasz parlamentben szót fogja tenni a magyarországi eseményekért. A pártba a vezetőség hivatására szerint újabb 753 új tag jelentkezett. A pártvezetőség Papp Gyula kiskunhalasi ügyvéd jogtalan letartóztatása miatt a budapesti, dr. Makai Márton szeghalmi ügyvéd letartóztatása miatt pedig az aradi ügyvédi kamaránál emelt panaszt. Esperit János makói ügyvéd, kinek magánlakásába hatolt be a karhatalom, a szegedi törvényszéknél bűnvádi feljelentést tett magánlakásért, személyes szabadság megsértése és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Dr. Nagy György sürgős előterjesztést adott be az Országos Ügyvédszövetség szegedi osztályához, hogy rendkívüli közgyűlést hívjanak össze, mely megbélyegezze a makói rendőri brutalitást.

Benodek államtitkár Pápán. Pápáról jelentik: Benodek Sándor államtitkár a mai napon résztvett a pápai ref. tanítónőképző intézet új épületének felavató ünnepén. A felavató ünnep a dunántúli ref. egyházkerület közgyűlése keretében folyt le, mely az ünnepélyt összekapcsolta Czike Lajos főiskolai gondnok 50 éves lelkézi jubileumával, kinek a nőnevelő intézet létesítése és kifejlesztése körül nagy érdemei vannak. A közgyűlésen, melyen Pápa város egész intelligenciája is jelen volt, Antal Gábor püspök és Chernel Antal legidősebb egyházmegyei gondnok elnökölték. A közgyűlés mindenekelőtt sajnálatát fejezte ki gróf Tisza István főgondnok távolléte fölött. Felavató

szép, friss vaj. Befodták egész gondolkodását, mint egy puha, ráomló selyem-bársony takaró.

Mire a lány jött, a fiu már emlékezett minden mondasra minden apró történetre, minden csókra.

A lány egyszerűen, elfogulatlanul lépett be. Megszépillt, megnyult és egyszerű, élénk maradt. A fiu megnyugodott. Az utolsó pillanatig félt a találkozástól, mert eszébe jutott mindaz, amit olvasott késői viszontlátásokról és eszébe jutottak azok az arczok, amelyeket otthonról visszatért barátai mutattak. Eszébe jutott mindaz a sok fájdalom, csalódottság, elkeseredés és düh, meg a szemeknek a hidegsége, üressége, amit látott és félt.

A lány pedig egyszerűen, elfogulatlanul lépett be és kezét nyújtott a fiunak:

— Szervusz Károly!

A fiu megnyugodott, örült és felvidult.

— Szervusz Magdus! Mit csinálsz?

Megindult a beszélgetés. A rokonok eleinte beleavatkoztak egy-két szóval, aztán otthagyták őket.

A leány ott volt estig, hazament és a fiu meg volt elégedve. Nem beszéltek szerelméről, csak néhány emlék, visszaemlékezés tarkította a beszélgetést. A lány is emlékezett rájuk. A fiuban valami diadalérzet rekedett felül. Nem csalódott!

Este vacsora után azt kérdezték tőle:

— Meddig maradsz?

— Nem tudom — felelte.

Lefeküdtek. Akkor vette csak észre, hogy tulajdonképpen nincs a rendes helyén.

beszédet Antal püspök tartott, nagy ékesszólással fejtegetve a nőnevelés fontosságát, majd Benodek államtitkár mondott beszédet, melyet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadott. Körös Endre igazgató szép szavak kíséretében gondozásba vette az intézetet, amivel a felavatás ünnepe véget ért. Következett a Czike-jubileum. A jubiléum a kerület nevében Antal püspök, a főiskola és a nőnevelő intézet részéről Beöthy Zsolt főiskolai világi gondnok, az esperesi ker. részéről Nagy Lajos, az egyházmegyei gondnokok nevében Chernel Antal, a főiskolai ifjuság nevében ünnepi ódával Szabó Imre, a nőnevelő intézet tanulói nevében Bárdossy Mariska üdvözölték. Antal püspök átadta a kerület emléktárgyait, egy ötvösművü bibliát és egy ezüst irókészletet. A jubiléum meghiúsult, lendületes ékesszólással válaszolt az üdvözlésekre. Délben a tanítónőképző ebédlőjében 160 terítékes fényes disztribúció volt.

A pénzügyi számvevőszéki tisztviselők mozgalma. A pénzügyi számvevőszéki tisztviselők a hó 20-án, vasárnap a régi országház tanácstermében kongresszust tartanak, helyzetük javítása céljából. A tisztviselők követeléseiket memorandumba foglalva szándékoznak a pénzügyminiszter elé terjeszteni. A memorandum az 1914. évi költségvetésben a státusz és a gyakornokok létszámának rendezését, a kiszolgáltak nyugdíjazását és a kinevezési időpont szabályozását kéri.

Szilágy megye semleges. Szilágy vármegye törvényhatósága Péchy Imre főispán elnöklésével ma közgyűlést tartott, melyen nagyobb vitát provokált Pozsonymegye átirata a közigazgatás államosítása dolgában. Az állandó választmány a megye békéje érdekében az átiratnak egyszerű tudomásulvételét ajánlotta. Az ellenzéki bizottsági tagok ellenben a közigazgatás államosítása elleni tiltakozást tartalmazó javaslatot nyújtottak be. Az ellenzék javaslatát 87 szavazattal 47 ellen elvetették. A választójogra vonatkozó kassai átiratot szintén tudomásulvételük.

A protestáns közös bizottság ülése. A protestáns közös bizottság, amelynek összehívását már régóta sürgették, április 25-én, pénteken, délután 4 órakor ülést tart a Deák-téri iskolák dísztermében. A bizottság ülésén dr. Baltik Frigyes evangélikus püspök és gróf Degenfeld József református egyházi főgondnok fognak elnökölni. A bizottság a két protestáns egyházat közösen érdeklő egyháztársadalmi ügyeket fog tárgyalni.

Az idegen, szokatlan ágy zavarta, idegesítette. Forgott benne és mozgolódott, nagyon nehezen tudott elaludni.

Már hajnalban felébredt. Nagy csend fogadta.

— Mi az? A villamosok még nem járnak.

Azután eszébe jutott, hogy nincs Pesten. Ez a csend is megzavarta. Eltiúntek előle az álomképei: gondolatait nem tudta rendbe szedni. Neki zaj kellett. Azután kinézett az ablakon. Földszintes ház állt vele szemben. Csuf, kékre meszelt házacska. És az ablakokon vasrács. Ritka vasrács ugyan, de mégis rács. És az ablakok is aprók.

— Hol vagy Budapest! — gondolta el hirtelen.

Kedvetlenül kelt fel. Hozzá tartozóinak mosolyos arccal köszönt, de nem volt jó kedve. Egyszerre eszébe jutott, hogy fél tizenegy órakor kinn kell lennie a várban, a lány vár rá. Nem volt kedve kimenni.

Minek? Azért az egypár napért, amit itt tölt. Soha többet! Minek?

Mégis kiment. Ez a levegő ami körülötte volt, oly megszokottnak tetszett, az ég felette oly ismerős volt, nem szeretett és kedves, csak megszokott és ismerős és minden csak Magdáról beszélt.

Bosszus volt, amikor kifelé ment. Lába egy apró ugrással a földre, a kalapot és fönntartotta, Károly nagynehezen levette, egy kis sár freccsent a kabátjára, egy fekete kutyva megugatta. Bosszankodott és megint Pestre gondolt.

Bécsi szemüvegen át.

— Még egyszer az új pártalakulásról. —

Keresik Lukács László utódát.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, április 17.

Azok az érdekes nyilatkozatok, melyeket bécsi munkatársunk vasárnapi információi a szövetségi ellenzék néhány vezető tagjából kiváltottak, élénk kommentárookra nyújtottak alkalmat a császárváros politikai köreiből. Munkatársunk a nyilatkozatokkal ismét fölkereste azt a magasrangú katonát, aki a „fölvilágosodott jozefinizmus“ fölfogását tolmácsolta a magyar politikai helyzetről, s tőle a következő kiegészítő magyarázatokat kapta:

— A nyilatkozatokból, meglepő rezervált-ságuk mellett is, egyértelműen kicsendül az a refrain, hogy a mostani rendszernek pusztulnia kell, mert a szövetségi ellenzék nem áll szóba ennek a vezérével. Ez eddig helyes és érthető; de kivel akarnak hát szóba állni a szövetségi ellenzék vezetési s legfőképpen: — milyen alapon? És ha már pusztulásra ítélték ezt a rendszert, miféle mást akarnak a helyébe állítani? . . . Mert az, ugy-e, nyilvánvaló, hogy rendszer, illetőleg kormányzat nélkül 24 óráig se maradhat az ország? És — ismétlen, amit már a multkor is mondtam — elbocsájtani Lukácsot Tiszával együtt és szétkergetni a munkapártot, ameddig nincsen más Lukács és Tisza, meg a munkapárt helyett, a korona szempontjából igazán lehetetlen.

— Ismétlem, Bécsben szívesen föláldoznák Lukácsot a béke kedvéért, sőt már ő maga is örömmel távoznék, csak tudná, hogy tisztességgel teheti! Hiszen három hónapja őri már főlejtében a grófi kinevezési, amit végkielégítésként kapott és nem publikálhat, mert nincs rá módja, hogy tisztességgel távozhassék, Lukács nem mehet, mert nincs utód, sőt Bécsnek ma már jelöltje sincs. Egy volt eddig: Hazaj Samu báró, aki azonban két ízben is elhárította a megbízást; hogy pedig harmadszor is fölajánlják-e neki, az nem bizonyos.

— Hát gróf Khuen és gróf Zichy János? . . .

— Tempi passati! Amikor Khuen gróf jött 1910-ben, azt beszélték róla itt Bécsben, hogy kemény energiája, agyag politikus, aki

majd elbánik az ellenzékkel. „Er laesst sich nicht kutschieren!“ — mondogatták egymásnak, akik ismerték. És azután kisült róla, hogy de bizony ő is megnyergelhető. És pedig Tisza István nyergelte meg a hirhadt rezolúcióval, amibe Khuen gróf bele is bukott. Ekkor már helyesebben ítélték meg őt Bécsben s azt mondták róla, hogy aki annyira nincs tisztában a monarchikus és dinasztikus érdekekkel, hogy a Tisza-féle rezolúció szövegének szegődik; az lehet igen derék, loyális férfiú, de politikusként annyira rövidlátó, hogy nem szabad rábízni a monarchikus és dinasztikus érdekek gondjait

— És Zichy János? . . .

— Régi dal régi dicsőségről. Hát igaz, hogy Zichy gróf egy igen magas állású közjogi faktor egyenes kívánságára került bele a Khuen-kabinetbe, azzal a megbízással, hogy — vigyázzon a választójogra. De az „ellenőr“ rosszul teljesítette kötelességét és csak akkor ébredt ennek tudatára, mikor egyszer Oroszáron frappáns módon megértették vele, hogy a régi nevusnak vége. Erre aztán — valószínűleg, hogy kiengesztelje a neheztelet — lemondott Zichy János, de azóta bizony még nem tapasztalta, hogy méltányolták volna ezt az áldozatot, melylyel politikai mulasztásait szerette volna jóvá tenni.

— Milyen jelölt kellene hát Bécsnek? . . .

— Olyan, aki föltétlenül garantálni tudja egyfelől a parlamenti békét, másfelől a monarchikus szükségletek ellátását, még pedig annak az alkotmányjogi bázisnak a keretében, amelytől a korona el nem térhet, — értem a 67-es kiegyezést. Ennek az államjogi kapcsolatnak a föntartására, sőt szilárdítására szászorta több gondot fordítanak Bécsben a délszlávok balkáni sikerei óta, s ezért aggályos a közjogi ellenzéknek az a merev dogmatizmusa, mely még ma is úgy hirdeti a duális államkapcsolat meglazításának szükségességét, mint Magyarország fönmaradásának alapfeltételét. Holott pedig a valóság az, hogy: ha ez a duális államkapcsolat meglazulna, — amibe a korona soha beleegyezni nem fog, — akkor tér nyílnék a beékelődésre egy harmadik faktornak is, ami szükségképpen megszüntetné a magyar államiság paritását, mert már egyenesen federatív alakulás lenne.

— S miképpen függ össze mindez a kibontakozással? . . .

— Oh, mindjárt meg fogja érteni! A dinasztikus érdek az, hogy a mai duális kapcsolat megmaradjon, sőt szilárduljon. Ezzel szemben a közjogi ellenzék ennek az államkapcsolatnak a meglazítására törekszik, tehát, habár indirekte, s talán öntudatlanul is, egy olyan új alakulásnak — a trializmusnak — törí az útját, amelytől ő fél legjobban, s amelyről a dinasztia, kiváltképpen a délszlávok balkáni sikerei óta, hallani se akar. A dinasztikus és monarchikus érdekek tehát olyan politikai alakulást sürgetnek, követelnek Magyarországon, mely a dualizmust ne veszélyeztesse, sőt egyenesen megszilárdítsa az által, hogy az államföntartó alkotmány sánczaiba az egész magyar nemzetet bebocsájtja.

— Szóval: a demokratikus választójog? . . .

— Ugy van, még pedig minél szélesebb kiterjesztésben. Ezért támogatta a „fölvilágosodott jozefinizmus“ négy évvel ezelőtt a közjogi ellenzéknek éppen a legszélsőbb frakcióját abban a reményben, hogy ez a hatalomra segített közjogi párt, a fölkinált demokratikus reformok fejében, lemond a gravamenekről. Mert a „fölvilágosodott jozefinizmus“ azt akarta, s akarja még ma is, hogy Magyarország paritásos szövetséges és ne gravaminális ellenfele legyen Ausztriának. Hogy ez négy évvel ezelőtt nem sikerült, annak az volt az oka, hogy a fönt említett közjogi párt a fölkinált demokratikus reformokra ráadásul még a monarchia gazdasági kapcsolatának a meglazítását is követelte. Ezt pedig a „fölvilágosodott jozefinizmus“, éppen a szlávág trialisztikus velleltásai miatt, már akkor is joggal tartotta sokkal károsabbnak a monarchiára, semhogy tovább támogathatta volna. Így szakadt aztán Magyarország nyakába előbb Khuen, s azután a Tiszával súlyosított Lukács.

— Merre vezet hát a kibontakozás útja? . . .

— Az út világos: ott kell fölvenni a fonalat, ahol 1909. végén elszakadt. Meg kell csinálni azt az új demokratikus pártalakulást becsületes választójogi alapon, mely a közjogi gravamenek kicsatolásával módot nyújt a munkapárt tisztességes elemeinek is a csatlakozásra. Ez az első lépés: az új pártalakulás, illetőleg egy olyan demokratikus program kidolgozása, mely mindenekelőtt egyesitené az egész ellenzékot, s nem zárná ki az új párt kereteiből azokat a tisztességes munkapártiakat se, akik inkább akarják egy új alakulásban a szabadság egyenlőségét, mint Lukács körében

Künn azonnal meglátta a leányt. Mosolyognia kellett, jókedvűnek lennie, hiszen az a leány, Magda, életében az első nő. Jókedvűnek kell lenni és udvariasnak.

Azután egymás mellett sétáltak, esőben, megszokottan. Néha nem is szóltak egy szót sem, a leány élvezte ennek az egyedül létnek szokatlanságát, érdekességét, a fiu pedig érezte, hogy mindennek csak az emlékek adtak jogosultságot, alapot.

Azt mondta egyszer a lány:

— Nagyon jó időben jöttél. Most minden új, friss és sejtelmes. Még nincs tavasz, csak tavaszodik. Minden, ami volt már, most újra lesz. Egyik napról a másikra nő, fakad, kilép az életbe. Most még nem tudja az ember, hogy mi lesz holnap itt körülötte, micsoda zsongás, micsoda hangzavar, csak sejt és remél.

A fiu közbevágott:

— És ha nem akar remélni és ha nem vár semmit? Ha szeretné, hogy maradjon minden, ahogy volt, ahogy elmúlt? És csalódik és mégis jön valami, amit nem várt? Mi lesz akkor?

Akkor örülni kell. Az nem lehet fájdalom, az nem fájhat, hogy valami megújul, megél, újra él. Csak a pusztulás lehet fájdalmas. Nézd, a fü, a fa, a virág újra felkél és él. Hiszen ennek nem szabad csalódásnak lennie.

— Hát te ezt nem érted — mondta a fiu. — Ezt itt . . . itt . . . nem lehet végig gondolni. Ez . . . — azt akarta mondani kisváros, de nem mondta. Ez ehhez Pesten, ott kellene élned, ahol látnád, hogy lebontanak

egy házat, egy piszkos házat — olyan, mint egy elsárgult levél — és az csak más formában, új alakban tud életre kelni. Ugyanugy soha. . .

Látod, nekem az fájna — felelte a leány. — Elbucsznák tőlük és emlékeimmel raknám körül. Olyan volna, mint valami szépen őrzött, hamvadt, régi elmúlt szerelm.

A fiu hirtelen ránézett a lányra. Mi volt ez? Minek mondta ezt? A lány szeméi fényesek voltak, úgy nézték a fiut.

— Régi szerelm! — kacagott a fiu magában. — Milyen érdekes ez a leány. Ezt el kell mondani. . .

A lány tovább beszélt:

— Hiszen te is mondtad tegnap, hogy örültél a régi házaknak, az emlékeknek. . . Azt mondtad, hogy nekem is örülsz. . .

— Igen, Magda, én örültem . . . de az más, ez nem ugy van. . . Azokkal a pesti házakkal én együtt élek, érzem a lélegzetvételüket és nem bánom a régi házakat. . . Igen. Lehet, hogy olyanok, mint egy régi szerelm, de nekem. . . nekem folyton ujak-ujjak kellene. Nem tudom, hogy te ezt így megérted-e? — mondta mindinkább hadarva.

— Értem! — felelte a leány csöndesen.

— És tudod, itt ezek a házak, ezek a játékszereim, itt minden csupa emlék, amik a padláson vannak és az ember véletlenül megtalálja forgatni és szereti. . . Igen, itt minden olyan, mint a játékszer. . .

— Minden játékszer? — mormolta a leány.

A fiu nagyon heveskedett, hadart.

— Igen, játékszerek. . . Tudod és ugy a

játékszerekkel nem lehet már később állandóan foglalkozni. . . Néha kezdve veszi az ember, de már nem játszik vele. . . És a. . . hát a. . . kisváros és az emlékek, minden, játékszer. . . És egyszer csak nem lehet a nagyvárosból a kisvárosba visszatérni. . . Éa tudod, az új házak helyett nem lehet már szeretni a régi házakat. . . Érted?

— Értem, értem. . . — mondta nagyon csöndesen a lány.

A fiu csak most vette észre, hogy milyen csendes a lány és csak most csengtek a szavak, amiket elmondott és csak most eszmélt rá, hogy milyen mély és titkolt gondolatok kaptak szárnyra a szavain. Ezeket a szavakat, ezeket a gondolatokat, itt, ebben a levegőben nem kellett volna elmondani. De hiszen mégis csak az ő gondolatai!

Szóltanul, bele-belerugva a porba, mentek be egymás mellett a városba. Alig jött egy pár ember velük szembe kifelé, az is tisztességtudóan köszönt. A görbe utcák csendesek voltak, a bádögfedelek fénylettek a napsütésben, a házak lehunyták ablakfedeleiket és a fiu Pestet látta és nyugodtan mondta a lánynak, hogy üdvözli az apját és szervuszt is mondott.

Azután bement, ott voltak a rokonok, de a fiu csak Pestet látta és egy leányt, akit még nem ismert és azt mondta:

— Azt hiszem, holnap utazom.

És megint arra a lánynak gondolt, aki nem várja őt Pesten és akit nem ismert, de akivel találkozni fog. . .

a becselenség egyenlőségét. E nélkül az első lépés nélkül nincs lehetőség a kibontakozásra. Ha az ellenzéki pártok még maguk közt sincsenek tisztában azzal, hogy mit akarnak, ha még ők maguk se tudnak megegyezni abban, hogy mily alapon történjék meg az a rendszerváltozás, melyet sürgetnek és követelnek, ha ők maguk, közös és egységes állásfoglalással egy kormányképes program mellett, nem teszik lehetővé Bécsnek azt, hogy velük szóba álljon, ugyan miképpen vélnek szabadulhatni abból a zsákutcából, melybe elhibázott taktikájuk vitte őket?

— A munkapárt éppugy zsákutcában van . . .

— Tudom én is, tudják mások is Bécsben. Csak hogy a munkapártot nem szorítja senki és semmi, ha csak az nem, hogy ez a párturalmi abszolutizmus gyűlöltté teszi az országban, aminek a következménye azonban legfőbb csak 1915-ben fogja érezni. Ha ugyan mert az új választójog ezer módot ad a kormánynak arra, hogy behozza a maga embereit. Az ellenzék viszont szorítja a május ötödikét. Mert mit fog csinálni a szövetség ellenzék május ötödikén? Ha bemegy a Házba és renitenskedik, megint kihűrezojják és megbírságozzák, sőt esetleg bele is lönek; ha részt vesz a tanácskozásokban, akkor legalizálja Lukács és Tisza eddigi erőszakoskodásait; ha pedig be sem megy a Házba, akkor meg a nemzet joggal veheti a szemére, hogy szabadon és ellenőrzés nélkül hagyta sáfárkodni azt a kormányt, melyet hazaárulónak tart! Szóval: az új pártalakulás lenne a második és talán utolsó alkalom a szövetség ellenzék rehabilitására.

— S melyik volt az első? . . .

— Az első? . . . Hát azt is megmondhatom. Négy-öt nappal az általános sztrájkok előre jelzett kitörése előtt a trónörökös audiencián jelentkezett a királynál. Meg fogják talán czáfolni, de én föntartom, — mert „illetékes” helyről czáfolnak majd, — hogy a trónörökös aggodalmait fejezte ki, valjon megfelele a dinasztikus érdekeknek, hogy a katonaság azért löjje a népre Budapesten, mert a nép azt a választójogot kéri, amit a király már több ízben megígért: — s nem volna-e jobb a dinasztikus érdekek szempontjából, elkerülni ezt a vérontást Lukács és Tisza feláldozásával? . . . „Nein Franz, du bist nicht gut informiert”, — rázta fejét csöndesen az öreg király. Szó sincs vérontásról, hiszen tömegsztrájk se lesz! Minek volna hát Lukácsot és Tiszát elejteni! . . . És aztán, mikor a szövetség ellenzék humánus, hazafias érzése viszabozadt az ártatlan vérontástól, s minden tekintélyének latbavetésével megakadályozta a sztrájkot: — akkor Lukács, akinek az „információja” jobb volt, mint a trónörökösé, azt kolportálta Bécsben, hogy a szövetség ellenzék tudta, hogy ő meg bukott volna, ha kitör a sztrájk és vér folyik Budapest utcáin, de nem akarta ezt, nehogy Lukács bukása után oly kormány jöjjön, mely megcsinálja az általános választójogot. Mert a szövetség ellenzék — így mondta Lukács — csak szájjal hirdeti, de szívében nem akarja a választójogot . . . És azóta Bécsben várják, hogy igazza van-e Lukácsnak; mert ha igazza van és nem lesz meg az új, demokratikus alakulás választójogi alapon, — akkor a mai ellenzék végleg eljártotta minden politikai tőkét és semmiféle faktor támogatására nem számíthat, mert nem veszik többé komolyan.

EGYHÁZAK.

— (Rendkívüli egyházkerületi közgyűlés.) A dunáninneni evangélikus egyházkerület május hó 7-ére Pozsonyba rendkívüli közgyűlést hívott össze, melynek egyetlen tárgya Beniczky Árpádnak, a minapában megválasztott egyházkerületi felügyelőnek ünnepélyes beiktatása lesz. Az új felügyelőt dr. Baltik Frigyes püspök fogja beiktatni hivatalo

Készülődés a májusi harcokra.

— A miniszterelnök bécsi utja. —

Mi lesz az ellenzéki taktika?

— Hírek a politika világából. —

Budapest, április 17.

Május 5-én összeül a munkapárti képviselőház és ezzel ismét kiújulnak majd a magyar közéletben a politikai harcok, a melyek a mostani parlamenti szünet alatt ideig-óráig elpihentek. Ezekre a harcokra már most erősen készülnek a pártok és készülődik Bécs is, amely legelső sorban Lukácsosai és a munkapárttal óhajut tisztába jönni, hogy számíthat-e majd a legújabbau kontemplált létszámemelésre. Hazai Samu honvédelmi miniszter legutóbbi bécsi utja és Lukács László legközelebbi audienciája is ezzel a puhatolódzással van összefüggésben, ami kétségkívül kedvező eredménnyel jár majd a bécsi kívánságokra.

Hiszen a Lukács-kormány és a munkapárti rendszer léte függ attól, hogy szállítsa Bécsnek azt a potom huszonötezer ujoncot, máskülönbent tüstént bekövetkezne a válság és ennek a jegyében indulhatna meg a májusi parlamenti szesszió. A kormány pedig még májushoz élni akar és kétségkívül — bár az egész magyar közvélemény igaz sajnálatára — élni fog, mert a felemelt létszámra Bécsnek sürgősen szüksége van és ezt a munkapárti Háznak még a nyári szünet előtt meg kell szavaznia.

Lukács és a munkapárt tehát arra törekszik, hogy pozícióját Bécsben úgy, ahogy megerősítse és épp azért el van szánva, hogy az ellenzék akciójával szemben tovább folytatja az erőszak politikáját. Most már nemcsak esendőrről és rendőrrel, hanem a parlamenti őrséggel is, mely a májusi üléseken már teljes harczi készségben áll majd Tisza rendelkezésére. Az ellenzék tehát az a feladathárul, hogy a folytatódó és fokozódó erőszakkal szemben megtalálja az utat, amelyen haladva ismét plauzibilissé tudja tenni a kormány erőszakpolitikájának kártékonyágát és népszerűtlenségét. Erre nézve az ellenzéki pártok körében már most élénk eszmecsere folyik, hogy mi legyen a májusi üléseken a követendő taktika?

Egyelőre két vélemény van. Az egyik azt mondja, hogy Tiszát kompromittálni kell a saját fegyverével, tehát nem szabad bemeni a Házba és nem szabad alkalmat adni arra, hogy fegyvereit az ellenzék ellen használhassa. A másik vélemény viszont odaikonkludál, hogy nem kell megijedni Tiszától, hanem be kell menni az ülésterembe és fel kell a parlamenti őrséggel is venni a harcot. A két véleménnyel az intéző-bizottság legközelebbi ülése fog érdemileg foglalkozni, amely valószínűleg április 23—25. között lesz. Ezen az ülésen részt vesz Justh Gyula is, akit a jövő héten várnak Budapestre.

A politika eseményeiről mai híreink itt következnek:

Lukács Bécsbe megy.

Lukács László miniszterelnök — mint beavatott helyről értesülünk — a legközelebbi napokban Bécsbe utazik és külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

A miniszterelnök bécsi utja a létszámemeléssel, de legfőként a képviselőház májusi munkaprogramjával van szoros összefüggésben. Erre nézve Bécsben a következőket tudják:

A képviselőház május 5-én ül össze és az

új ülészek megnyitása alkalmából mindenkélt elintézi az alakulási formákat. Az egyes funkcionáriusok és a bizottságok megválasztása után a kormány tagjai betérjesztik azokat a törvényjavaslatokat és jelentéseket, amelyeket még a nyári szünet előtt akarnak elintéztetni, amire a Ház két hétre elnapolja üléseit. Ezalatt a két heti szünet alatt a bizottságok elintézik az eléjük utalt munkaanyagot, amelyet a május vége felé ismét összeülő munkapárti Ház minden nagyobb emóció nélkül fog majd megszavazni.

Ez lesz tehát a legközelebbi munkaprogram.

A létszámemelés.

Hiába czáfolja a kormány, hogy Bécsben ismét nagyobb szabású létszámemelést készítenek elő, mégis egyre-másra érkeznek a beavatott helyről származó bécsi hírek, hogy a létszámemelés még a nyáron meglesz és már a jövő tavaszra a felemelt létszám alapján fognak sorozni.

Erre nézve a bécsi „Zeit” ma reggeli száma a következőket közli:

Báró Hazai bécsi utjának czélját katonai körökben nagyon jól ismerik. Arról volt szó báró Hazai tanácskozásain, hogy az újabb ujonclétszámemelés kérdésének részleteit megbeszéljék, mert hiszen maga a létszámemelés elvben már elhatározott dolog volt. Hazai honvédelmi miniszter most már a részletekkel is tisztában van s az lesz a föladata, hogy a magyar törvényhozás elé terjesztendő javaslatokat képviselje. A magyar kormány kétségtelenül teljes erővel bele fog fekdüdni e javaslatok keresztülhajsolásába. Az ujonclétszám meglehetősen tekintélyes számmal fog fölemeltetni, mert Ausztria-Magyarországnak lépést kell tartania Németország fegyverkezésével. Ebből az okból nagyon lényeges az is, hogy a javaslatok a parlamentekben meg ne akadjanak. Ausztriában aligha lesz akadály, Magyarországon pedig addigra, amire ezek a javaslatok napirendre kerülnek, talán helyreállanak a normális parlamenti viszonyok. Az új katonai javaslatok nyomában a legközelebbi delegációs ülészek után jönnek tárgyalás alá, tehát vagy még a nyári szünet előtt, vagy az őszi ülészekben. A legközelebbi sorozások azonban már kétségtelenül az ujonnan felemelt ujonclétszám alapján fognak megtörténni. A szenvedelmes pártharcokra való tekintettel, amelyek Magyarországon jelenleg dülnek, alig lehet kétséges, hogy az új reform keresztülvitelében báró Hazainak különös missziója lesz.

Budapesten beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy a közös hadügyminiszter már javaslatot tett a magyar és osztrák kormánynak, hogy a közös hadsereg ujonclétszámát már az 1913. évben betérjesztendő ujoncjavaslatokban huszonötezer emberrel emeljék fel.

A hadvezetőség hivatkozik arra, hogy a most lezajlott külpolitikai válság szükségessé teszi, hogy hadseregünk a jelenlegi felemelt békelétszámon maradjon.

Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki tegnap este érkezett vissza Bécsből Budapestre, ma délelőtt a miniszterelnökségen felkereste Lukács László miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott. A tanácskozás után egy újságíró megkérdezte a minisztert, hogy igazak-e az ujonclétszám felemeléséről szóló bécsi hírek.

— Kérem, én nem mondhatok ezekről semmit, — felelte a miniszter. — Legjobb, hogyha engem kihagynak a játékból.

A kormány ma a létszámemelésre vonatkozólag a következő újabb félhivatalos czáfolatot adta ki:

A lapok napok óta Hazai Samu honvédelmi miniszter bécsi utazásához a legkülönfélébb kombinációkat fűzik, nevezetesen azt, hogy a honvédelmi miniszter a Kroatia lovag hadügyminiszterrel folytatott tárgyalások során a létszámemelés kérdésével is foglalkozott volna. Illetékes helyről kijelentik, hogy ezen tanácskozások tárgya kizárólag a májusi előléptetések ügye volt és a létszámemelés kérdéséről semmiféle tárgyalások nincsenek és nem is voltak.

Károlyi Mihály a fuzióról.

Gróf Károlyi Mihály — akitől az ellenzéki pártok fuziójának terve tulajdonképpen eredt, — tegnap egy újságíró előtt újabb nyilatkozatot tett a sokfelől sürgetett ellenzéki fuzióról és a következőket mondotta:

— Őszintén szólva, nem szívesen nyilatkozom még mostan ebben a nagyfontosságú kérdésben. Mostanában több hetet töltöttem külföldön, csak néhány napja vagyok idehaza és ez a pár nap még nem volt elegendő arra, hogy az ellenzéki vezérférfiakkal eszmecsért folytathassak. Nem szeretnék az eseményeknek prejudikálni és így az ellenzéknek esetleges fuzió terveiről is ma még csak nagy általánosságban nyilatkozhatom. Annnyit mégis már most is mondhatok, hogy nézetem szerint az ellenzéki koalíció helyett talán helyesebb volna az ellenzéki kooperáció.

— Ugy gondolom, hogy ma talán úgy érünk el eredményt leghamarább, ha azzal kezdjük, hogy egy olyan ellenzéki kooperációt létesítsünk, amelynek alapját a demokratikus választói jog képezné. Az ellenzéki pártok közötti szorosabb köteléket akkorára hagynák, amikor a helyzet a demokratikus választói jog által már megtisztult és felfrissült. Egy ilyen alakulatnak, amely a demokratikus választói jog mint kristálymag körül jegezsedik ki, az a nagy előnye is meg volna — és az is adna neki súlyt — hogy résztvehetnének benne a disszidensek is, akik hiszen éppen a demokratikus választói jog érdekében léptek ki a kormány-pártból.

Désy Zoltán beszámolója.

Désy Zoltán szombaton este utazik le Marosvásárhelyre, ahol vasárnap délelőtt mondja el beszámolóját. A beszámolóra Désy Zoltánt lekísérik gróf Apponyi Albert, gróf Károlyi Mihály, gróf Zichy Aladár, Vázsonyi Vilmos, gróf Bethlen István, gróf Károlyi József, Gál Sándor, Bottlik István, Sümegi Vilmos, Kállay Ulul, Preszly Elemér és Vertán Endre. A képviselők szombaton este 9 óra 35 perckor indulnak a nyugati pályaudvarról. A beszámoló az erdélyi vármegyék és választókerületek függetlenségi pártszervezetei valamennyien képviseltetik magukat küldöttséggel.

Adóreform 1914-ben.

A munkapárt pénzügyi köreiben mint befejezett tényt beszélnek, hogy a kormány a most elhalasztott adótörvényeket 1914. január elsején akarja életbeléptetni. A pénzügyminiszter az ősszel törvényjavaslatot fog előterjeszteni, mely az életbeléptetés kimondásával egyidejűleg több novelláris módosítást fog tartalmazni. A kormány ugyanis — legalább részben — eleget akarna tenni azoknak az óhajoknak, melyek kereskedői és iparos körökben felhangzottak. Ez tehát az adótörvényeknek már negyedik átdolgozása lenne.

Újabb munkapárti erőszakosságok.

Tegnap már említést tettünk arról, hogy Szpál József nyitrai székelybíró csendőrszuronyokkal akadályozta meg Szmeccsányi György néppárti képviselőt abban, hogy beszámolóbeszédét választókerülete egyik községében elmondhassa, — és mára ennek a munkapárti erőszakosságnak párja is akadt.

Ugyanis Nagybéliczről jelentik a következőket: Bartos János néppárti képviselő kerülete községet járta, hogy beszámolót mondjon. Szklacsány községben a főtéren Griács Péter körjegyző akarta megakadályozni Bartos Jánost beszédének elmondásában. Mídon a nép nem akart feloszolni, a jegyző utasítást adott a csendőröknek, hogy szuronyokkal verjék szét a népet. A csendőrök már meg is kezdték az oszlatást s hamarosan nagy vérengzés fejlődött volna ki, ha a csendőrök elé nem ugrik Bartos János képviselő és rájuk nem kiált:

— Először engem szurjanak keresztül!

Bartos János ezután figyelmeztette a csendőröket törvénytelen eszekekedetük következményeire, majd fellivta a népet, hogy menjenek a plébánia udvarára. Atömeg elindult a plébánia felé. A jegyző ekkor ismét a csendőrökkel igyekezett a népet visszatartani, de ez csak részben sikerült neki, mert a tömeg legnagyobb része bejutott a plébánia udvarára, ahol azután Bartos János képviselő megtarthatta beszámolóját.

A munkapárt nemcsak a gyülekezési, hanem az egyesülési jog ellen is követ el erőszakosságokat. Erről szól a következő székelyudvarhelyi jelentés:

Még a tavalyi esztendőben alapszabályainak jóváhagyását kérte a székelyudvarhelyi füg-

getlenségi és 48-as polgári pártkör a belügyminiszternél. Most érkezett le a miniszter válasza, amely a legnagyobb meglepetést keltette, mert az alapszabályokat a belügyminiszter nem hagyta jóvá. Az iridoklás az, hogy az alapszabályokban meghatározott cél „oly sokirányú”, hogy az 1875. évi 1508. sz. belügyminiszteri rendelet felfogása szerint meg nem valósítható. A megtagadás politikai tendenciája és a függetlenségi egyesületek üldözése nyilvánvaló. A legtermészetesebb dolog, hogy egy politikai pártkör különböző programpontokat vesz fel, s ha a belügyminiszter ebbe akar belekötni, nyilvánvaló politikai üldözés. A székelyudvarhelyi függetlenségi és 48-as pártkör éppen ezért elhatározta, hogy a példátlanul álló belügyminiszteri rendelkezés megtorlására az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt elnökségéhez fordul és megbizta Valencsik Ferenc orsz. képviselőt, hogy a teendő lépéseket a függetlenségi párt központjával beszélje meg.

Montenegró ismét követel.

— Közel a balkáni béke. — Tovább ostromolják Skutarit. — Összeesküvés Törökországban. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

A pozitív fegyverszünet hírére ma megczáfolták s illetékes helyen mindössze annyit jelentenek ki, hogy csak a fegyverek pihentetéséről van szó. De ez sem lehet akadály a végleges békekötésnek, amely sokáig nem húzódhatik. Bulgárián kívül Görögország is már hozzájárult a hatalmak javaslatához a béke főbb irányelveire nézve, csak Szerbia álláspontja még nem ismeretes.

A montenegrói konfliktust sokkal nehezebb lesz elintézni. Miután Montenegró egész Európa akarata ellenére is folytatja Skutari ostromát, diplomáciai körökben felmerült az a terv, hogy nem volna-e célravezető a nemzetközi flotta hadihajóiról egy kombinált csapatot Skutari elé küldeni. Ebben az esetben Montenegrónak meg kellene gondolnia, hogy tanácsos lesz-e az európai hatalmakkal kikezdenie.

A bolgár és a szerb kormányok között diplomáciai uton tárgyalások indultak meg a Balkán-szövetséges szerződés módosítása céljából és a tárgyalások állítólag kedvező eredményt ígérnek. Szerbia kívánta a szerződés ama részének módosítását, amely a hódított területek felosztásáról rendelkezik.

Mai táviratainkat itt adjuk:

A balkáni háború.**Még nincs fegyverszünet.**

Szófia, április 17. A bolgár távirati iroda azokkal a hírekkel szemben, amelyek szerint Bulgária és Törökország között fegyverszünet jött létre, felhatalmazás alapján megállapítja, hogy nem aláírt fegyverszünetről van szó, hanem egyszerűen a fegyverek pihentetéséről, amelyre vonatkozólag szóbeli megállapodást kötöttek a szemben álló felek néhány napi érvénynyel, hogy mindkét félnek módja legyen a holttesteket eltemetni.

Hétfőn délután négy óraker találkoztott Izet basa Szarov bolgár generalisszaurusszal s megállapodtak abban, hogy e hó 14-én, délután 4 órától 24-én délután 4 óráig pihentetik fegyvereket.

Hozzájárulás a hatalmak közvetítéséhez.

Szófia, április 17. Beavatott körökben hire jár, hogy a kormány információkat kapott arról, hogy Görögország hozzájárul a nagy hatalmak közvetítéséhez. Határozottan várják, hogy Szerbia is ma vagy holnap tudomásul veszi a közvetítést.

Szófia, április 17. A Mír értesítése szerint Szerbia azért késik válaszával a hatalmak jegyzékére, mert Pasic miniszterelnök távol van a fővárostól, ahová most utazott vissza

Üszküből. Mára váják a szerb kormány hozzájárulását a hatalmak jegyzékéhez. Görögország máris tudtul adta, hogy a közbenjárást elfogadja. A békekötés reményében ma nem folytak hadioperációk.

A nagyköveti konferencia.

London, április 17. A nagyköveti tanácskozmány ma délután 4 óraker ülést tartott, amelyen Sir Edward Grey külügyminiszter távollétében Asquith miniszterelnök és Sir Nicholson külügyi államtitkár vettek részt.

Összetűzés Szaszonov és Delcassé között.

Pátervár, április 17. Megbízható helyről jelentik, hogy a pátervári nagyköveti konferencián, amely a román-bolgár konfliktust tárgyalta, komoly surlódás támadt Szaszonov és Delcassé, valamint az angol nagykövet közt. Szaszonov abban állapodott meg a két nagykövettel, hogy a konferencián ellene lesz annak, hogy Szilisztria Romániáé legyen és az álláspontját támogatni fogják a francia és angol nagykövetek. Az ülésen azonban, miután Németország képviselője Románia álláspontja mellett szólalt fel, Szaszonov akaratlanul semmi kifogást nem emelt Szilisztria átengedése ellen. Az angol és francia nagykövetek azonban és szótlanul elhagyták a termet. Másnap Szaszonov és Delcassé között heves összeszólalkozás volt és Delcassé már minden intézkedést megtett, hogy hazatázzék Párisba. Közben a francia kormánytól azt az utasítást kapta, hogy egvelőre maradjon Páterváron.

Pátervár, április 17. A bolgár-román konferencia ma másfélóra hosszat tanácskozott. A munkálatok kedvezően folynak. Mint-hogy még nem kapták meg az összes delegátusok meghatalmazásait, a tanácskozásokat elhalasztották hétfőig, amikor Sasanow külügyminiszter visszatért birtokáról, ahová ma utazott el.

A szerb-bolgár szerződés revíziója.

Belgrád, április 17. A kormány félhivatalosa egész nyíltan azt írja, hogy Szerbiának a szerb-bolgár szövetségi szerződés revízióját kell követelnie. Ezt a szerződést Bulgária kívánságára és Bulgáriának az előnyére egyszer már megváltoztatták. A megzavart egyensúlyt magának a szövetségnek az érdekében helyre kell állítani, mert ez az egyetlen módja annak, hogy a balkáni népek együttműködését a jövőre is biztosítsák.

Szófia, április 17. Azok az erőszakosságok, amelyeket szerb katonák Macedóniában a bolgár népen elkövettek, a végsőig felízgat-

ták a bolgár főváros lakosságát. Ehhez járult Pacsu szerb pénzügyminiszternek a skupstinában tett hivatalos nyilatkozata, hogy Szerbia csak a hódított területek felosztása után fog demobilizálni. Ebből nyilvánvaló, hogy Szerbia fenyegeti Bulgáriát és a szófiai lapok sürgetik a kormányt, hogy a konfliktust Szerbiával mentől hamarabb bizza a fegyverek döntésére.

A görög-bolgár viszály Szalonikiért.

Szófia, április 17. A Szaloniki—Dedeagacs-vonalon nemrég megnyitott vasúti forgalmat ismét megszüntették. Azért történt ez, mert a görög és bolgár katonai hatóságok összekülönböztek azon, a vasúti vonalon ki legyen a fölügyelet. A lapok rendkívüli görög katonai intézkedésekről adnak számot Szalonikiában. Azt írják a lapok, hogy a görögök eddig 120.000 embert koncentráltak Szalonikiában. A lapok szerint a nagyobb összetűzés elkerülése végett Szaloniki kérdését mihamar rendezni kell.

A montenegrói konfliktus.

A hatalmak és Montenegro.

Pétervár, április 17. Beavatott diplomáciai körökben kijelentik, hogy néhány nap alatt elsimítják azt a konfliktust is, mely Nikita királynak a hatalmakkal való szembehelyezkedése által keletkezett. A formula az, hogy Montenegro a felajánlott kölesönt nem a Skutariért való kárpótlás címén kapja, hanem a hatalmak kijelentik hogy azért adják ezt a kölesönt, hogy Montenegro az anyagi jólétét előmozdítsák.

Nikita követel.

Páris, április 17. Cetinjéből jelentik, hogy Montenegro a maga számára közvetlen hadikárpótlást követel a portától. Azt kívánja továbbá, hogy átengedjék neki a Skutari domináló Tarabost és a Bojana-völgynek jelentékeny részét. Ezzel szemben megígéri, hogy a Tarabost nem fogja megerősíteni, arról azonban, hogy a már meglévő erődítésekkel mi történjék, semmit sem szól.

Cetinje, április 17. Nikita király ma képviselők körében nyilatkozott a skutarii kérdésről és a Montegrónak szánt kárpótlásról. Azt mondta a király, hogy a nemzetközi flotta blokádjá nem fogja őt visszatartani Skutari ostromától és a küzdelmet csak akkor adja fel, ha az idegen hadihajók Montenegro partján csapatokat szállítanak ki. A nagyhatalmaktól Montenegro nem fogad el pénzügyi kárpótlást, ellenben Törökországtól éppen úgy számít hadikárpótlásra, mint ahogy a többi szövetségesnek is kárpótlást kell kapnia.

Skutari ostroma.

Belgrád, április 17. A montenegrói kormány jelentette ide, hogy a küzdelmet Skutari ellen támadás nélkül is folytatni fogja és Montenegro csak az erőszaknak enged. Valószínűleg újból megkezdődött Skutari bombázása, de erről ma még nincs hír.

Albánia határai.

Bécs, április 17. A hatalmak követei a londoni reunió határozatának megfelelően tegnap közölték a szövetségesekkel, elsősorban Montegróval, Albániának eddig megállapított határait. A követek között jelen volt az orosz követ is, így tehát Montenegro láthatja most már, hogy ellenállásával teljesen egyedül marad és ha folytatja Skutari ostromát, nem sokára a hatalmak újabb kényszerszabályait fogja magával szemben találni.

Az új Albánia eddig megállapított határai, melyeket a követek tegnap ismertettek a montenegrói miniszterelnök előtt, a következők:

A határvonal kiindul az adriai tengerparton a Bojana-folyó torkolatától, követi felfelé a Bojana folyását, a Tarabostól délre nyugat felé egy fordulatot tesz és keresztülhaladva a Skutari-tón, az ugynevezett Prokletia hegységig megy. Skutari Albániáé lesz, de Gusinje és Plava városokat Montenegro kapja. A határ ezután a Metoja nevű mocsaras vidék dél-

nyugati részén vonul át, de úgy, hogy Ipek és Djakova már kívül maradnak Albánián és Szerbiáé lesznek, de a Djakovához tartozó sikság Albániához kerül. Innen a határ a Drina mellett Prizrendtől nyugatra megy tovább és az egész Ljuma-terület Albániáé lesz. Ezután a határvonal átmege a Dibrán és Drinától nyugatra egészen az Ochrida-tóig megy. A díbrai szandzsák egy része tehát Szerbiához, másik része Albániához kerül. Innen kezdve a délkeleti és déli határ még nincs pontosan megállapítva, de valószínű, hogy Albánia még megkapja Goriczát és Argirokasztrót s a korfui csatorna mellett elhúzódó partvidéket.

Az új Albánia lakossága ezek szerint körülbelül 800.000 lesz és nem, mint a hármasszövetség eleinte akarta, egymillió. A déli határokról pontosan a londoni reunió mai ülése dönt.

Harez szerbek és montenegróiak között.

Antivári, április 17. A Skutari előtt álló montenegrói és szerb zászlóalj parancsnokai között tegnap heves szóváltás támadt. Egyszerre a csapatok tisztjeik mellett sikra szállottak és egymást megtámadták. A verekezés utóbb valóságos szuronyos harczzá fajult, amelyben mind a két részen sokan elestek és megsebesültek.

Uj lázadás Törökországban.

Összeesküvés a szultán ellen.

Páris, április 17. A „Newyork Herald“ itteni kaidásának azt jelentik Konstantinápolyból, hogy összeesküvést fedeztek fel, melynek célja, hogy újból Abdul Hamid-ot ültessék trónra. Az összeesküvés úgy derült ki, hogy a katonai liga több tisztje ismételtén részt vett az elégedetlen politikusok összejövetelein, miért is a kormány huzamosabban megfigyeltette és tegnap le is tartóztatta az illetőket. Kiderült, hogy az összeesküvést Abdul Hamid háremében eszelték ki s ugyanott tartották a titkos összejöveteleket is.

Követelik a kormány lemondását.

Páris, április 17. A csataldzsánál álló tisztek egy része a szultánhoz, továbbá Mahmud Sevket basa nagyvezérhez felterjesztést intézett, amelyben a kormány rögtöni lemondását követeli. A nagyvezér erre a kisázsiai Skutariha összehívta az Egység és Haladás komité vezetőit és az összejövetelen kimondták, hogy koalíciós-kabinetet alakítanak, amelyben szerepet juttatnak az ellenzék több tagjának is. Az egyik tárezát felajánlották Lutfi Fikri bejnek, az ifju-törökök legnagyobb ellenségének, ez azonban visszautasította az ajánlatot. A nagyvezér további kísérletei is kudarcot vallottak az ellenzék merev magatartásán.

Ezek után Mahmud Sevket basa jelentést tett a szultánnak arról, hogy lemondása kikerülhetetlen. A szultán rendkívül felindult erre és elkeseredetten a következőket mondotta a nagyvezérnek:

— Ön az, aki a jelenlegi helyzetért felelős. Ön egyenesen tönkretette az országot! Ön buktatta meg a régi uralmat és most vissza akar vonulni. Vonja ki magát az ügyből, ahogy tudja. Senki sem akarja az ön helyét elfoglalni. Felajánlottam azt már Hakkí basának, Kimi basának és Mahmud basának, de egyik sem fogadta el és ezen öppenséggel nem eszálkodom. Parancsolom önnek, hogy továbbra is lássa el teendőit, míg elfogadható utódot talál. És ha az életét is kockáztatnia kellene, mégis ki kell tartania a helyén!

A csataldzsai tisztek levelére egyébként Dsemal basa ezredes, Konstantinápoly katonai parancsnoka nyomban elutazott Csataldzsába, hogy a levélirő tiszteklél tárgyalásokat folytasson. A tárgyalások során Dsemal basa meggyőződött arról, hogy az ifju-törökök és az ellenzék között fennálló ellentétek áthidalása teljesen lehetetlen, a szultán helyzete tehát nagyon siralmas.

Hogyan adták hírül Drinápoly elesét.

Szófia, április 17. Itteni lapok közlik, hogy a Bulairnál levő török sereg egy bolgár

katonai pilótától tudta meg Drinápoly elesét. A török hadvezetőség titkolta ezt a csapást a Gallipoli körül lévő táborban, mert attól tartott, hogy a vereség híre el fogja kedvetleníteni a török csapatokat. A bolgár sereg parancsnoka, aki ezt megtudta, egy repülőgépet küldött a török tábor felé és a bolgár aviatikus nagy tömeg papírlapot dobott le a repülőgépről. A kis czédulákra török betűkkel az volt írva, hogy Drinápolyt meghódították a bolgárok. Ertesülés van arról a bolgárhadvezetőségén, hogy a török katonák ezt esznek gondolták és még most sem hiszik, hogy Drinápoly elesett.

KÜLFÖLD.

Megvádóit angol miniszterek.

— Botrány a dróttalan táviró körül. —

London, április 17.

Az angol ellenzéki sajtóban már több hete súlyos vádak merültek fel az angol kormány két tagja, Loyd George államkincstárnok és Sir Rufus Isaacs főállamügyész ellen, amely vádak megvizsgálására a parlament egy pártközi bizottságot küldött ki. E vádak szerint a két miniszter az angol Marconi társaságnak az állammal való szerződészkötése idején, ennek tudatában a londoni börzén meg nem engedett spekulációt üzött a Marconi-részvényekkel. A vizsgálat során a miniszterek minden bizonyítási eszközt megengedtek, sőt Lloyd George összes könyveit felmutatta, mindezek után pedig a vádak teljes alaptalansága beigazolódtott. A miniszterek nevezetesen az amerikai Marconi-társaság részvényeivel játszottak, amelynek nincs semmi érdekeltsége az angol társasággal.

Amde a bizonyítás során az angol Marconi-társaság vezérigazgatójának Mr. Godfrey Isaacsnak, a főállamügyész öccsének vallomása során csinos kis botránynya dagadt az ügy. Mr. Godfrey Isaacs előadta ugyanis, hogy a miniszterek megvádoltatását nézete szerint a konkurrens dróttalan-táviró vállalat, a Poulsen Company inszezenálta és hogy erre a manőverre az ellenzék két tagját nevezte meg: Mr. Archer Shee és Mr. Norton Griffiths képviselőket.

Ez a kijelentés megdöbbenő szenzációt keltett, mert a két képviselő a vizsgálóbizottság előtt valóban igen kedvezőtlenül nyilatkozott nemrég a Marconi-szabadalomról.

De rajtuk kívül még egy harmadik képviselő, Mr. Campbell Swinton is belekeveredett az ügybe, akiről Isaacs kijelentette, hogy a Poulsen Company részére egy szakértői véleményt jegyzett az aláírásával és ennek ellenére nem állotta nem sokkal ezután a parlamenti bizottság előtt elítélőleg nyilatkozni a Marconi-gépről.

Az első két megvádolt képviselő nyilatkozott már az ellenük emelt vádak tekintetében és tagadja, hogy a Poulsen Company pénzelte volna őket. Mindazonáltal valószínű, hogy a botrány még nagyon megdagad és a vizsgálat befejezése után a parlamentben leli majd folytatását.

A berlini császártalálkozás. Előreláthatóan két császár lesz jelen a berlini fejedelmi esküvön. Miklós orosz császár és az angol király. Hogy vajjon Ferencz Ferdinánd trónörökös is elget tesz-e a Vilmos császár meghívásának, az még nem bizonyos. — Mint Londonból jelentik, a Daily Express hírt ad róla mai számában, hogy Grey angol külügyi államtitkár el fogja kísérni György királyt Vilmos császár leányának, Viktória Lujza hercegnőnek esküvőjére, mert első eset, hogy Sir Edward Grey uralkodójával együtt jelenik meg valamely külföldi udvarnál. Régebben sem volt erre példa. Edward királyt külföldi utazásain, ha politikai látogatásokról volt szó, szintén nem a külügyi államtitkár, Lansdowne márkí, hanem mindig Sir Hardinge helyettes államtitkár kísérte el. Edward Grey berlini utazását Londonból még nem erősítették meg.

A csehországi helyzet. Bécsből jelentik: Gróf Stürgkh miniszterelnök meghívására ma Bachmann, Herold, Lodgemann, Pacher és Roller képviselők összeültek a miniszterelnökségen, hogy tanácskozzanak arról, mikép lehetne a cseh tartománygyűlés ülészakát lehetővé tenni. Grützner és Legler képviselők akadályozva voltak a megjelenésben. A tanácskozás elején gróf Stürgkh miniszterelnök behatóan ismertette politikai és tartományi pénzügyi szempontból, a csehországi helyzetet és felvilágosítást adott a kormány terveiről, melyekkel a pártokkal együtt megállapítandó tárgyas és körülhatárolt program alapján lehetnek tartani az ülészak megkezdését. A tanácskozást, mely délelőtt 10 órától délután 2-ig tartott, a kormánynak a cseh pártok vezérével folytatandó tanácskozása után folytatják.

Válság Galiciában. Krakóból jelentik: A Csás közli, hogy gróf Bobrinsky helytartó a választói reform miatt be fogja nyújtani lemondását a királynak. A galicziai tartománygyűlést a kormány legközelebb felosztatja és kiírja az új választásokat.

A német-francia affér. A Havas-ügynökség jelenti Nancyból: Augier államtanácsos tegnap kihallgatta a legtöbb hatósági személyt, kik a vasárnapi incidensnél jelen voltak. Valamennyien egyöntetűen kijelentik, hogy a francziák a németek ellen semmiféle brutalitást el nem követtek. — Az a két városi rendőr, akik Nancy pályaudvarán szolgálatot teljesítettek, amikor a németek a metzi vonathoz mentek, csak akkor interveniált, amikor a tüntetők a németekhez a vasúti kocsit fülkájébe is benyomultak. Nancy polgári biztosa fölkérte a polgármestert, hogy a két rendőrt büntesse meg, mert minden körülmények között jelentést kellett volna tenniük föltetteiknek az incidensről. — Párisból jelentik: A belügyminisztérium szigorú megrovásban részesítette a nancyi prefektust, amiért idejében nem tett jelentést a vasárnapon történtekről. A prefektus azzal mentegetőzött, hogy sem a rendőrség, sem a vasúti hivatalnokok nem teljesítették kötelességüket és a prefekturára elmulasztották jelenteni az esetet. A vasúton szolgálatot teljesítő rendőrök ellen megindították a fegyelmi eljárást. Schön német nagykövet holnap Barthou miniszterelnökkel tanácskozni fog az affért adandó elégtételről. — Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség metzi jelentése szerint a nancy-i incidensnél jelen volt németek elbeszéléséből kitudt, hogy az a feltevés, amelynél fogva egyeseket közülük arra kényszerítették, hogy letérdeljenek, félreértésen alapszik.

Zavargás a lenai vérengzés évfordulóján. A Lena-aranymezőkön történt vérengzés évfordulója alkalmából ma délelőtt Pétervárott és több más városban részleges sztrájkot rendeztek a munkások. Néhány munkás külvárosban zavargások törtek ki, úgy, hogy a rendőrségnek kellett beavatkoznia. Már tegnap este több helyütt házkutatások történtek, amelyekkel kapcsolatban a rendőrség többeket letartóztatott. — Pétervárról táviratczkák: Hivatalos jelentés szerint néhány kisebb iparvállalat munkásai a Lena-események évfordulója alkalmából beszüntették a munkát. A főváros nagy gyáraiban, a többi között az Obuhov és Putilov gyárban rendszeren folyik a munka. A balti hajógyárban a munkások egy része sztrájkba állt. A Nevski Prospekt-főuten nagy munkáscsoport verődött össze és forradalmi dalokat kezdett énekelni. A rendőrség közbelépett és többeket letartóztatott. Egy külvárosban a Lentjev-gyár munkásai tüntetést rendeztek. Egy munkást, ki vörös zászlót bontott ki, letartóztatták. A tüntetőket a rendőrség szétválasztotta. A város másik pontján is voltak tüntetések, de rendezvények nem. Bodajbóból érkezett távirat szerint a Lena-aranymezőkön a mai nap nyugodtan folyt le. — Dacára a rendőrség széleskörű intézkedéseinek sikerült a munkásoknak egyenként a város középpontjába jutniok, ahol csoportokba verődve tüntettek. Láttak náluk vörös zászlókat és egy forradalmi felirattal ellátott lobogót. Egy újsághír szerint közel megdöbölték a rendőrséget, amely kénytelen volt kardot rántani. Mikor a rendőrség fegyverhasználatlalt fenyegetőzött, a tüntetők visszavonultak. Már a mai éjszaka folyamán összeütközések voltak a sztrájkolók, és a rendőrség között. A sztrájkolók számát 45—50.000 becsülik. A csendőrséggel megerősített rendőrség számos sztrájkolót letartóztatott.

A belga sztrájk,

— Tovább küzd a munkásság. —

A kormány állása ingadozik.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

A belga munkásság kitartó küzdelmének meg van immár az első eredménye: a belga kormány átlátta, hogy pozíciója ingadozóban van és a miniszterelnök hajlandó koncessziókat tenni merev álláspontjából.

A harc az utczáról megújuló erővel átláplálódik a parlamentbe is, hol a katonai javaslatok vannak napirenden, melyeknek tárgyalását a szocialista parlamenti párt és küzdelmük iránt való szimpátiája kifejezésére az egész liberális bal csatlakozik hozzájuk.

Méreteiben a sztrájk egyre erősödik és nyilvánvaló, hogy rövidesen eldől a nagy kérdés: a kormány vagy engedni lesz kénytelen, vagy pedig távozni fog a helyéről.

Távirataink a következők:

Brüsszel, április 17. Az általános sztrájk egyre hatalmasabb arányokat ölt, ami a kormány körében mársi aggodalmat okoz. Hivatalos adatok alapján a kormány tegnap este 257.000-ben állapította meg a sztrájkolók számát, de a sztrájkvezetőség szerint ez a szám meghaladja a 300.000-et.

Brüsszel, április 17. A sztrájkolók iránt érzett szimpátiájuknak kifejezésére a belga irodalom világhírű nagyjai sietve biztosították a pártot együttérzésükről. Így Emil Verhaeren, a jelenleg legnagyobb élő belga költő „L'Avenir“ („A jövő“) címmel gyönyörű és magasan szárnyaló ódát küldött a sztrájkolóknak, amelyben gyönyörű szavakkal fejezi ki a munkások nagy harcával való együttérzését.

A belga irodalomnak legnagyobb embere, s a világnak most élő egyik legkiválóbb írója, a nemrég Nobel-díjjal kitüntetett Maurice Maeterlinck a következő levelet intézte a belga „Peuple“ szerkesztőjéhez:

Tisztelt Uram,

nem kell különös nyomatékkal hangoztatnom, hogy egész szívemmel azokkal vagyok, akik hősiességgel kezdik meg a nagy harcot az ellen a minisztérium ellen, amely a régi belga klerikalizmusnak minden rutságát, minden alávalóságát és teljes perfidiáját a legtökéletesebben fejezi ki.

Az általános választójogra nézve minden mondanivalómát elmondottam műveimben: a „Le double Jardin“-ben és a „Notre Avenir Social“-ban. Ha föl akarja ezeket használni, szívesen rendelkezésére bocsájtom.

Egyébként a mai helyzetben az irodalomnak csak a másodrendű jelentősége van. És amikor a világnak ez a legjobbosabb sztrájkja történt már, én azt hathatósabban akarom támogatni, semmint tollal lehet.

Fogadja tisztelt Uram őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Maeterlinck.

Jehan Rictus, a költő és Camiel Lemonnier, a nagy regényíró is a sztrájkolók küzdelmét támogatják.

Taorminából pedig Anatole France, a költők fedelme irt gyönyörű levelet a harcolóknak, mely így szól:

Eltársak,

megindultsággal és lelkesedéssel fordul gondolatom a belga proletárságnak erőfeszítése felé, amelylyel az általános választójogot akarja megszerezni. Vajha az önök bölcsességének és energiájának példája áthatná a francia proletariátust is ebben az órában, amikor a szabadság ügye olyan nagy veszélyben forog. Vajha példájukon okulva belátná, hogy milyen szükséges a politikai mozgalomnak és a gazdasági mozgalomnak az összekapcsolása. Testvéri üdvözléssel

Anatole France.

Brüsszel, április 17. Előreláthatólag nem lesz soká szükség sztrájkra, mert a kormánynak miatta a parlamentben nagyon nehéz a helyzete. A parlamenti munkáspárt minden áron meg akarja hiúsítani a katonai törvényjavaslatok tárgyalását, s mivel ezt a taktikát a szabadelvű párt is támogatja, a kabinetre nézve válságossá alakulhat a helyzet. A képviselőház jobboldali pártjai ma tanácskozásra ültek össze, tegnap éjszaka pedig a király elnöklelete alatt koronatanács volt. Hír szerint Broqueville miniszterelnök már a kamara mai ülésén konziliáns nyilatkozatot fog tenni.

Brüsszel, április 17. Vandervelde, a szocialista párt vezére, azt mondja, hogy a sztrájk szükség esetén hetekig el fog tartani, ha a kormány a választói jog kérdésében makacsodik. A szabadelvű párt szívvél-lelekkel támogatja a munkásság követelését és vezére, Hymans, ma úgy nyilatkozott, hogy a kormány a legrövidebb idő alatt kénytelen lesz megadni az általános titkos választói jogot. A parlamenti munkáspárt követeli a katonai törvényjavaslatok tárgyalásának elhalasztását. Rokonszenvből a munkáspárt irányában az egész baloldal támogatja ezt a törekvést, amely könnyen végzetessé válhatik a kormányra nézve.

Brüsszel, április 17. Tegnap a városi üzenek munkásai sztrájkba léptek. Saint-Gylles külvárosában megszűnt minden munka.

Brüsszel, április 17. Genfben tegnap néhány gyár nyersanyag híján kénytelen volt az üzemet beszüntetni. A tegnapi nagy tüntetés incidens nélkül folyt le. Antwerpenben szintén attól tartanak, hogy a kikötői forgalom néhány nap múlva teljesen megakad, mert nincsenek berakásra való áruk. Monsból jelentik, hogy tegnap Hennegau kerületben 96.000 munkás közül 86.400 sztrájkol, a fémipartelepeken 50.000 közül 43.600, továbbá 21.600 üveghuta munkás közül 18.600. A 19.100 kéfejtő munkás közül 16.000, a többi iparágban dolgozó 17.600 közül 9000 munkás sztrájkol. Összesen 205.200 munkás közül 174.000 állt sztrájkba.

TÁVIRATOK.

Nagy tolvajlás Bécsben.

Bécs, apr. 17. A Breitenseei ruugyantagyárban nagy cziánkállilopást fedeztek fel. Több, mint 150 gram cziánkáli tintát el. Kiderült, hogy Heidinger Rudolf laboráns lopta el a veszedelmes mérget, de már nem találták nála az egészet, csupán 20 grammot, a többiről azt a felvilágosítást adta, hogy a mezőn elszórta. Heidinger már egyizben a tébolydában volt és a vizsgálát most azt kutatja, hogy vajjon nem bűnös czélokra lopta-e el a cziánkálit.

Kémkedő japán.

Pétervár, április 17. Egy japán artístát, aki naponkint fellépett, kémkedés gyanuja alatt letartóztatták. A nála talált levelezést lefoglalták.

Nagy tűz egy szállodában.

Newyork, április 17. Malonei (Newyork állam) jelentése szerint tegnap egy ottani szállodában tűz támadt, melynél 7 ember életét vesztette, 15 ember megsebesült.

Halászek szerencsétlensége.

El-Ferrol, április 17. Muros közelében ma felborult egy halászeszónak. 10 ember a vízbe fullt.

Az „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonszáma 7—88.

A kiadóhivatal telefonszáma 7—06.

A nagybeteg pápa.

— Készül a halálra. —

Budapest, április 17.

A nagy beteg pápa állapota változatlanul válságos. Halálsejtelmek környezik s készül a — halálra. Az uralkodók s a világ minden részéből sürgönyileg érdeklődnek a szent atya vivódásai felől. A milánói „Secolo“ hiradása szerint a pápa négy belső szolgáját kérte, hogy imádkozzanak felépüléséért, majd lemondóan legyintett a kezével s így szólt:

— Uram, teljesedjék a Te akaratod! . . .

A pápa Merry del Val óhajására hozzájárult, hogy még egy orvosnő híjának meg konzultációra, de később a magántitkárának, Bressannak kijelentette, hogy ne híjának senkit s ne kínozzák újabb vizsgálatokkal. A hitelt érdemlő helyekről érkező komoly hírekkel szemben nem sokat számítanak a félhivatalos vatikáni Osservatore Romanónak megnyugtató hiriei.

Tudósításainkat itt adjuk:

Róma, április 17. A múlt éjszakát eszdes álomban töltötte a pápa és reggel némileg megerősödve ébredt. Udvari orvosa aludni tért, helyette a pápa egy pap unokaöccsese virrasztott.

Róma, április 17. Ferencz József királytól, Vilmos császártól és Alfonz királytól tegnap ismét táviratok érkeztek, amelyekben a pápa hogylétéről tudakozódtak.

Róma, április 17. Macchiafava orvosprofesszor első asszisztense nyíltan megmondta, hogy a tanár gyógyulást remél. A tüdőhurut oszlófélben van és komplikációk egyelőre nem fenyegetnek. Macchiafava nem szépítgeti a dolgot és hivatalos orvosi jelentéseiben semmit sem titkol el.

Köln, április 17. A Kölnische Volkszeitung római tudósítója jelenti: A pápa orvosai nem titkolják, hogy a Szentatya nem bírta ki még egy olyan krízist, mint aminő a tegnapi éjszakai volt.

London, április 17. A Standard római tudósítója jelenti: Mikor a pápa tegnap szendegéből felriadt, elbeszélte környezetének, hogy esodálatos álma volt. Velenczében a Canale Granden gondolázott a patriarchatus könnyű gondolóján. Lassan siklott a nagy esőnek a Szent Márkus-tér felé. Ott megjelent előtte elhunyt hugának képe s így szólt hozzá:

— Ne félj, a te időd még nem jött el, művedet be kell fejezned . . .

Róma, április 17. A pápának ma jó éjszakája volt. Nyugodtan aludt és este tíz órától reggel hatig teljes esend volt a Vatikánban. Amici dr. és a komornyik eltávoztak a betegágytól, a pápa mellett csak Monsignor Parolini, a pápa unokaöccsese virrasztott, a szomszédos teremben egy nemes-testőr és a pápa külön lakosztályához vezető szárnyasajtónál egy svájci esendő öröködött.

Macchiafava tanár első asszisztense így nyilatkozott:

— A professzor nem szépít és nem titkolozik. Abban reménykedik, hogy a pápa felgyógyul. A bronchitis lassan oldódik, komplikációktól egyelőre nincs mit tartani. A szív működését és az artériák feszültségét az orvosok digitalinnal szabályozzák.

Berlin, április 17. Egybehangzó római táviratok szerint a pápa állapota igen aggasztó és a katasztrófát minden órában várják. A pápa elhalálozása esetére az olasz kormány már megtett minden intézkedést. Mihelyt a pápa lezárja szemét, ezúttal is az agg Oreglia biboros kérni fogja a rendőrséget, hogy a rend fenntartására nagyobb számú civilruhás rendőrtisztviselőt küldjön ki.

Róma, április 17. A ma reggeli bulletin a következőket mondja: A pápa az éjszakát nyugodtan töltötte. A köhögés csekély volt. A páciens szemmel láthatóan könnyebben érzi magát. Reggeli hőmérséklet 36.6. A bronchiális tünetekben javulás állott be.

Róma, április 17. A pápa múlt éjszaka több órán aludt. Amici dr.-t, ki a szomszéd szobában aludt, egész éjszaka nem költötték fel. Az orvosok ma reggeli vizitje körülbelül egy óra hosszáig tartott. Az orvosok javulást konstataáltak.

Róma, április 17. A szent atya állapotában ma reggel tovább javulás állott be.

Róma, április 17. A pápa ma reggel fogadta Merry del Val biboros államtitkárát, aki ellenjegyezte a pápai bullát, amelylyel Ferrati biborost nevezi ki pápai legátussá a Máltában tartandó eucharistikus kongresszuson. Délután 4 órakor Merry del Val biboros államtitkár belga zarándokcsapatot fogadott, amelynek tagjai 125.000 líras ajándékot hoztak a pápa számára.

Róma, április 17. Délután fél ötkor a kezelőorvosok megtették a pápánál szokásos látogatásukat és megállapították, hogy a szent atya állapota kielégítő.

Róma, április 17. Este fél 8-kor a pápa állapotáról a következő jelentést adták ki: A szent atya a mai napot jól töltötte és nem volt láza. Az esti hőmérséklet 36.8 fok. A bronchitis jelenségein javulása tovább folyik. A láírva Machiafava, Amici.

Róma, április 17. A Giornale d'Italia megbízható forrásból szerzett értesülése szerint a pápát kezelő orvosok tekintettel a szent atya állandóan javuló állapotára elhatározták, hogy csak ma este adnak ki orvosi jelentést a pápa állapotáról.

Újabb vasuti szerencsétlenség.

— Meghalt a vonatvezető, megőrült a kocsirendező. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

Az államvasut vonalain mindgyakrabban előforduló vasuti katasztrófák különös megvilágításba helyezik a magyar vasutak biztonságát. A szerencsétlenségek már amerikai rekord kezdenek elérni és igazán nem alkalmasak arra, hogy a külföldnek a mi közlekedési állapotunkról táplált, s amugy sem kedvező véleményét előnyünkre hangolja.

A legújabb baleset Petrozsény körül történt. Két áldozata van: a mozdonyvezető, aki meghalt és a kocsirendező, aki megőrült a félelemtől, jóllehet éppenséggel nem volt hibás, minthogy arról nem tehetett, hogy a rozoga kocsik fékje nem működött.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint e hó 16-án esti 9 óra 45 perczkor Petrozsény állomásról telátás közben négy rakott teherkocsi Livazsény állomás felé megfutamodott és beleütközött a szembejövő 5685 sz. tehervonatba, mely két mozdonyval közlekedett. A tehervonat mindkét mozdonya és nyolc teherkocsi kisiklott és megrongálódott. A vonat élén volt mozdony vezetője Haász Sándor meghalt, a második mozdony vezetője és fűtője súlyosan, három alkalmazott pedig könnyebben megsérült.

Szigoru vizsgálat folyamatban van, amelyhez az igazgatóság is kiküldötte képviselőjét.

Petrozsényből tudósítónk a livazsényi vasuti szerencsétlenségről még a következőket jelenti:

Tegnap este 8 órakor Petrozsény állomáson négy farakománnyal megterhelt koci a fék elégtelen funkcionálása miatt lefelé kezdett gördülni a lejtős pályán és nagy sebességgel Livazsény felé futott le. A váltóöröket utasították, hogy rudakkal igyekezzenek féltartóztatni a lefelé futó négy teherkocsi, ezeket azonban megállítani nem lehetett.

Telefonértesítés ment közben Livazsényba, hogy az indulásra kész tehervonatot ne indítsák el, de már későn volt. A tehervonat már akkor kihalt, utközben pedig nem lehetett értesíteni a közlekedő elszabadult teherkocsiokról. Így történt meg a petrozsényi állomástól két kilométernyire az összecútközés.

A tehervonatot két mozdony húzta, az első teljesen összetört, a második megrongálódott. A

mozdonyvezető a tüszekrényhez ütdött és meghalt. A romok alá került a második mozdony fűtője és mozdonyvezetője úgy, hogy összesen három halott van, míg az első mozdony fűtője kezét és lábait törte és élet-halál között lebeg. A petrozsényi kocsirendező, aki a négy teherkocsi szabadon hagyta, amikor látta, hogy azokat nem lehet féltartóztatni és értesült a szerencsétlenségről, megőrült és örült iramban elfutott. Hosszas keresés után a petrozsényi hegyekben találták meg eszméletlen állapotban.

Saint-remy-i boszorkány.

— A sötétség országából. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

Különös történet esett meg egy kis francia faluban, Saint-Remy-ben, amelynek szenvedő hőse a falu plébánosa, Sabourin abbé, akit hívei ördögösséggel gyanúsítottak és félholtra vertek. Saint-Remy kultura dolgában még a középkorban tart és a civilizáció csak annyiban érintette, hogy — sertéshizlalása nagyon fejlett. A francia fővárost látják el sertéssel a saint-remyiek, akik e révén meglehetősen jómódnak örvendnek és ez a boszorkány-história is a dísznőkkel van összefüggésben.

Egy Lacroix nevű embernek ugyanis a dísznői hirtelen sorra megbetegedtek és Lacroix, nem tudva mire vélni a dolgot, a környék álomlátó öreg asszonyához fordult, hogy az mondja meg a dísznők betegségének okát. Az álomlátás abból állt, hogy az illető trance állapotban közvetíti a földi halandók szánvira a szellemek igazmondását. Az öreg asszony a szomszéd faluban, Benet-ben lakott és mihelyt álomra hunyta szemét, a szellem rögtön meg is szólalt benne.

— Ti, meg a dísznőitök meg vagytok boszorkányozva.

— Ki volt a boszorkány? — kérdezte a megremült paraszt.

— Egy ember, aki két hónapja lakik a községben.

Lacroix hazatért és ott közölte hozzátartozóival a választ. Rövid találgatás után kisütötték, hogy a boszorkány nem lehet más, mint Sabourin abbé, aki két hónapja került Saint-Remybe. Lacroix közölte gyanuját unokatestvérével, Gauthier-val és mind a ketten felkeresték az abbét, akinél könyörögtek, fordítsa el a rontást házukról és állataikról.

A pap meglepve hallgatta a parasztok könyörgését és próbálta őket megnyugtatóni, ami többékevésbé sikerült is. De éjszaka a két család ismét összedugta a fejét és elhatározták, hogy a papot elpusztítják. Korán reggel Lacroix elment az abbéért, azzal, hogy a felesége beteg és látni kívánja. Sabourin mi rosszra sem gondolva követte a parasztot. Amikor belépett a lakásba, rárontottak és kegyetlenül elverték. A dulakodás zaja az utcára is kihallatszott és a csodőrök jöttek segítségére a papnak, akit félholtan szabadítottak ki bántalmazói kezéből.

De ezzel még nincs vége a történetnek. Az álomlátó öreg asszony, úgy látszik, igazat mondott. A sertések után a háznép is kitört a rontás. Gauthier felesége megbolondult és kórházba kellett szállítani. Lacroix felesége pedig, amíg férje távol volt a háztól, öngyilkosságot követett el és kis nyolcéves leányát is magával vitte a halálba. A szerencsétlen asszony, akinék dísznői elhullásába egészen megzavarodott az esze, a kis lánnyal a földeken bolyongott és amikor az emberek, akiknek feltűnt különös viselkedése, hozzá akartak sietni, hirtelen eltűnt szemük elől. Egy szakadékba ugrott le, magával rántva leányát is és mind a ketten szörnyet haltak. De a rontás másokra is elragadt és valami járványos elmebaj szedi áldozatait a község lakói között, kis szentül meg vannak grözödvé, hogy mindezt a sok bajt az ördöggel czimbóráló pap hozta rájuk.

Két korona — két emberélet.

— A munkás merénylete. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

Két koronáért két emberéletet akart kioztani egy munkás. Félreértésből keletkezett a dolog, a mézettelérés az indulatokat odáig fészítette, hogy végül merényletben robbant ki.

Kiss Mihály munkás az újpesti Wolfner-féle bányában dolgozott. A vállalat több mint száz munkást foglalkoztat s a béreket hetenkint fizetik. Minden egyes munkás nyitott borítékban kapja meg a bérét, amelyre a gyár pénztárában felírják a nevét. Most szombaton történt — állítólag — hogy a fizetésnél Kiss Mihály borítékját elcserélték s ő más fizetését kapta, amely történetesen két koronával több volt, Kiss Mihály hetibéréénél. Ma reggel derült ki a két koronás tévedés a pénztár revidálásánál s rögtön elvették Kiss Mihályt.

A hivatalnokok visszakövetelték a jogtalanul kapott két koronát, de Kiss Mihály izgatottan tiltakozott:

— Én nem kaptam többet és nem adok vissza semmit!

Kiss Mihályt erre felvitték az igazgatóhoz. Itt újból felszólították, hogy fizesse vissza a két koronát, de a munkás most már zajt csapott és hangosan védekezett:

— Ugyan hagyjanak nekem békét, én csak a rendes heti béremet vettem fel! Mit akarnak tőlem?

Az igazgató ekkor előállt az utolsó fegyverrel:

— Akkor a rendőrségre megyünk, ott majd Eiderül minden!

A gyár két hivatalnokát, Schreiber Jent és Kardos Leót bízták meg, hogy vigyék be Kiss Mihályt a rendőrkapitányságra. El is indultak, közölte a delinkvens. Az Árpád-úton mentek végig egészen nyugodtan. Egyszerre a munkás megállt, lármázni kezdett, végül dühösen ordított:

— Nem megyek tovább egy tapodtat sem! Hagyjanak engem békében. Mit visznek engem a rendőrségre, mint valami gonosztevőt! Nem loptam, nem raboltam, engedjenek szabadon.

A munkást annyira elfogta az indulat, a szeme vérbe borult, vadul hadonászott a karjával. Dühében végül a zsebéhez kapott, revolvért rántott elő s két lövést tett a mellette álló két kísérőjére. Mindkét lövést talált. Az egyik Schreiber hasán találta, a másik Kardos Leónak az oldalába furódott. Mindkét hivatalnok azonnal összerogyott. A járőrök szedték fel őket a kórházra s a közeli gróf Károlyi-kórházba vitték. Azonnal megoperálták őket, de állapotuk így is életveszélyes. A merénylő munkást az újpesti kapitányságra vitték, ahol nyomban őrizetbe vették. Kihallgatása után letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Péntek, április 18. Róm. kath.: Apollónius. — Protestáns: Apolló. — Görög-ország (április 5): Diodor. — Zsidó: Nizan 11. — A nap két reggel 9 óra 8 perczkor, nyugszik délután 6 óra 52 perczkor. — A hold két délután 3 óra 59 perczkor, nyugszik reggel 3 óra 56 perczkor. — Idegenek állítása a Mária Terézia-laktanyában reggel 8 órakor. — Sorozás a központi városházán reggel 8 órakor; III. korosztály, 3001—3145. sorszámig és 1—230. sorszámig. — **Muzeumok:** A Nemzeti Múzeum régi képtára nyitva 9—2-ig. — Ernst Múzeum (Nagymező-utca 8) nyitva 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum nyitva 9—12-ig és 3—4-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum nyitva 9—12-ig és 6—8-ig. — Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — M. kir. Kereskedelmi Múzeum külkereskedelmi, hírszolgálati és közszállítási osztálya nyitva 9—2-ig, vám- és tarifaszálya 3—6-ig, nyilvános szakkönyvtára 9—2-ig és 6—8-ig. — **Képtárak:** A Műsarnok tavaszi tárlata nyitva 9—5-ig, belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása nyitva 9-től fél 6-ig, belépődíj 1 korona. — Lígeti Miklós szobrászművész gyűjteményes kiállítása az Ernst Múzeumban (Nagymező-utca 8) nyitva 9—4-ig, belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára nyitva 10—2-ig.

Könnyrőzsák egy kicsi nőért.

* * *

Ezt a pár sort úgy valahogy levélnek kéne megírni, ha nem volna féltő, hogy szentimentális lesz és fölös mértékben rajongó, amit bár szeretnek fiatalon a gyermekek, de később, öregkorukban, tízenyolezadik éviükől kezdve megutálnak. A levél például így is szólhatna.

„Kedves Lala, látja én még most is néhány félig mámoros és röpké percz hatása alatt vig, de már elcsendesült fiuk társaságában, itt a szerkesztőségben, felröppenő szeszácziók, nagy események, politika, halál, szerelem között magára gondolok és arra, hogy megfosztja magát a fiatalágától. A perczek oly sietve rohannak és az idő, haj, nem akar megállni, észre se veszi, hogy fordul a világ. Arra gondolok, hogy olvastam: egy kicsi nő megölte magát, mert nem szeretett és mert nem szeretett. Szegény, most már hideg halott, de egész bizonyos, hogy ő volt az oka. Azt írta bucsuzól ez a szegény teremtés remegő kézzel és könnyesen, hogy érzi: mulik a fiatalága és a szépsége és így szeretetlenül nem bírja el az életet. Milyen gyönyörű! Milyen szép volna ezt a pár sort, ezt a kis levelet annak az elcsendesült kis fehérségnek is elküldeni, ezt a levelet, melyet magához írok, aki él és ragyog és aki panaszosan mondta mámanémnek, hogy nem tud szeretni. Megcsalott kora asszonyisága és egy hitlen ember mondatta-e ezt magával, vagy valóban a vérében van ez a rettenet: nem tehetek róla, szomorú vagyok, most amíg így magára és a halk, elmorzsoltszavakra gondolok, eszembe jut, hogy egy kis nő meg tudott halni a szerelemért. Hát nem sokkal szebb élni érte, mondja, Lali, nem sokkal szebb...?”

Igy kéne írni és így tovább. Levelet az élőhöz, a virulóhoz, a ragyogóhoz, könnyes szavakat, ahol minden könny egy rőzsacepp volna a kicsi hanton, innen az élőkől, a diadalmasaktól. Hiszen oly szép az élet. (gy. i.)

— **Időjárás.** Hazánkban csendesebb, de még hűvös idő uralkodott. Kiseb-nagyobb csapadék (5—15 mm.) a Kis-Alföldnek, a Dunántulnak, a Duna-Tisza közének, meg Erdély délkeleti szögének kivételével mindenfelé esett. A hőmérséklet, bár általában kevéssel emelkedett, még 4—8 fokkal a normális alatt tartózkodott; a maximum 15 C fok volt Herényben, a minimum — 8 C fok Tátrafüreden. — **Prognózis a következő 24 órára:** Enyhe idő várható, helyenkint — inkább csak nyugaton — esővel. (Sü. gőnyprognózis: Enyhe, elvélve csapadék.)

— **A trónörökös és neje Tricszthen.** Tricszti jelentés szerint *Ferencz Ferdinánd* trónörökös és neje ma reggel megtekintették a „Heiuan” nevű Lloyd-gőzöst. Fogadtatásukra megjelent a fedélzeten *Bonvivante*, az osztrák Lloyd alelnöke, *Frankfurter* udvari tanácsos, vezérigazgató és a hajó kapitánya. A főherceg behatóan megtekintette a hajót és másfél óra hosszáig maradt ott.

— **Beteg az olasz királyné.** Rómából táviratozzák: *Elena* királyné néhány nap óta beteg. Nemesek atyjának és fivéreinek sorsán aggódik, hanem testi baj is jött rá. Utoljára löversenyen látták a királynét, már akkor feltűnt nagy levertsége és arczán is meglátszott a betegség.

— **A svéd király Párisban.** Párisból táviratozzák: A svéd király ma meglátogatta *Poincaré* elnököt, aki a látogatást azután röviddel visszavonta. A király *Poincaré*nak a Szerafin-rendet adományozta.

— **Özvegy Tisza Kálmáné betegsége.** Szatmárnémetiből jelentik: Kocsordról érkezett jelentés szerint öz. *Tisza Kálmáné* egészségi állapotában lényeges javulás állott be.

— **Királyi kitüntetés.** A király Barkáts Edének, a gróf Schönborn-Buchheim-féle munkácsentmiklósi hitbizományi uradalom főpénztárosának, a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét adományozta.

— **Vilmos császár mint archeológus.** Vilmos császár legújabbban a nemet régészeknek szerzett — örömeiket. Berlini jelentés szerint Vilmos császár tegnap archeológusokat és filológusokat hívott meg Saalburgba s megmutatta nekik a régi római sánczépítkezéseket a Taunusban. Elmagyarázta a tudósoknak a helyszínén, hogy két ezredév előtt a rómaiak az ilyen sánczokat a napi mars után végezték, így védelmeztek meg térszerűkat ellenséges támadással szemben. A „Morgenpost” tudósítása szerint a császár erre a célra a mainzi helyőrség utász-zászlóaljából alakított százötven főnyi csapatot rendelt Saalburgba és ezek az utászkatonák hétfőn reggel óta ott ásnak, készítik a sánczokat, egészen úgy, mint a régi rómaiak. Minden pionir fel van fegyverezve széles karddal és maga a császár ügyel föl a katonák munkájára. Nagyon jókedvű a császár. Minden egyes tisztnek egy jubileumi hárommárkást ajánldékozott, az altisztek fényes kétmárkást kaptak. Ez az ügy előreláthatólag a birodalmi gyűlésen is szóba fog kerülni. Holnap kezdődik meg a katonai javaslatok és a hadügyi költségvetés tárgyalása. A szocialisták részéről firtatni fogják, hogy ki fedezi ezeknek a császári kedvteléseknek a költségeit, mert sokba kerül ám Mainzból Homburgba hozatni egy század utászt, a katonáknak pótlékját, a tisztelnek nemkülönben, a kormány tehát felelni tartozik, hogy ki fizeti ezeket a pionirokat.

— **Felfüggesztett közjegyző.** Eszékről jelentik: A zágrábi báni tábla dr. *Cjurisics* Nikola dolnji-miholjáci közjegyzőt különböző inkorrektégek miatt hat hónapra felfüggesztette és *Roser* Alfréd dolnji-miholjáci ügyvédet nevezte ki gondnokává. A felfüggesztett közjegyző a báni táblához fölebbezett.

— **Hagenbeck eltemették.** Hagenbeck Károlyt, a híres állatkereskedőt, aki a minap meghalt, tegnap temették el. Mint most kiderült, Hagenbeck halálát *kigyómáris* okozta, amelyet évekkel előtt kapott. *Hamburgból* jelentik, hogy Vilmos császár Hagenbeck hozzátartozóinak legmelegebb részvétét fejezte ki. Az elhunytat — úgy mond — nagyon becsülte és mindig barátilag fog rá gondolni. A *kumberlandi* herceg hasonlóképen részvétáviratot küldött. A temetésre *Hagenbeck* hozzátartozói és barátai a Hagenbeck-villában gyűltek össze, valamint az állatkert alkalmazottai is és egyszerű gyászünnepet tartottak. A koporsót az elhunyt akaratához híven még *egyszer körülvitték az állatkertben* és a koporsó után mentek ugyancsak Hagenbeck kívánsága szerint az állatkert őrei, ezután a családtagok és barátai. A holttestet az ohlsdorfi temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Választás a zágrábi községtanácsban.** Zágrábból táviratozzák: A zágrábi községtanács pótválasztásai ma kezdődtek. A szavazás csak az esti órákban ért véget. Az eddigi községtanácsai többség klubjának nyolcz jelöltje közül hetet megválasztottak, a nyolczadig pedig szűkebb választásra került. A választás egészen nyugodtan folyt le. A pótválasztásokat holnap és holnapután folytatják.

— **Munkáskizárás a vaggongyárban.** Aradról táviratozzák: Az aradi Weitzer-féle vaggongyár előreláthatólag szombaton beszünteti üzemét. A gyár igazgatósága tudósítónk előtt kijelentette, hogy a munkások közül kétszázán hatalmi kérdés miatt sztrájkba léptek és emiatt a gyár egész üzemmenete megakad. A gyár kinyitelen elhocsájtani valamennyi munkást, mert egyes gépek alkatrészei elkészítésénél egyes munkáskategóriák hiányzanak. A gyár összes munkásainak száma kétezer.

— **Afrikában a sikkasztó bankár.** Newyorkból jelentik: Két hét előtt történt Londonban, hogy eltűnt Martin amerikai milliomos bankár. Utoljára az angol királyi automobilklubban látták és a londoni rendőrség nyomozást kezdett. Most derült ki, hogy Martin Londonból egyenesen Délafrikába utazott, vagyis inkább megszökött, mert a tőzsdén elvesztette egész vagyonát s hielezői elől menekült.

— **Elhunyt orosz esendőrparancsnok.** Pétervári jelentés szerint *Hasenkampf* gyalogsági tábornok, a pétervári katonai kerület és a csendőrcsapatok főparancsnoka meghalt.

— **Letartóztatott kivándorlók.** Pár héttel eelőtt jelentették, hogy a rendőrség egy kivándorló bandát leplezett le, amelynek egy-két tagja megszökött. A rendőrség ma letartóztatta *Marics* Zakariás 38 esztendősz gazdálkodót, a feleségét, *Pausz* Máriát és *Bai* János földmivest. Kőrösbölkényben kinyomoztak még egy kivándorlót: *Petrogyán* Andrást. Budapestre hozták és a főkapitányságon letartóztatták.

— A fiumei kikötőmunkások sztrájkja. A fiumei kikötő forgalmát ismét bizonytalanná, lehetetlenné tette a kikötőmunkások sztrájkja. Az így állandósult munkázavarokról a következőket jelentik: A kikötőmunkások az éjjel kimondott szolidaritás alapján a munkások ma reggel nem vették fel a munkát. Egyetlen hajón sem dolgoznak, kivéve a „Lina“ nevű gőzöst, melyen kiscigitő-munkások rakednak. Jelenleg 19 gőzös áll a kikötőben, melyek nem folytathatják a be- és kirakást. A sztrájkoló értekezletet tartottak, melyben foglalkoztak a munkaadók tegnapi határozatával. A bizalmiférfiak kijelentették, hogy ezen túl csakis rendes napszámlán hajlandók dolgozni és megszüntetni kívánják az eddigi csoportrendszert. Mozgalmukat különben a munkaadók elítélő nyilatkozatával szemben indokoltnak minősítik és két tagot jelöltek ki, hogy a munkaadók egyesületével a tárgyalásokat folytassák. Kikötik, hogy ez a két delegátus résztvevessen a munkaadók egyesületének gyűlésén és e feltétel teljesítése nélkül nem hajlandók a munka megkezdésére.

— Fiuméből jelentik: A sedi-riunitinek nevezett munkásotthonban az elmúlt éjjel értekezletre jöttek össze a kikötőmunkások, hogy megvitassák a szerdán sztrájkbalépést mintegy négyszáz hajórakodó munkás ügyét. Figyelembe véve a munkaadók egyesületének a kizárási vonatkozó határozatát, kimondották a szolidaritást s egyben kijelentették, hogy esütörtökön reggel már nem dolgoznak. E határozat folytán a sztrájkolóok száma 2400-ra emelkedett. A munkásotthonban kijelentették, hogy ez a sztrájk nincs semmiféle összefüggésben a Danubius-ügyvel. A fiumei munkaadók szövetsége ma este meghívta a kikötőmunkások bizalmiférfiát a függőben lévő kérdések megvitatására. A meghívás eredménytelen maradt. A bizalmiférfiak közül senki sem jelent meg. A munkaadók szövetsége erre a következő határozatot hozta: A fiumei munkaadók szövetsége közhírré teszi, hogy vonatkozással tegnapi hirdetésére, meghívta a munkásotthonok bizalmiférfiát abból a célból, hogy megbeszélje velük, hajlandók-e és mily feltételek mellett felvenni a munkát. E megbeszélésre a szövetség meghívta az elsőfokú iparhatósági főnököket és referenszt is, akik meg is jelentek. A munkásotthonok bizalmiférfiái azonban nem tartották érdemesnek megjeleneni. A munkaadók-összevétel ily körülmények között kényszerülve látja magát arra, hogy fentartsa tegnapi határozatát, melynek értelmében a kikötőmunkásokat bizonytalan időre kizárja. Az Osztrák Lloyd-társaság utasította a „Laconia“ és a „Mária Valéria“ nevű gőzöseit, melyek Kalkuttából, illetve Szmirnából tegnap áurakománnyal odaértek, hogy az áruk kirakása céljából Triestbe menjenek. Az intézkedés a fiumei sztrájkra való tekintetből történt. — Fiuméből táviratozzák: A munkásotthonban ma este 8 órától 11 óráig értekezlet volt, amelyen a fiumei munkások valamennyi szakszervezetének kiküldöttjei résztvettek. Az értekezlet megállapította, hogy a helyzet a fiumei kikötőmunkások kizárással súlyosbodott és hosszasan foglalkoztak a további teendővel. A szónokok tuányomó része az általános sztrájk ellen foglalt állást. Végül határozathozatal nélkül szétoszlottak. Holnap este újból ilyen általános szakszervezeti gyűlés lesz, amelyre a kizárt kikötőmunkásokat külön meghívóval is meghívják.

— Izzagó oláh espercs. Szatmárnémetiből jelentik: Az ügyészség vizsgálatot rendelt el *Osordás* Lőrincz esperes ellen, mert a szamosdobi lakosságot *Jackovits* püspöki helynök ellen izzagta.

— Kurucz-émlék Csobánczon. A Balaton közelében egy vulkáni eredetű kuphegyen állanak Csobáncz várának romjai, amelyekhez a történeti csemények egész sora fűződik. A vár kiválóan nagy szerepet vitt Rákóczi Ferencz szabadságharca idején, amikor a dunántúli labancz-főhadparancsnoktól *Kisfaludy László* és *Domokos* Ferencz kuruczvezérek foglalták el a várat. *Rabutin* eszászárú tábornok 1707. tavaszán ostrom alá fogta a várat, amelynek őrsége oly vitézül viselkedett, hogy az ostromló németek nagy veszteséggel voltak kénytelenek elvonulni a vár alól. A kurucz hősök emlékeztetere most emléket állítanak a hegy oldalán és az emlékmű költségeire a Balatoni Szövetség elnöksége máris szép összeget gyűjtött. Az idén még folytatják a gyűjtést, hogy a jövő évben megörökíthessék a csobánczi hősök emlékeztetét.

— A sorsjegy miatt. Chemnitzből jelentik: A szász állami sorsjáték 500.000 márkás nagydíjjal tíz chemnitzzi kiskereskedő nyerte meg, akik egyenként egy-egy tízed sorsjegyet vettek. Ma egy kereskedő felakasztotta magát és hátrahagyott levelében azt írta, hogy neki is kintálta egy tízedsorsjegyet, de nem vette meg s most elcsélt 50.000 márkától, ezért kereste a halált.

— A makói családi dráma. Megdöbbentő részletei derültek ki a makói *Iritz*-házaspár tragédiájának. A családi dráma oka: *betegség és anyagi csőd volt*. A férj gyógyíthatatlan tabesben szenvedett, az asszony szintén *gyógyíthatatlan beteg volt*. A betegségtől megrokkant *Iritz* nem bírta el az anyagi csapásokat. A házastársak előre megbeszéltek az öngyilkosság minden részletét. Amikor az asszony a méregpotharat megtöltötte, *Iritz megdöbbent a halál gondolatától s kiöntötte a mérget*. Ekkor az asszony a párna alól revolvért vett elő s a férj szájába lött. *Iritz* nagyobb összegre volt biztosítva, s valószínűleg azért rettent meg az öngyilkosságtól, mert ebben az esetben a biztosítási kötvény érvényét veszti. *Iritz* körülbelül száz ezer korona zsirót vállalt különböző emberekért s ez okozta anyagi romlását. — *Makóról* jelentik: Óriási részvét mellett temették el ma délután a szerencsétlen *Iritz* Izsót és nejét, mintegy 15.000 főnyi közönség részvételével. Számtalanon jöttek el *Iritné* szülőföldjéről a temetés alkalmából. Mikor a kettős koporsót kihezták az udvarra, az óriási tömeg hangosan fölzokogott. *Iritnék* nagyon jótékony, szives emberek voltak és így általános a részvét irántuk. Szivettépő látványt nyújtott, amikor a koporsó mögött 10 éves fiúk kétségbeesetten zokogtak. A másik két gyermeket a rokonok magukhoz vették. A koporsók mögött állt *Iritné* özv. édesanyja, ki fájdalomában összeesett és most nagybeteg. Dr. *Kecskeméti* Ármin főorvos megható gyászbeszédet mondott, mely után a kettős gyászkoos megindult a temetőbe, követve ezrek tömegétől, hol örök pihenőre helyezték a tragikus véget ért házaspárt.

— Házodik nemzetközi kongresszus mentés és baleset elleni védelem ügyében. Bécsből jelentik, hogy a kongresszus az év szeptember 9—13-ig lesz és védőségét *Lipót Szalvátor* főherceg vállalta el. A közös külügyminiszter utján az összes külföldi kormányok és országok meghívták a kongresszuson való részvételre. A kongresszus díszelnöke gróf *Wilczek* János titkos tanácsos és *Weiskirchner* dr. polgármester, titkos tanácsos, elnöke gróf *Vetter* Móricz és dr. *Exner* tanár, valamint lovag *Simonelli* Antal osztályfőnök lesznek. Számos külföldi fővárosban már megalakultak az összes nemzeti bizottságok. Henrik németalföldi herceg személyes megjelenését ígérte meg. Eddig mintegy 100 előadást jelentettek be kiváló szakférfiak. A kongresszus résztvevői az osztrák államvasutársaságtól, a déli utatársaságtól és különböző gőzhajóstársaságoktól jelentékeny menetdíjkezelvényeket kapnak.

— Nagy tüzek. Siófoknál a mesztetnyői irtványokban óriási tűz pusztított az elmúlt napokban. A munkások tűz mellett ebédjüket főzték és ebéd után nem oltották el a tüzet, amelynek egyik parázsa *felgyújtotta az irtványokat*. Rövid néhány percz alatt lángban állott az egész irtvány, majd a nagy szél a közeli sötét-berki erdőbe is áthajtotta a tüzet és az erdőt is *felgyújtotta*. Oltásra a nagy szélben gondolni sem lehetett. Éjjel felé a tűz már óriási mértékű volt és csak annak köszönhető, hogy tovább nem terjedt, hogy hirtelen megeregett az eső és eloltotta a tüzet. A kár így is meghaladja a *negyven ezer koronát*. — Eperjes mellett dr. *Berzeviczy* Albertnek, a Magy. Tud. Akadémia elnökének birtokán tüzvész pusztított, mely elhamvasztotta a gazdasági épületek egy részét. A kár több mint 40.000 korona.

— Földrengés. Lugosi jelentés szerint ott ma reggel félhatkor négy másodperczig tartó földrengés volt érezhető. A Temes közelében a lakosság robbanásszerű dőrejt hallott. Több helyen az ablakok betörttek. — Ma reggel 5 órakor — mint újabban jelentik — újabb földrengés volt. Két lökés volt érezhető, melyek három-négy másodperczig tartottak. A rengés legerősebben a temesvári faesal-utczákban nyilvánult. Az időjárás még mindig abnormális. Éjszaka kemény hideg volt, de reggelre enyhült az idő.

— Gyilkos földemlítés a bányában. Salgótarjánból jelentik: *Oláh* Mihály munkás a nagybányai bányafurásnál dolgozott, ahol földemlítés történt. A leszakadó törmelék halálosan megsebesítette *Oláht*, aki nemsokára belehalt sérüléseibe.

— Halálragzólt fiú. Az álló-úti vasúti átjárónál a közúti villamos vasut egyik kocsija elgázolta *Petri* Béla postafelügyelőt négy esztendőes kislát. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Az áprilisi tél. A vidékről még folyton érkeznek jelentések az itéletidőről. Mai tudósításainkat itt adjuk: *Szászrégenben* már tíz napja esik az eső. A hófedte havasokról nagymennyiségű olvadt hó folyik alá. Az esőzés és a hideg itt csak nagyon csekély kárt okozott. — *Abauja* Aintón tegnap és tegnapelőtt nagy hóvihar dühöngött, mely a szőlőkben és gyümölcsösben igen nagy károkat okozott. A kajszinbaraczk, mely a vidék nagy földművelési forrását képezte, teljesen elfagyott. — *Szabolcsán* ma már megonyhult az idő, kisütött a nap és eltűnt a hóréteg. — *Munkácsra* kedden hajnalban 3 órakor jutott el a hóvihar. Reggel 8 órára a még pár nap előtt teljes virágpompájában álló szőlőhegyeken 15—20 czm. vastag hótakaró volt. Tegnap hajnaltól a vihar teljes megszakítással folyton dühöng. A hó szerda reggel 6 óráig ismét esik. Őszi vetésben kár nincs, de a gyümölcsös és a szőlőtermés teljesen tönkre ment. Tavaszai vetés alig van. Így abban kár nincs, de az idő rendkívülisége miatt nem lehet vetni, ami szintén nagy veszedelem jelent. A verhovinai hegyeken a hó rendkívül nagy és a rohamos áradás következtében a *Latoreza* erősen dagad. A megye amugy is insége helyzete kétségkétező.

— A német gyárosok családja. A rendőrség régi ismerőse *Perlmutter* Dávid. *Perlmutter* kiváló üzleti érzéssel megadott ember, aki megalapította a *Magyar Kezeiparosok Bevásárló Szövetkezetét* és a szövetkezet igazgatójává nevezte ki magát. A szövetkezet egyetlen tagja maga *Perlmutter* volt és a *Károly-körút* 5. szám alatt lévő irodában egy öreg longyelzsidő töltötte be a főkönyvelőt, a pénztáros, az irnok szerepét. *Perlmutter* a szövetkezet megalapítása után ausztriai és németországi cégektől nagy mennyiségben rendelt árut s ezt potom áron elvesztegette, a pénzt pedig elköltötte. A vádtanács több ízben vád alá helyezte, sőt főtárgyalás is volt már ügyében kintüve, de *Perlmutter* betegot jelentett és a főtárgyalást nem lehetett megtartani. Ezt látva, a szövetkezeti igazgató folytatta manipulációit, úgy, hogy újabban *hét följelentést* tették ellene külföldi cégek közöttük *Siegmond* Ferencz triestzi, *Gaisch* Károly mainzi, *Brundi* Alfréd berlini, azonkívül egy bécsi és még három németországi cég. A rendőrség az újabb följelentésekre nyomozást indított, mire *Perlmutter* Dávid lecsukta a *Károly-körút* 5. szám alatt lévő irodáját és elköltözött *Szentendrére*. Az öreg embert, aki egy személyben minden volt, nem lehetett kihallgatni, mert nagyon értelmetlen ember s még a nevét sem tudta megmondani. Erre a rendőrség ártírt a szentendrei rendőrséghez, hogy hallgassák ki *Perlmuttert*. A szentendrei rendőrség azonban *Perlmutter* legnaivabbi kifogásainak is felült és *használatlan jegyzőkönyvet küldött*. A német gyárosok türelmiüket veszítve, a *konzulátushoz fordultak*. Ennek következtében gróf *Fürstenberg* budapesti német konzul rövid és nagyon udvarias levélben megkérte ma a budapesti főkapitányságot, hogy *járjon el Perlmutter ellen*. A rendőrség erre megint megindította a vizsgálatot s ma az ügyészségtől *Perlmutter* elfogatására kért engedelmet.

— Végzetes vitatkozás. Aradról jelentik: Szemlak községben *Hay* György parasztagda hasba szurta *Bárdos* Mihályt, aki halgoklik. Afölött szólalkoztak össze, hogy egészen elpusztult-e a termés vagy csak félig.

— Nincs hely az Erzsébet-szanatóriumban. Az Erzsébet királyné szanatóriumban az összes ágyalaptványi helyek és az államségély terhére kiutalható ingyenes helyek a folyó évre mind be vannak töltve és így ezen helyekért folyamodni teljesen meddő fáradság. Különösen figyelemre méltó a vidéki betegek, akik ilyen ingyenes helyek elnyeréséért fel akarnak utazni, hogy az ez időszakra teljes kilátás nélküli fáradságtól és pénzkidástól tartózkodjanak.

— A Charité Kórházegyesület május 1-én, esütörtökön délelőtt 11 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését saiat helvicégében (Csengery-utca 69. sz.).

— Házasság. Grossechmid Béni udvari tanácsos, egyetemi tanár és felesége, köristáriáni *Hoványi* Jolán leányát, *Sareltát*, április hó 19-én déli egyegyed 1 órakor vezeti oltárhoz az egyetemi templomban *Ivanóczy* és *Kisbánkóczy* ifj. *Gyurkovich* Gyula dr. helygyminiszteri segédtoalmazó, *Ivanóczy* és *Kisbánkóczy* *Gyurkovich* Gyula ügyvéd és felesége, *göszlhetői* és *balatoni* *Bajajthy* Izabella fia.

Pek Ilugó vasárnap, április 20-án délelőtt 11 órakor a VII. anyakönyvi hivatalban házasságot köt *Strausz* Aranka kisasszonnyal *Strausz* Adólf és neje, *Wastner* Adél leányával.

— A mérgekverő vívóhajnok, Hopf Károly frankfurti vívómester és világbajnok mérgezési esetei tudvalegoleg kolera- és pestisbaccillusokkal történtek és ezeket a veszedelmes jószágokat Hopf a bécsi Krall-féle muzeumból szerezte. Bécsi jelentés szerint a rendőrség megindította a vizsgálatot és kétségtelenül kiderítette, hogy a frankfurti kókszakall csakugyan üzleti összeköttetésbe lépett a bécsi terapeutikai intézettel, amely az Alsergrundon van. Ez az intézet a világon a legfőbb baktériológiai gyűjteménnyel rendelkezik. Tulajdonosa dr. Krausz Rudolf egyetemi rendes tanár és dr. Prziham Ernő magántanár. Tavaly július közepén az intézet vezetősége megkeresést kapott Frankfurtból Hopf Károlytól, aki tudományos kísérletek céljaira kolera-bacillusokat rendelt. Az intézet el is küldte a szállítmányt és az első rendelés után következett a többi, összesen tizenöt, de mindannyiszor betartotta a szabályokat az intézet: légmentesen, üvegfiolákban küldte a kolera-bacillusokat és az üvegre rá volt ragasztva a vörösbetűs figyelmeztetés: „Vigyázat! Fertőző anyag!” Egy ízben Hopf meg is írta az intézetnek, hogy mellőzzék ezt a figyelmeztetést, azonban kérését természetesen nem teljesítették. Hopf a rendelést hivatalos levélpapíron tette, amelyre ez volt nyomtatva: Vegytani és gyógyszer-tani baktériológiai laboratórium, Frankfurt, Bülowstrasse. A Krall-féle muzeumban nem gyanakodtak és postára adták a tizenöt kolera-bacillus-küldeményt. A rendőrség ma délelőtt megidézte Krausz tanárt, aki meg is jelent és fölvilágosítást adott intézetének az állítólagos frankfurti laboratóriummal való üzleti összeköttetéséről. — Bécsből jelentik: Hopf Károly frankfurti vívómester tavaly decemberben a Krall-féle muzeumtól új kolera-bacillusokat kért, még pedig azokból, amelyeket Krausz tanár a bolgár harcztérről küldött, mert — legalább így írta a muzeumnak — az addig kapott kolera-bacillusok nem voltak virulensek. Kérését a muzeum teljesítette is. Hopf tudományos alapon foglalkozott a baktériológiával és laboratóriuma kiváló volt. A rendőrség azt hiszi, hogy elejétől kezdve bűnös szándékai voltak a baktériológiai tanulmányokkal.

— Tűz a szeszgyárban. Aradról jelentik: Az aradi vasipari gyár olvasztóműhelyében ma tűz támadt, amely a gyári épület felét elpusztította.

— Betörés a főispán lakásán. Pécsről jelentik: Szily Tamás baranyamegyei főispán pécsi lakásán a múlt éjjel betörők jártak és az üresen álló lakást kifosztották. Igen sok ézüst-érvesszék és dísztárgyat vittek el több ezer korona értékben. Szily Tamás főispánt, aki gödreszentmártoni birtokát tartózkodik és nejét, ki külföldön időzik, táviratilag értesítették a betörésről. A tetteseket keresik, de eredmény nélkül.

— Vérengző őrnagy. Székesfehérvárról jelentik: Bárány István városi rendőr főjelentést tett a rendőrségen egy méneskari őrnagy ellen, mert az ma délután Báránynak 12 éves János nevű fiát, aki a mentelep melletti réten füvet szedett, kardjával úgy fejbe sújtotta, hogy a fiu vértől boritva összeesett. A fiut a járőrök vitték a pályaudvarra, ahol dr. Árokai Antal bekötözte sebeit és bizonyítványt állított ki a sérüléseiről. A rendőrség az eljárást megindította.

— Sikasztó állomásfőnök. Eszékéről táviratozzák: Popp Alajos, az eszék-nasica vasút Koskva revü állomásának főnöke, ma megjelent az itteni ügyészségen és jelentette, hogy 27.000 koronát elszikkasztott a vasuti pénztárból. Popp Alajost fogva tartották. A vizsgálatot folytatják.

— Halálozás. Voith Lajos, a szamosújvári önkéntes tüzelőegység több mint 30 éven át főparancsnoka elhunyt Szamosújvárott. Csuka György máj. ellenőr állomásfőnök neje, Blagya Kornélia 29 éves korában Szigetkamarán elhunyt.

Kolozs Lajos református lelkész 73 éves korában Árkoson meghalt. Ranczay Imre, Szepesolaszi város rendőrkapitánya, volt eszékőrnagy, 73 éves korában Kiskunfélegyházán meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Özv. Rosenthal Ázsefné, Singer Lujza tegnap Budapesten meghalt. Az elhunytban dr. Zsengery Samu fővárosi tanár a nővérét gyászolja. A temetés holnap, pénteken délután 3 órakor lesz az új izr. temető halottasházából.

Rainer Gusztáv, az ismert dalkomponista, ma reggel Bécsben 56 éves korában meghalt.

Wacera Emánuel altábornagy, volt pétervárad vá. parancsnok, mint Bécsből jelentik, tegnap meghalt.

Geib Márkus Ugaron (Zemplénmegyében) ma délután elhunyt. A földégitásban dr. Gondó Henrik, a Magyar Tudósító szerkesztője, édesatyját gyászolja.

x Asta Nielsen mint cigányleány hódította meg tegnap este a Fővárosi Orfeum közönségét. A világ valamennyi színpadát megelőzőleg tegnap hozta színre Urban Gad legújabb remek mimodramáját, a „Zinga-

rat” olyan frappáns sikerrel, hogy a publikum valószálgal tombolni kezdett. Ebben a darabban érvényesül csak igazán a mozok királynője! Bámulatosan szép dolgokat produkál, minden mozdulata csupa művészet. Ha a Harlekin-darab helyett ezzel kezdte volna budapesti vendégszerelését, ma már a hónap utolsó napjára sem lehetne jegyet kapni. A páholypok elegáns közönsége vöröstre tapsolta a kezét. Asta Nielsen ez új alakításáról nagyon sokat beszélnek majd a fővárosban. A művész nő partnere, Carl Berger remek színész és kitűnő a mimodráma zenéje is, melyet Carl Dibbern, a neves zeneszerző írt.

x Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. kir. egyet. tanár, a műfogászat szakorvosának fogorvosi intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-körut 10. szám alá lett legújabbm áthelyezve, egyenesen erre a célra átalakított helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A min. v. lőzokt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki a maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogóplások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet kezelni és rágni.

x Palais de Danse. A nagyszerű áprilisi műsor vonzó ereje napról-napra növekszik. A főváros legelőkelőbb közönsége állandóan megtölti a pazar pompával berendezett remek helyiséget és igazi elragadtatással nyilatkozik a kiváló attrakciókról. A 3 Calzado bővítt, a legbravurósabb spanyol táncosnőket mindenkinél meg kell nézni. Művészi hatást keltenek a szép Trisnek mutatványai, akinek meglepődedett és tánczó képei nagyon kelvessék. A műsor többi száma is kiválóan jó. Rendkívül kedélyes az előadás utáni vilám táncmulatság, amelynek keretében külön e célra szerveztetett számok lépnek fel. Az előadás mindenkor este fél 11 órakor kezdődik.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Rigolettó. Valahányszor valamely színpadi alkotás nagy sikert arat, meghódítja a közönséget, rövid ragyogás után csakhamar hatását veszti és a nagy siker ellenhatásaként csakhamar megújnak. A munka nem változott, de a közönség elment mellette és csak mint irodalomtörténelmi pontra tekint vissza. Ez a veszedelem fenyegette a régi operákat részben a rossz, régies rendezés, részben a félreismeretlen banálissá vált előadási konvenciók miatt. Idestova hatvanöt éve, hogy Verdi a Rigolettót megkomponálta és így szinte természetesen, hogy az a rendezési és zenekari betanítás, mely akkor nagy sikert aratott, ma már idejét multá, elavult. Új rendezés, új zenei értelmezés volt szükséges ahhoz, hogy ismét érdekelje a közönséget. Az Operaház ma esti reprizének sulya nem a színpadon, hanem az orchesterben fekszik *Tango Egisto*, a nagy tehetségű vendég karmester vezette az előadást és mondhatjuk, hogy ez volt az első helyes Verdi interpretálás, melyet magyar társulat nálunk produkált. Izig, végig olasz előadás, de nem túlzó, inkább öntudatosan diszkrét és letompított. Nemesak a drámai részeket hangsúlyozta, nem igyekezett kísérv zenévé lefokozni a muzsikát, hanem érezte az opera-seria karakterét. Szélesen vette a szükséges részeket, viszont más helyeket az opera buffá módjára könnyedé, karcosul formálta ki. Néhány tempó-elgondolással, nem értettünk egyet, így például lassúnak tartjuk a harmadik felvonás bevezető-áriáját. Új számként kapcsolódott a harmadik felvonás elejére a herceg áriája, melyet minden előadáson elhagytak. Részben és egészben véve is igazi, művészi munka. A rendezés alapjában véve két csaknem különálló munka eredménye. Az első felvonás egészen modern, az elemeket hangsúlyozza, mozgalmos tömeghatásokat ér el és megdöbbentően drámai. A többi felvonások a régi irányban haladnak. A megszokott elrendezés, a csoportok plasztikus kiképzése az alapelv. Egyáltalában a rendezés, noha több helyen szép és mélyreható, alapjában véve ingadozó és nem annyira határozottan kialakult mint az előbbi reprizekben. A főszereplők mind helyesen és nagy gondnal töltötték be szerepüket. *Róza* a ezimszerében meggrázó erejű. *Sándor* Erzsinnél jobb Gildát, noha ebben a szerepben mostanság a legkiválóbb koloraturénekesnők léptek fel nálunk, alig tudunk elképzelni. *Székelyhídi* a herceg szerepében széphangu és illuziókeltő. A többiek többkevesebb sikerrel állották meg helyüket. Meleg, de túlságosan külsőleges siker kísérte az előadást (p. a.)

(*) Studentenliebe. A berlini Kleines Theater ma folytatta vendégszerelését a Magyar Színházban és bemutatta *Andrejew Leonidno* „Studentenliebe” című darabát. Andrejew Leonidnak még nem játszották darabját magyar nyelven. „Az ember élete” és „A csillagok felé” című darabjait is csak német színpadokon adták, éppen úgy, mint a „Studentenliebe” is, amelyben ez a kiváló orosz író már majdnem levetkezte azokat a sajátosságokat, amelyek az elbeszélő Andrejew Leonidot oly híressé tették, de amelyek feltétlenül akadályai a jól megkonstruált drámának. Tipikusan orosz darab ez, a naturalizmusnak egy új és speciálisan orosz árnyalata, vad szerelem, nyomor, álmódorások, soha ki nem alakuló eszmék, zürzavaros lelkek, elfojtott csaták és emberek, akik csak belebámulnak az alkoholba, de soha cselekedni nem tudnak. Az improduktív, cselekedni soha nem tudó szlávok tragédiája ez is és jellemző, ahogyan ez a darab indul, ahogyan kezdődik, az is magán viseli ennek az improduktívitásnak bélyegét Mintha nem történnék semmi a darabban, fájó sóhajok s szerelmes álmok keverednek. Azután kiépül ebből egy borzongató, véres, fekete tragédia, vér nélkül, de annál rettenetesebben. Mintha valami szimbolus is volna a darabnak, a régi és az új Oroszország verekszik itt és békül ki a darab végén egy részeg, könnyes csókkal. Ami a darabban magában van, az idegizgató, orosz naturalizmus. A közönség néha felszisszent ettől a naturalizmustól. De érezte, hogy most kivételesen megint valami igaz, nagyon művészi irodalommal áll szemben. A közönség, amely csodálatosképpen tegnaptól mára igen megesappant, szinte meglepetve tapsolt a darabnak és a szereplőknek. Irmgart v. Hansen, Ilka Grünig, továbbá Ábel, Adalbert, Sternberg és Rohden urak játszották a főbb szerepeket igen stílusosan. (—lassa.)

(*) Dr. Robert Jenő afférje. Mint ismeretes, dr. *Róbert Kovács* Jenő, kiváló újságíró kollégánk, évek óta nagy szerepet játszott a német színházak világában, ahol is előbb mint rendező, majd mind igazgató ért el igen jelentős sikereket. Annál feltűnőbb az a Münchenből érkezett táviratunk, amely szerint a *Münchener Teathergesellschaft* korlátolt felelősségű társaság felügyelő-bizottsága ma közleményt küldött a lapoknak, hogy a vállalat üzletvezetőjét, dr. *Róbert Jenő* elmozdította állásától s így ő megszűnik igazgatója lenni a müncheni Kammerspielenek. *Róbert Jenő*, aki előbb a berlini Hebbel Theater igazgatója volt, most egy társulattal Düsseldorfban vendégszerelést és legalább is furcsa, hogy a társaság őt távollétében menesztte, holott a kamarajátékokkal olyan sikereket ért el, mint még egyetlen elődje sem. Kétségtelen, hogy intrikák érvényesültek, amely intrikáknak dr. Robert személyes megjelenése egy csapással véget fog vetni.

(*) Küry Klára Kolozsvárott. Küry Klára Kolozsvárott három estén vendégszerelést a Nemzeti Színházban. Mind a három este zsufozásig megtelt a nézőtér és a hallgatók meleg szeretettel ünnepelelték a kiváló művésznőt.

(*) Megfelelőbbé a debreczeni szerződést. A debreczeni színház ügyének aktái nem zárultak le azzal a városi közgyűléssel, amely a debreczeni színházat *Beöthy* Lászlónak adta. Debreczen törvényhatósági bizottságának tekintélyes része nem nyuszik meg a döntésben s ma tudományos felelőbészést nyújtottak be a belügyminiszternél. A felelőbészést *Jánosi* Zoltán református lelkész és társai adták be, akik formai és érdemi okokból kérik a határozat megsemmisítését. A felelőbészők kifogásolják azt, hogy a színházgázgatóval kötendő szerződés feltételeit a városi tanács javaslata nélkül fogadta el a közgyűlés, holott szabályrendelet szerint a városi tanácsnak kell minden közgyűlési tárgyat előkészíteni. A felelőbészők kifogásolják azt, hogy a 800.000—1.000.000 korona költséget igénylő építési és átalakítási munkálatokat anélkül rendelte el a közgyűlés, hogy az összeg fedezetéről bármilyen részben is gondoskodott volna. *Beöthy* László különben pénteken érkezik Debreczenbe, hogy megkísse a szerződést a várossal. A városi tanács kimondta, hogy a *Beöthy* által felajánlott Magyar Színház részvényeket nem fogadja el biztosítékul, hanem vagy negyven ezer korona készpénz vagy ötven ezer korona értékű pupilláris biztosíték deponálásához ragaszkodik.

(*) **Forrongás az Epreskertben.** A szobrász-mesteriskola növendékei nincsenek megelégedve az ügyvezető igazgatóval, Váradi Szilárdal, akiről azt mondják, hogy a szobrászművésznövendékek rovására előnyben részesíti a főiskola rajztanárképző osztályát. A növendékek szerint Váradi nem ért a művészethez, ezért részesíti előnyben a rajztanárokat, akiknek tantermei a legpéldásabb rendben vannak. Sérelmük a növendékeknek, hogy R. dnai Béla tanár megbizta a szobrásziskola szolgálatát, Kecskés Jánost, hogy ellenőrizze a növendékeket, megjelennek pontosan reggel nyolcz órákor a mintázó-teremben. Kecskés János névről nem is ismeri a növendékeket és jegyzeteiben gunynevükről jelöli meg őket. A növendékeket természetesen sérti, hogy ellenőrzésükkel egy szolgálatot meg és ezért többször mentek panasza a Váradi igazgatóhoz. Váradi azonban ki sem hallgatta őket. Ezek után nagy az elkeseredés az Epreskertben és ha a növendékek nem kapnak elégtételt, kimondják a sztrájkot.

(*) **Színház-botrány Fiumében.** Verdi születésének századik évfordulója alkalmából a fiumei városi színházban tegnap este rendezett ünnepélyen, amint az előrelátható volt, a közönség erőlyesen követelte az „Ernani” és a „Nabucco” Habsburg- és monarchiaellenes operarészletek eljátszását és éneklését. A zenekar nem akarta eljátszani az irredentisták kedvelt dalát, mire a karzati közönség maga kezdett bele az Ernani éneklésébe. A rendőrség a karzatról többeket előállított, ezzel azonban nem ért véget a tüntetés, mert az ünnepély végén a közönség ismét követelte az Ernani eljátszását. A zenekar ekkor már bele akart kezdeni, azonban a rendőrkapitány a zenészeket kiharcolta a színházból, mire a közönség kimenet közben a lépcsőházban és az előcsarnokban énekelte az Ernani. Odakint nagy rendőri készenlét várta a tüntető közönséget, amely ezután csendben oszlott szét.

(*) **Rotter Irma meghalt.** A Nemzeti Színház régi ismerősei meghatott rajongással emlegetik ma is a Rotter Irma nevét. Ő volt az első magyar prima-ballerina. El is szerződtek őt egy időben innen a bécsi udvari operához, de a nagy tánczosnő rövid ideig tartó bécsi dicsőség után visszatért a Nemzeti Színház színpadára. Később visszavonult a színpadtól s az előkelő társaság egyik tagjához, Peterdy Lajoshoz ment férjhez.

Rotter Irma Kassán született 1841-ben. Édesapja honvédkapitány volt s mint ilyen, a szabadságharcban kapott seibein meghalt. Özvegy három leány- és egy fiúgyermekével maradt hátra. Kassán egy jótékonykedő műkedvelő előadásra a hatéves kis Irma tánczával halálán föltűntést keltett. Kassa előkelőségei ekkor gyűlést indítottak s a saját költségükön felkérték Rotter Irmat Pestre a Nemzeti Színház tánckarába, ahol neveltetéséről és tanításáról gondoskodtak. A fiatal növendék tizenégy esztendőskorában Campilli balletmester vezetése alatt már a Nemzeti Színház első tánczosnője volt, 1867-ben a bécsi udvari operához hívták meg, onnan azonban Radnótfy intendants meghívására 1870-ben ismét visszaszerződött Pestre. 1879. szeptemberéig maradt a Nemzeti Színház kötelékében. 1885-ben ment férjhez Peterdy Lajoshoz, a Magyar Póldhítel Intézet osztályfőnökéhez s a Magyar Színház Résztvevőtársaság elnökéhez, akivel halála napjáig boldog házasságban élt. A főváros díszsírhelyét feg a halottjának adományozni.

(*) **Színházak hírei.** A Népepera ünnepelt világhírű vendége két drámai szerep után pénteken a „Szevillai borbély”-ban lép fel. Almariva a Népepera másik vendége, Tedeschi Alfredo lesz. Mint Rosina, ismét Adler Adelina lesz partnere Titta Ruffonak. Titta Ruffo legközelebbi fellépése hétfőn lesz a „Rigoletto” című szerepében. Közéül szombaton és vasárnap az „Aranyeső”-t játsszák. Vasárnap délután tartják meg a Népepera karaszemélyzetének jutalomjátékát. A fél 2 órákor kezdődő előadás gazdag műsorán szerepel a „Denévér” két felvonása. Azonkívül egy kabaréelőadás és hangverseny lesz, melyen Medgyaszay Vilma, Vidor Ferike, Boross Géza, Cozon Gyula, Kővári Gyula, Magyar Lajos, Komlóssy Emma, Bárony István, Tihanyi Géza, Adler Adelina, Hajnal Hajnalka, H. Vidor Honka, és Marosfy Lajos vesznek részt.

A Vigaszínházban holnapután, szombaton, a „Pella”-t, Szomorú Dezső szenzációs színművét adják, amelyre eddig már harminczszor telt meg zsúfolásig a nézőtér. A negysikerű újonság című szerepét ezúttal is Varsányi Irén adja, a férfi-főszerepeket pedig Tanay Frigyes és Hegedűs Gyula játsszák. Holnap, pénteken, a „Telefon”-t, Gavault és Perr bohózatát ismétlik.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Kémek a törökvilágban.** A Magyar Történelmi Társaság ma délután öt órákor gróf Teleki Géza elnöklésével a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében tartotta meg e havi rendes ülését. Az ülés egyetlen tárgya Fakács Sándornak, a közönség körében regényes történelmi tárgyú tárczáiról jól ismert történettudósának „Kémek a török világban” című felolvasása volt. A felolvasó egész sorozat kémi-kémi eset felsorolásával jellemezte a török világbeli viszonyokat. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után a választmány ült össze és tartotta el a folyó ügyeket.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

Az irlózat léghajója,

— Katasztrófa a levegőben. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

Rettenetes, s minden izében megrázó annak az öt embernek a tragédiája, akik a most mindenfelé dúló tavaszi orkánnak lettek az áldozatai egy léghajó-ut alkalmával.

Párisból táviratozzák: Ma délután 3 órákor Páris környékén borzalmas léghajó-katasztrófa történt. Fontenay sur Bois fölött alacsonyan, úgy, hogy majdnem surolta a házak fedelét, a szélvihar elröpített egy léghajót, melynek kosarából öt katonasapka látszott ki.

A léghajósok zsákokból homokot szórtak ki, de a hajó nem emelkedett magasabbra s egyszerre csak a kosár beleütközött egy kénybe. Több katonasapka és a horgony leest, a ballont pedig vitte a szélroham Nogant felé. Ott még hevesebb lett az orkán és a léghajót egy ház tetéjéhez csapta, majd ismét fölemelte és Villiers sur Marne felé sodorta.

Utközben a kosár táviróvezetékeket szakított el, végül beleütközött egy fába. Még egyszer fölemelkedett a léggömb. Most Villiers szélső háza fölött repült.

Egyszerre hatalmas robbanás hallatszott és nagy lángnyelv csapott fel a gömbből. A léghajó kigyulladt. Két kilométerre a várostól La Malnoue mellett lezuhant a kosár. A nép arafelé rohant és a mezőn öt véres, összezuzott katonát talált. A gondolában két tiszt és egy tiszthelyettes már halott volt, két tiszt még lélegzett.

A súlyosan sebesülteket automobilon be szállították a közkórházba, az orvosok első segítségben részesítették őket, de mind a ketten haldokolnak. A három holttestet a katasztrófa színhelyén a katonai hatóság vette át.

Noisy le Secből táviratozzák: Ma délután háromnegyed 3 órákor Villiers Sur Marne közelében felrobbant egy léggömb, amelynek kosarában öt ember foglalt helyet. Clavenad százados, ugyszintén Denone százados, Riché hadnagy és egy polgári pilóta életüket veszítették. Az ötödik utas, Devasslot de Rednier hadnagy oly súlyosan sebesült meg, hogy rövidesen belehalt sérüléseibe.

Páris, április 17. A Saint Cloudban délután öt katonatiszttal felszállott katonai ballon délután két órákor szakadó esőben borzalmas sebességgel repült el Páris felett. Fél háromkor Fontenay sur Bois lakozói látták, arint a ballon kosara beleütközött egy gyárkéménybe és a ballont a vihar tovább sodorta. Villiers sur Marne közelében a ballon felrobbant és lezuhant. Mindenfelől odasiettek a falusiak és vérbe foggyva találtak öt embert.

© A páris—berlini repülés. A páris—berlini meglepetéssel végződött. Tegnap estefelé, berlini jelentés szerint, a várva-várt Audemars neiyet a francia Dancourt pilóta érkezett meg Párisból, a johannisthali repülőtérre. Rengeteg közönség gyűlt össze, hatalmas hurráh kerekedett, amint a repülőgép láthatóvá vált, de elnémult a lelkesedés, mikor lejjebb ereszkedett az aeropián és a francia pilóta leugrott a nyeregéből. Dancourt simán tette meg a páris—berlini utat, közben kétszer leszállott, hogy benzint vegyen fel. Félannyi idő alatt repülte át a nagy utvonalat, mint a páris—berlini expressvonat. Tegnap reggel egy időben indult el Audemars-sal, hogy versenyezzenek a Pommery-serlegért. Audemars, aki tavaly két nap alatt repült Párisból Berlinbe, tegnap csak Wannegit jutott el, ott benzint vett fel és tovább akart szállani, de hiába erőlködött, nagy szél támadt s több kísérlet után kénytelen volt abbahagyni a próbálkozást. Elhatározta, hogy estörtökön folytatja az utat. Dancourt más irányt vett s ennek köszönheti, hogy elérte célját. Reggel 5 óra 30 perczkor emelkedett fel Dancourt Párisban és 2 óra múlva Lüttich fölött tánt föl. Itt leszállott, mert benzine fogytán volt. Miután megtöltötte a benzintartót, amivel két óráig foglalatzkodott, 9 óra 30 perczkor ismét a levegőbe szállott s egyfolytában repült Hannoverig. Simán ereszkedett a földre 1 óra 5 perczkor, ismét benzint vett fel és 3 óra 38 perczkor folytatta az

utat egyenesen Berlin felé. Ezen az utrészen nagyon kellett küzdenie a széláramlatokkal, de valamivel több mint három óra alatt célhoz jutott. Hat óra 45 percz volt, mikor leszállott Johannisthalban. A páris—berlini expressvonatnak kerek 22 órára van szüksége, Dancourt 8 óra 52 percz alatt ért Párisból Berlinbe, ha pedig hozzászámítjuk a benzinfelvétellel eltöltött időt, akkor 13 óra 5 percz alatt tette meg útját. Audemars még tegnap éjjel megtudta Wanneban, hogy Dancourt levette s ennek következtében elhatározta, hogy feladja a versenyt. Ma Wannéból visszarepült Párisba. Wannéból táviratozzák: Audemars francia aviatikus ma reggel abbahagyta berlini repülését és készülékét vonattal visszavitette Párisba.

© A hydroplánverseny győztese. Monte-karlóbból jelentik: A hydroplanok nemzetközi versenyrepülésében az első díjat Revost Maurice francia ember vitte el. Revost 200 kilométert tett meg 2 óra 2 percz és 20 másodpercz alatt.

© Az Ozeán átrepülése. Las Palmasból (Kanári-szigetek) jelentik, hogy tegnap kezdtek meg a „Suchard” nevű léghajó megtöltését, amely a Brucker—Kringer-féle expedíció a Kanári-szigetektől, a szelek szárnyain, át akarja repülni az Atlanti-oczeánt. Las Palmasba tegnapelőtt 50 ballon hidrogén érkezett és így tegnap nyomban hozzáfogtak a nagy léghajó megtöltéséhez. A felszállás a Gran Canaria-sziget északi felén részén az Isietta-sziget felé kinyúló földnyelven fog történni. A felszállás időpontja nincs meghatározva. Dr. Alt, az expedíció meteorológusa, kísérleti ballonokkal állandóan figyeli a légviszonyokat és ha azok kedvezőre fordulnak, nyomban elindulnak. Minthogy jelenleg a légviszonyok igen kedvezőek, nem lehetetlen, hogy nyomban a ballon megtöltésének befejeztével felszállnak és megkísérik a veszedelmes utat. Egy újabb távirat jelenti, hogy a hidrogén-készlet, ami a ballon megtöltésére szolgált, nem volt elegendő és emiatt az ozeán átrepülését egyelőre el kellett halasztani, míg újabb hidrogén-készlet érkezik.

© Elmaradt léghajó-ut. Las-Palmasból táviratozzák: Mielőtt a Suchard kormányozható léghajó utrakelt volna Las-Palmasból az Atlanti Ozeánon át Amerikába, gázömlés keletkezett, minek következtében a léghajó nem szállhatott fel.

© Kormányozható léghajó próbárepülése. Párisból táviratozzák: Ma tette első próbautját az új kormányozható katonai léghajó, amely merov rendszerű, mint a német katonai Zeppelin-léghajók. Saint Cyrben a hadügyminiszter előtt kipróbálták teherbírását, kormányzókéességét és motorát. Az első próba nagyon jól sikerült.

© Angol repülőkísérlet. Kölnből táviratozzák: Hamel angol aviatikus, aki fél 12 órákor szállott fel angol idő szerint Dever mellett, este 6 órákor a Budweilerhof melletti repülőtérén simán leszállott.

EGLER

FOGPER

Mindenütt kapható.

„ Ára 70 fillér. „

trészen na-
kai, de va-
hozott jutott.
t Johann-
nak kerek
a 32 perc
hozzászámít-
dót. akkor
Audemars
ban, hogy
n elhatároz-
bó, vissza-
: Audemar
gyta berlini
visszavittete

se. Monte-
zetközi ver-
aurice fran-
métert tett
latt.

Palmasból
nap kezdtek
ését, amely-
ó a Kanári-
arja repülni
gnapelőtt 50
nyomban
éhez. A fel-
leti részén
ven fog tör-
eghatározva.
kísérleti bal-
yokat és ha
elindulnak.
n kedvezők-
on megtölté-
isérlik a ve-
enti, hogy a
ltésére szol-
ozefán átre-
míg újabb

masból táv-
yozható lég-
az Atlanti
keletkezett,
állhatott fel.
őbrepülése.
róbautját az
emely merev
Zeppelin-lég-
ter előtt ki-
pességét és
került.

l táviratoz-
12 órakor
mellett, este
pülőtéren si-

© Halálos repülés. Szalonikiból táviratoz-
zák: Argyropulosz aviatikus repülőgépen fölszállt,
de lezuhant és azonnal meghalt. — Szalonikiból
egy újabb távirat jelenti: Argyropulosz katonai
aviatikus, aki ma Szalonikiból Lengadaba való
repülése közben lezuhant, a szalonikii prefektus
fivére volt. Manos képviselő, aki mint utas részt-
vett a repülésben és szintén lezuhant, életét vesz-
tette. Argyropulosz prefektus több tiszttel a ka-
tasztrófa színhelyére ment, hogy annak okait ki-
derítse.

FŐVÁROS.

(Mire jó a pedagógiai szeminárium?)
A pedagógiai szeminárium előadásai alatt a
termek tudvalevőleg kongának az ürességtől.
A tanítószag intőzik ettől a reaktumált intéz-
ménytől, amelynek további fentartása érde-
kében most a tanács azzal az abszurd tervvel
foglalkozik, hogy stipendiumot akar adni a
szeminárium minden egyes hallgatójának.
Erről a lehetetlen reformtervezetről már el-
mondtuk ehelyütt véleményünket, mely oda-
konkludált: csukja be a főváros a pedagó-
giai szeminárium kapuját, mert ennek a tel-
jesen felesleges intézménynek fentartása így
is horribilis pénzébe kerül a fővárosnak. Eze-
ket a költségeket pedig tetézni: bűnös köny-
nyelműség. Most végre remény van arra,
hogy a pedagógiai szeminárium termei még-
is meg fognak telni — néhány napra. Nem
tanítókkal ugyan, hanem a patronázs tagjai-
val. Az igazságügyminiszter ugyanis a fá-
talkorúak bírái és ügyészei, valamint a par-
tógó tisztviselők kiképzése céljából május
15-től június 11-ig tanfolyamot óhajt ren-
dezni. Minthogy ezeken az előadásokon kö-
rülbelül száz-százhuszan fognak résztvenni,
az igazságügyminiszter azzal a kérelemmel
fordult a fővároshoz, hogy az előadások meg-
tartására a pedagógiai szeminárium nagy-
termét engedje át. A tanács, tekintettel arra,
hogy május 15-től kezdve a pedagógiai sze-
mináriumban a rendes előadások szünetelni
fognak és csak a kisdudóví továbbképző
tanfolyam részére lesz szombat délutánon-
kint előadás, a kért helyiséget szombat kivé-
telével minden hétköznapra átengedte.

(A képviselőválasztók névjegyzéke. A köz-
ponti választmány e hónap 22-én ülést tart,
a melyen tárgyalásra kerül az országos képviselő
választók 1914. évi I.—IX. választókerület ideig-
lenes névjegyzékének átvizsgálása és összeállítása
kerületek szerinti sorrendben.

(A közoktatási bizottság ülése. A közokta-
tási bizottság dr. Déri Ferenc tanácsos elnöklé-
sével ülést tartott. Előadó dr. Demjén Géza ta-
nácsjegyző volt. Az ülésen az elnöklő tanácsos be-
jelentette, hogy a miniszter a szakfelügyelők ügyé-
ben már döntött és azok működésüket már meg is
kezdte. Bejelentette egyúttal azt is, hogy a tanács
felelősségét intézett a vallás- és közoktatásügyi
miniszterhez, amelyben a többi, eredetileg javasolt
szakfelügyelőnek kinevezését is kérte. Tudomá-
sára hozta az elnök a bizottságnak, hogy az üre-
södésben lévő tanügyi állásokra a jelölés legköze-
lebb megkezdődik és a jelölésről szóló javaslatot a
bizottság legközelebbi ülésének napirendjén fog
szerepelni. Napirend előtt dr. Havass Rezső szó-
lalt fel, aki a VIII. kerületi II. számú iskolaszék
névén az iskolák portalanításának ügyét hozta
szóba és kérte az elnöklő tanácsost, hogy ezzel
a fontos közegészségügyi kérdéssel az ügyosztály fog-
lalkozzék. Dr. Déri Ferenc tanácsos kijelentette,
hogy a kérdéssel az ügyosztály már régóta foglalkozik,
sőt a régi iskolákban már fokozatosan ki is
cserélik a padlókat linoleummal, az új iskolákban
pedig már kizárólag linoleummal vonják be a pad-
lót. Hüvös Iván a linoleum helyébe jobbnak tar-
taná a parkettet. Hüvös Iván a linoleum helyébe
jobbnak tartaná a parkettet. A kérdéshez még
Röser János és dr. Reisz Mór szólottak hozzá. A
bizottság egyébként tudomásul vette az elnök fel-
világosításait. Hozzájárult a bizottság a napirend
során ahhoz, hogy a Budapesti Tanítótestület évi
segélyét jövő évtől kezdve 1500 koronáról 2000

koronára emeljék. A kisdudóvevők országos egye-
sületének 300 korona segélyt szavazott meg. A
napirend többi jelentéktelen pontját rövidesen le-
tárgyalta a bizottság.

(Följelentés egy összeíró-küldöttség tagjai
ellen. A képviselőválasztók és a központi választók
összeírását évről-évre a főváros központi választ-
mánya által delegált összeíró küldöttségek végzik.
Ezeket a küldöttségeket mindenkor a klikkérdekek
figyelemmel tartásával állították össze, vagyis a
küldöttségek tagjai mindig a hatalmon levő kerü-
leti pártok leghűségesebb embereiből rekrutálódtak.
Az ellenzéki pártoknak azt a törekvését, hogy
közülük is küldjenek ki — legalább az összeírás
helyességének ellenőrzésére — egy-két tagot: a
központi választmány schesem honorálta. Így
aztán megtörtént igen sok esetben, hogy az össze-
írók küldöttsége a választók névjegyzékét lelkiismeret-
telenül és tudatosan hamisan állították össze, ki-
hagyták a névjegyzékből az ellenzéki érzelmeikről
ismertek szárait, viszont nem rikkán (különösen
a VII. kerületben) ezerszámra csempészték be nem
létező neveket a névjegyzékbe avval a célzattal,
hogy a választáson ezek a nevek a hatalmi párt
jelöltjének avagy jelöltjének szavazatát szaporít-
sák. Az összeíró küldöttségek e manipulációi ellen
több följelentés érkezett a központi választmány-
hoz, melyek egyike már három esztendő óta folyik
és még mindmáig nem nyert befejezést. Ezt a föl-
jelentést a III. kerületi függetlenségi és 48-as
párt tette az Óbudán 1911-ben működött összeíró
küldöttség ellen és ez az ügy fogja foglalkoztatni
jövő kedden a központi választmányt, Vássonyni
Vilmosnak egy indítványá kapcsán, mely szerint
napirendre tűzték a főváros tiszti ügyészségének
erre az ügyre vonatkozó véleményes jelentését.

(A Közúti Vasut a kiránduló gyermekekért.
A közúti vaspálya társaság a közoktatásügyi ügy-
osztály vezetőjének kérésére az iskolai tanulóknak
azt a kedvezményt adta, hogy az iskolai kirándu-
lások alkalmával a megrendelt különkocsik díját
a tíz éven felüli gyermekek részére ugyanolyan
összegben állapította meg, mint amekkora eddig
a tízéves aluli gyermekek részére meg volt álla-
pítva. A tanács mai ülésében a közúti vaspálya
társaságnak ezt az intézkedését tudomásul vette és
ezért köszönetet mondott. Ebből az alkalomból
együttal árt a tanács a főkapitánysághoz, hogy
az iskolai kirándulások alkalmával a villamos kocsik-
ban megállapított férőhelyek betartását ne ve-
gye túlságosan, mert a gyermekek közül ily ese-
tekben ugyanis többen férnek el a kocsikban.

(Kintalt kórházi előlegek. A belügyminis-
ter értesítette a tanácsot, hogy utasította az ál-
lampénztárt, hogy a Budapest dunabalti köz-
kórházak 1913. évi február havi számadásában
igénybevetett ápolási költségelőleg fejében 89.300
koronát, a dunabalti közkórházak ápolási költsé-
gelőlege fejében pedig 13.400 koronát a főváros
a központi pénztárnak fizessen ki.

EGYESÜLETEK.

(—) A földmivélségi minisztérium tiszti-
karának sportegyesülete április 19-én este 7 óra-
kor a Budai Katolikus Kör dísztermében (II.
Fő-utca 82.) kabarét-előadást rendez, amelyen
Farkas Imre „A kis kadét” című egyfelvonásos
operettje is színre kerül. Közreműködnek: Hollós
Feri, Vidor Ferike, Pálffy Boriska, Reiter Já-
nos, Arnyay Károly, Kelemen József, Kereszty
Jenő, Kraft Jenő és Várnay László.

(—) Az Erzsébetvárosi Munkásgimnázium
Egyesület ma este tartotta tanévzáró választ-
mányi ülést az Erzsébetvárosi Kaszinóban. Az
ülést dr. Kovács Jenő elnök hosszabb beszéddel
nyitotta meg, amelyben vázolta a munkásgimnáziumok
nagyfokú szociális jellegét. Lád Károly
igazgató a tanfolyam működését ismertette és a
legnagyobb elismerés hangján szólt a hallgatóság
nagyfokú érdeklődéséről szorgalmáról. Rácz Jenő
titkár az egyesületi élet nevezetesebb momen-
tumaiból számolt be. Neugröschl Alajos pénztáros az
egyesület pénzügyi viszonyait ismertette. A munkásgimnázium
egyesület a jövő esztendőben is
megtartja munkásgimnáziumi tanfolyamait.

(—) A Budapesti Sütőipartestület ma dé-
után rendkívüli közgyűlést tartott a Spolaris
György lemondásával megüresedett elnöki tisztség
betöltésére. A titkos szavazás folyama alatt nagyban
körtéskedtek úgy a Deutsch, mint a Ruzicska-
pártiak jelöltjük győzelme érdekében. A szavaza-

tok összeolvasása este 9 óráig tartott, ekkor azo-
ban Huber Antal, a szavazatszedő bizottság elnöke,
nem akarta kihirdetni az eredményt, mert az ellen-
zék közben eltávozott, ő pedig nem tartotta illeté-
kesnek magát a folytatólagos ülés vezetésére. A
jelen voltak azonban erősen követelték az erede-
mény kihirdetését s minthogy felhívásuknak az
iparhatósági biztos sem engedett, Fürst Sándort
választották meg a folytatólagos ülés elnökévé. —
Fürst aztán kihirdette, hogy Deutsch az ipar-
testület ujonnan megválasztott elnöke. Az eredményt
a jelen voltak lelkesen megjeléngették. Az új elnök
lelkes éljenzése közben ért véget a közgyűlés.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A továbbképzés és a bírói kar. Az Országos
bírói és ügyészi egyesület budapesti osztálya ma
este a budapesti kir. törvényszék tanácstermében
ülést tartott dr. Wettstein Gyula kuriai bíró el-
nöklése alatt. Az elnöki előterjesztések után dr.
Lányi Márton törvényszéki bíró előadást tartott
„A továbbképzés és a bírói kar” czímen. Az előadó
fejtegette, hogy a bíróság tagjainak a gyakorlati
élettel lépést kell tartaniok és a gyakorlati élet
követelményeitől nem szabad elzárkózniok. Azután
dr. Ladányi Béla kir. járásbíró ismertette az igaz-
ságügyi rendtartás tervezetét.

§ Expressz nyugdíjazás. Baló Lajos járásbíró
rég, közismert tagja volt a budapesti büntető
járásbírósnak. Bizalmas baráti körben néha
néha elpanaszkodott, hogy a tábla fegyelmi tanács-
csa előtt ellene fegyelmi feljelentést tettek, sőt a
tábla vád alá is helyezte, pedig ő — ugymond —
nyugodtan néz az ítélet elé. Hajlott kora dacára
még munkabíró és munkaszerető ember volt és
sohasem tett arról említést, hogy nyugalomba ke-
szül. Annál nagyobb meglepetést keletett az a hír,
hogy Baló a napokban váratlanul benyújtotta
nyugdíjazás iránti kérvényét, amelyet szokatlan
gyorsasággal már el is intézték. Az expressz-nyug-
díjazás a fegyelmi ügynek eredménye. Néhány
nappal ugyanis a fegyelmi ítélet meghozatala
előtt, bizalmasan értesítették, hogy ha nyugdíjazá-
sát kéri, akkor a főügyészség visszavonja a pa-
naszt, a tábla pedig — panasz hiányában — az
eljárást megszünteti. Így is történt. Baló Lajos
ellen a főügyészség a tábla fegyelmi tanácsánál
az 1871. évi VIII. törvényozók 20. szakaszának a)
pontja alapján tett panaszt. A hivatkozott tör-
vényből kiderül, hogy a főügyészség mivel va-
dolta a járásbíró. A fenti törvény szerint ugyanis
fegyelmi vétséget követ el az a bíró, aki hivatali
kötelességet vétkesen teljesít, de nem azzal a bü-
nös szándékkal, hogy ezáltal magának vagy más-
nak illetéktelen hasznot szerezzen, vagy valakinek
jogtalan kárt okozzon. Ily vétség elkövetésével vá-
dolta tehát a főügyészség Balót.

§ Kivándorlásra való csábítással vádolt fő-
konzul. A budapesti királyi ügyészséghez kényes
természetű ügy aktái érkeztek be. A rendőrség a
saját hatáskörében nem folytatta le a nyomozást,
mert ehhez igazságügyminiszteri felhatalmazás
szükséges, minthogy nem kisebb dolgról, mint
arról van szó, hogy egy idegen állam konzulátusa
ellen folytatassék le a bünygyi eljárás. Súlyos a
vád, amit Mikola Sándor elemi iskolai igazgató
emel feljelentésében. Ebben elmondja Mikola,
hogy a minap egy hordár járt nála és előadta,
hogy az argentinai főkonzul küldte. Átadott az
igazgatónak száz darab illusztrált prospektust. Az
igazgató eleinte ismeretterjesztő füzeteknek vélte,
de mikor egy prospektust elolvast, meglepetve
konstatálta, hogy a füzet arról fest csábító képet,
milyen előzékenyen fogadja az argentinai kor-
mány a kivándorlókat, milyen szépen helyezi el
őket és milyen figyelmes hatósági oltalomban ré-
szesiti. Az igazgató elküldte a füzeteket a rendőr-
ségre. Ott Marinovics Jenő rendőrtanácsos és
Kerni Géza rendőrkapitány kezébe került a fő-
lőtte kényes dolog. Hosszu tanácskozás után elha-
tározták, hogy az egész dolgot átteszik az ügyés-
séghez, hogy az a saját hatáskörében intézkedjék.

§ „Hazaáruló” kifejezés nem meggyalázó. A
bíróságok gyakorlatában mindinkább szokatlan je-
lenségekre bukkanunk. Még gróf Kluen-Heder-
váry miniszterelnöksége idejében dr. Pályi Ede

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegsége-
nek és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

lapjában a Budapesti Naplóban *Justh Gyulát*, a függetlenségi és 48-as párt vezérét, „hazaáruló-nak” nevezte egyik támadó cikkében és azzal vádolta meg, hogy *Justh Gyula* tudtával gróf *Batthyány Tivadar Auffenberg* Mór közös hadügyminiszternek több katonát ajánlott föl arra az esetre, ha felülről megbuktatják a munkapárti kormányt és a választójog reformjának kabinetjét nevezik ki. A vizsgálat során Pályi Ede a valódiság bizonyításának elrendelését kérte. A vád más elutasította a valódiság bizonyítására vonatkozó kérelmet és pedig a következő, klasszikus megoklással: „A valódiság bizonyításának a vádtanács nem adott helyet, mert a terhelt olyan tényt akart bizonyítani, amely közfelfogás szerint a panaszosra nézve nem meggyalázó és ellene a bünvádi eljárásra sem szolgáltat okot. Nálunk a politikai ellenvéleményen levőkkel szemben általában használják ugyan a hozzáadott kifejezést, anélkül, hogy az illetőt, akivel szemben használják, a közmegegyezésnek tennék ki”. Fura „közfelfogás”, amelyet a függetlenségi vezér sem tud magáévá tenni, mert bizony Pályi ellen vádiratot nyújtott be, amely ellen a terhelt kifogásokkal élt.

§ A titkos levelek. Kossuth Ferencnek, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt nagynevű elnökének szolgálója, *Vida Pista*, vásárt akart csapni gazdája bizalmas leveleivel. *Kossuth Ferenc* a rendőrséghez fordult és visszaszerezte a leveleket, amelyek között a „legbizalmasabb” volt egy udvari bábra szóló meghívó. A vásárt, amely *Pistának* úgy sem hozott volna busás jövedelmet, *Kulcsár Béla* felfedezése hiúsította meg. Az exkomoronyik ezért boszút esküdött *Kulcsár Béla* ellen s nemcsak az újságokban hurcolta meg árulóját, hanem a rendőrségi központ előtt *Vida*, a Newyork kávéházban pedig *Vidáné* tettleg is inzultáltak. *Kulcsár* ezekért rágalmazás és becsületsértés miatt jelentette fel a hajdan híres *Pistát* és ennek harcias élettársát. A büntető járásbírósg hétfőn délelőtt 10 órakor fogja tárgyalni ezt az ügyet, a mit az tesz nevezetessé, hogy *Pallay Sándort*, *Kossuth Ferenc* titkárárt és *Harsányi Adolft*, a Newyork kávéház tulajdonosát is megidéztek tanúként.

§ Baross János képviselő sajtópöre. Baross János országgyűlési képviselő ellen a Törlesztési Bank bukása alkalmával több lap, köztük a „Pesti Futár” is, többrendbeli sajtótámadást intéztek, a melyek miatt dr. Baross János sajtópereket indított ellenük. A „Pesti Futár” ezikeért *Nadas Sándor* ellen a budapesti királyi törvényszék esküdtbírósga előtt mára volt kitűzve a főtárgyalás. A tárgyalás megkezdésekor *Nadas Sándor* a következő nyilatkozatot tette: „A Törlesztési Bank bukásával kapcsolatosan dr. Baross János képviselő ur ellen több lap súlyos támadást intézett, melyeket mi is magunkévá tettünk. A megindított sajtóperekben megéjtett vizsgálat folytán megállapítottam, hogy dr. Baross János urat semmiféle törvényellenes ténykedés vagy szabályellenes cselekedet vádja nem érheti.” Felhozta *Nadas* még azt is, hogy ő a sértő ezikeket más lapok nyomán írta meg és a lázas hírlapírói munkában nem volt módja meggyőződni a ezikek tartalmi valódiságáról. Dr. *Ráth Andre*, dr. *Baross János* jogi képviselője kijelentette, hogy felének célja a sajtóperek megindításával első sorban az volt, hogy maguk a ezikírók ismerjék be állításaik valótlanságát és így adjanak felének elégtételt s mivel ez a „Pesti Futár” részéről megtörtént és ügyfele így teljes elégtételt nyert, a feljelentést visszavonta, mire az esküdtbírósga a további eljárást megszüntette.

§ Az orosz kém fogva marad. Bravura Miklós, az elfogott orosz kém, a vizsgálat befejezéséig fogva marad. *Bravura* a vizsgálóbírónak az előzetes letartóztatást elrendelő végzése ellen felfolyamodással élt, de ezt a vádtanács elutasította. Ma foglalkozott a budapesti ítélőtábla ezzel az ügyvel és a vádtanács határozata ellen bejelentett felfolyamodást elutasította. Ezen határozat ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

§ A rágalmozó plébános. Szegedről jelentik: A „Csongrád” című újság támadó cikket közölt *Bogdán József* esendőrőrmester ellen, aki sajtópört indított. A cikkekért *Szabados József* szerkesztő vállalta a felelősséget. Szabados az esküdtbíróknak kijelentette, hogy a cikket *Hegyi Antal* volt plébános, csongrádi községi bíró írta azért, hogy az őrmesternek rendőrbiztossá való megválasztását megakadályozza. A vádolt felmutatta a bíróságnak *Hegyi* kézirátát, mire a bíróság az esküdték meghallgatása nélkül fölmentette és utasította a vizsgálóbíró, hogy az eljárást *Hegyi* ellen folytassák.

§ Tolsztoj kézirátai. Pétervárról jelentik: A felsőbbíróság most döntött abban a perben, amelyet *Tolsztoj* leánya indított *Tolsztoj* özvegye ellen az elhunyt nagy író hagyatékában maradt *harmincz láda kézirát* birtokáért. A felsőbbíróság úgy határozott, hogy a rengeteg kézirát *Tolsztoj özvegyének* tölte oda. A kézirátok most a moszkvai III. Sándor-czár muzeumban őriztetnek.

SPORT.

Budapesti ügetőversenyek.

— Második nap. —

Az ügetőversenyek térhódítását mi sem igazolja jobban, mint a mai tömött tribünök. Mert az első napot nem szabad mértékül venni, hisz olyan ítéletidőben érhető is egy gyengébben sikerült nap. Nem volt kilátás valami kiemelkedő eseményre, de ennek dacára, aki künn volt a pályán, teljesen meg lehetett elégedve, mert az egyes versenyek lefolyása igen változatos volt.

Mindjárt a napot megnyitó *Iharosi díj* mindvégig lekötötte a figyelmet, mert habár a rögtön élen termett *Echo* meg is nyerte a versenyt, sokszor forgott abban a veszélyben, hogy egyik-másik ellenfele elhúzzon mellette, de az utolsó pillanatban egy felvágás mindig megmentette ettől. *Berkes* nagyon ideges volt. A *Háromévesek eladóversenye* négy résztvevője közül csak *Erica* ügetett nyugodtan s így meg is nyerte a versenyt a minduntalan vagdosó *Jó-van* ellen. A *Szolnoki díjban* hosszú betegség után *Capovilla* először szállt sulkyba s mindjárt győztesen is tért vissza *Medium*-mal. Hozzá még imponáló volt a stílus. A népszerű hajtó lovai kezdenek formába jönni.

A *Nádor-díj* heves küzdelem után *Kontrás S.* zsákmánya lett. Amitől előre tartottunk, *Peter Bellini*-nek nem konveniólt a pesti pálya, sem a mély talaj s így vereséget szenvedett. Az utolsó métereken felnyomult *Magnás*-t diszkvalifikálták a harmadik helyről, mert a czélon galoppban ment át. A *Lee Simmons-díj* — az ügetőn ritkaságszámba megy — holtversenyyel ért véget *Igraszka* és *Gitana* között. Seager igen szépen hozta fel lovát, nem forszírozta vele a versenyt s így sikerült a czélban a már biztos nyerőnek látszó *Igraszka*-t beérnie. A *Csörgői díjat* az olasz *Rossi Argó*-ja nyerte meg hat ellenfele ellen, míg az *Urkoosis verseny* — a koldi eredmény korrekturnájául — *Uray* háróról lett *Gyimes II.* — *Kárász* fogatával.

Részletes eredmények:

I. *Iharosi díj*. Díj 1300 K. 1. *Wankó L. Echo* (Maszár), 2. *Mili (Wagner)*, 3. *Eszesvezett (Kieser)*. — Nem helyezve: *Mesc. Ilse H., Berkes, Pray-Gö., Körmen, Kaid.* — Tot.: 10:35, 20:46. (Mili-re nem volt helyfoglalás), III:69. Idő: 1 p. 39.6 mp.

II. *Háromévesek eladóversenye*. Díj 1300 K. 1. *Wüss M. Erion* (tul.), 2. *Jó-van (Tappan)*, 3. *Abdallah (Seager)*. — Nem helyezve: *Panesi.* — Tot.: 10:78, 20:37, 25. — Idő: 1 p. 45.3 mp.

III. *Szolnoki díj*. Díj 1500 K. 1. *Fusztaberényi ménes Medium (Canovilla)*, 2. *Imparator (Ederer)*, 3. *Freund Zepelin (Pieropan)*. — Nem helyezve: *Lord Plywood, Onward Ever, Hilda M., Antal, Rózsa, Fledermaus.* — Tot.: 10:128, 20:47, 34, 39. — Idő: 1 p. 35.9 mp.

IV. *Nádor-díj*. Díj 3000 K. 1. *Wienerwaldi ménes Kontrás S. (Rauch)*, 2. *Peter Bellini (Seager)*, 3. *Heinweh (Tappan)*. — Nem helyezve: *Hedvig, Rendevous, Gordon, Magnás.* — Tot.: 10:42, 20:36, 22, 37. — Idő: 1 p. 30.2 mp.

V. *Lee Simmons-díj*. Díj 2000 K. 1. *Wolai ménes Igraszka (Ederer)*, 1. *Bélyi ménes Gitana (Seager)*, 3. *Az Est (Finn)*. — Nem helyezve: *Diadal, Siess E. U., Grinzinger, Primus, Iluskám, Páva S.* — Tot.: 10:15 és 43, 20:26, 34, 27. — Idő: 1 p. 33 mp.

VI. *Csörgői díj*. Díj 1800 K. 1. *Rossi G. Argó (tul.)*, 2. *Jónás (Tappan)*, 3. *Jean Jacques (Ederer)*. — Nem helyezve: *Marie, Schwarzer Peter, Pozsony, Valient Victory.* — Tot.: 10:31, 20:29, 37, 31. — Idő: 1 p. 35.7 mp.

VII. *Kettősfogatu urkoosis verseny*. Díj 2000 K. 1. *Br. Uray J. Gyimes II.-Kárász (tul.)*, 2. *Márta-Vége (Hanzely)*, 3. *Dada-Vargakeringő (Orosz)*. — Nem helyezve: *Belle Marinet-Kácsi, Csinos-Flótás, Clara F.-Szűzany.* — Tot.: 10:430, 161, 43. — Idő: 1 p. 53.6 mp.

Holnap is tartanak versenyeket az *Erzsébet* királyné-uton. A program azonban csak holnap reggel jelenik meg s így nincs módunkban az eseményeket megírni.

Bécsi versenyek.

— Harmadik nap. —

Ma, egy futam kivételével, az összes favorítók kikaptak s legcsunyább volt ezek közül *Rock Crystal* veresége, amely hármas mezőnyben, mint reás favorit, rossz utolsó lett. Előg yatrán futott *Macaulay* is, első startjához viszonyítva. Az igaz, hogy most csak a publikum figyadta s nem a beavatottak. A *Tavaszi verseny*-t a jobb *Eva* távolmaradásával megnyerte *Good Morning s Radoteur* csak második lett, holott kiemelkedő esélye volt. Ez a futás mihamar korigálva lesz, természetesen akkor, ha a publikum megelégedezik a *Springerlőről*. A *Sorrento-handicap* volt a nap legszebb versenye. *Agrár* és *Piloty* egyszerre érték el a czélt, de csak rövid fejhossz választotta el tőlük *Piccolo*-t. — *Jago*-nak még egy kis gyakorlatra van szüksége nehéz akadályokon, s éppen ezért mai futásáért nem szabad pázézat törni felette. A napot záró *Handicap* az öklönnyi *Keil* által vezelyelt *Bicskás* győzelmével ért véget, alapos megletést keltve. A nagy favorit *Ferdusi* elbukott.

Részletes eredmények:

I. *Mineral-verseny*. (Háromévesek.) Díj 3000 K. Táv. 1800 m. 1. *Zombory Erzsébet sm Lovaeskám* 57 kg (Sas), 2. *Schlesinger W. és tsa pm Florestan* 57 kg (Friedrich), 3. *Szemere M. pm Gallifet* 57 kg (Varga). — Futott még: *Diamantine.* — Biztosan ötnegyed hosszal első, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10:14, 20:21, 24. — Könyvfoglalások: 2 és fél reá Lovaeskám, 4 Florestan.

II. *Himbergi díj*. Díj 2000 K. Táv. 1100 m. 1. *Dreher A.* 46 sm *Tiber* 53 kg (Ferguson), 2. *Egyedi L.* 46 pher *Csapodár* 53 és fél kg (Weisz), 3. *Br. Springer G.* 46 sm *Macaulay* 58 kg (Carlsake). — Futottak még: *Theodora II., Csákberény.* — Biztosan fejhosszal első, 1 hosszal harmadik. — Tot.: 10:33, 20:34, 31. — Könyvfoglalások: 2 Csapodár, 3 Tiber.

III. *Tavaszi verseny*. Díj 10,000 K. Táv. 1200 m. 1. *Mautner V.* 46 sm *Good Morning* 62 és fél kg (Janek), 2. *Br. Springer G.* 56 pm *Radoteur* 61 kg (Carlsake), 3. *Zombory Erzsébet* 46 smp *Ferka* 60 és fél kg (Winkfield). — Futottak még: *Satrap, Jávör, Freamat, Furfangos.* — Könnyen 3 hosszal első, rövid fejhosszal harmadik. — Tot.: 10:51, 20:28, 24, 26. — Könyvfoglalások: 2 Radoteur, 2 Ferka, 5 Good Morning.

IV. *Carrasco-verseny*. Díj 3000 K. Táv. 1600 m. 1. *Br. Springer G.* 36 pm *Jacotot* 56 kg (Carlsake), 2. *Iev. Landau H.* 36 pm *Fasolt* 56 kg (Gulyás), 3. *Hg. Fohlenlohe* 36 pm *Rock Crystal* 56 kg (Shaw). — Biztosan ötnegyed hosszal első, 6 hosszal harmadik. — Tot.: 10:31. — Könyvfoglalás: 1 és fél Jacotot.

V. *Sorrento-handicap*. (Háromévesek.) Díj 5000 K. Táv. 1100 m. 1. *Schlesinger W. és tsa pm Agrár* 60 kg (Sas), 1. *Mautner V. sm Piloty* 54 kg (Korb), 3. *Dreher A. sm Piccolo* 49 kg (Schuster). — Futottak még: *Gratiola, Nagyköri, Gallia, Madelon, Rangos, Marta, Rekawinkel, Illner, Fajánkó, Vorwaerts.* — Holtversenyben nyerve harmadik. — Tot.: 10:159—132, 20:112—142, 49. — Könyvfoglalások: 6 Piccolo, 10 Piloty, 14 Agrár.

VI. *Tribün-akadályverseny*. (Négyévesek.) Díj 6000 K. Táv. 3200 m. 1. *Issekutz Gy. sm Mokány* 67 és fél kg (Kollár), 2. *Geist G. pk Rebarbara* 70 kg (Rybenski), 3. *Br. Rothschild J. sher Jago* 62 és fél kg (Aylin). — Futottak még: *Americana, Tabornok.* — Igen könnyen 5 hosszal első, 1 és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:43, 20:61, 61. — Könyvfoglalások: 2 és fél Rebarbara, 3 Mokány.

VII. *Handicap*. Díj 3000 K. Táv. 2000 m. 1. *Mr. Stanway* 46 pm *Bicskás* 47 és fél kg (Keil), 2. *Péchy A.* 46 sm *Nádor* 60 kg (Trigg), 3. *Egyedi L.* 46 pm *Goleonda* 54 kg (Miles). — Futottak még: *Munkás, Vocativus, Elegie, Ferdusi, Lamoral, Normanne, Tchabouk.* — Igen könnyen 5 hosszal első, 1 hosszal harmadik. — Tot.: 10:208, 20:78, 59, 65. — Könyvfoglalások: 6 Nádor, 12 Bicskás, Goleonda.

( ) *Pórljártak Zaugenek.* *Báró Dirsztay* a Zaugen-családra bizta lovait s ezek siettek mindjárt *Alagon* az ő recepéjük szerint dolgozni. Először a *Rákosiból* törölték *Rosaliet*, ahol nagy esélye volt, majd a Nagy alagiból. A tulajdonos hamar beleunt ebbe a publikum körében általános megbotránkozást keltett eljárásba s most elvette lovait Zaugenektől. Így van ez helyesen.

( ) *MAC—,33” FC. BTC—BAC.* Az álló-uti pálya vasárnapi programjában négy csapatnak I. osztályu bajnoki küzdelem szerepel; sőt lesz még egy harmadik mérkőzés is, mely fél 1 órakor kezdődik az ETC és FSC között. A négy csapat játéka közül különös érdeklődéssel várják

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

„33“ FC újabb szereplését, mely csapat a FTC elleni mérkőzésen olyannyira meghódította az üllői-úti pálya közönségét. A MAC csapatában kíváncsian várják Bodnár szereplését, akinek helye a reprezentatív csapatban bizonytalanná vált. A BTC és a BAC a bajnoki listában való jobb pozícióért küzdenek.

KÖZGAZDASÁG.

A jegybank állása. Az Osztrák-Magyar Bank április második hetéről közzétett kimutatásában az adóköteles bankjegyforgalom 68 millió koronával 184 millió koronára csökkent. Ennek megfelelően kisebbek lettek a váltó és a lombard-tárczák együttevője 80 millió koronával. Örvendetes az érzékszlet mintegy három milli koronával való emelkedése, ami már rég nem szerepelt a jegybank kimutatásában. Általában véve a státus jó, igaz, hogy a múlt évben ilyenkor már adómentes bankjegytartaléka volt a banknak, szemben a jelenlegi 184 millió koronás adóköteles forgalommal. Csak hogy egy évvel ezelőtt nem hat, hanem öt százalékos volt a kamatláb. A váltótárca már aránylag nem nagy, de a lombard még mindig 224 millió koronát tesz ki. A rövid lejáratú tartozások 5 millió koronával csökkentek. A deviza-üzletben történt változás egyelőre pontosan nem áll előttünk, minthogy a részletes kimutatást, melyből az egyéb aktívák tétele is kitünik, egy nappal később szokta a bank publikálni. Az érzékszlet emelkedése már arra mutat, hogy a devizapiac kedvezőbb alakul. Az új államkölesön miatt is csökkentek a külföldi fizetési eszközök árfolyamai, mert sok külföldi váltó jut hozzánk az új kölesön révén. Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1913. április 15-én a következő:

Bankjegyforgalom 2.303.108.000 (—65.523.000) korona. Érzékszlet 1.518.535.000 (+2.704.000) korona. Váltótárca 853.428.000 (—70.943.000) korona. Lombard 224.307.000 (—10.713.000) korona. Azonnal esedékes tartozások 220.372.000 (—5.004.000) korona. Adóköteles bankjegyforgalom 184.573.000 (—68.226.000) korona.

Az angol bank leszállította a kamatlábát. A szokottnál is nagyobb érdeklődés előzte meg az angol jegybank mai ülését. A pénzpiac helyzete javul, a kamattételek alacsonyabbak s a külföldi váltók árfolyamai is kedvezőbb alakultak. Biztosra vették pénzügyi körökben, hogy az Angol Bank ma leszállítja kamatlábát, ami be is következett mert a bank igazgatótanácsa délelőtti ülésén 5 százalékról félszázalékkal négy és fél százalékról csökkentette rátáját. Éppen hat hónapig volt érvényben a szokatlanul magas öt százalékos ráta, mert 1912. október 17-én emelte föl az Angol Bank kerek egy százalékkal négyről öt százalékra a hivatalos kamatlábát. Ugyanazon a napon szöktette föl a francia jegybank a rátáját három százalékról három és fél százalékra, sőt ettől a naptól kezdve lett a svéd hivatalos kamatláb is öt százalék, négy és fél százalék helyett. Amíg tehát most egy fél éve egy napon három bank esavarta föl a kamatlábát, addig ma csak az angol jegybank mérsékelte a rátát. Angliában a bur háború óta nem volt ilyen hosszú ideig egyfolytában öt százalékos bankkamatláb. A bur háború óta azonban a maihoz fogható pénzügyi válság nem volt sem Angliában, sem az egész nemzetközi piacon. A több, mint másfél év óta tartó krízis minden jegybankot arra kényszerített, hogy állandóan magas kamatlábbal operáljon. Az angol jegybank kamatláb leszállítását hogy soron követik-e a többi jegybankok, az különösen két körülménytől függ. Első sorban a teljes külpolitikai béke szükséges ahhoz, hogy akár a német, akár a mi jegybankunk a kamatlábát leszállíthassa. Amíg ugyanis a háború zaja végleg el nem ül, addig külföldi pénzajánlat a piacokon nem igen jelentkezik, már pedig a kamatlábleszállítás egyik fontos előfeltétele, hogy a tőlünk kivont pénzek lassanként hozzánk visszazivárognak, hogy a jegybankkal szemben föllépett igények csökkenjenek. Átmeneti javulást föltétlenül előidéz az angol jegybank mai kamatláb leszállítása, de a tartós pénzpiaci javulás a teljes külpolitikai békét kívánja meg. Ma ugyan már pénzügyi körökben arról beszéltek, hogy a Német

Birodalmi Bank hétfőn szintén csökkenteni fogja kamatlábát, ez azonban kétséges s ilyen rövid idő alatt nem fog bekövetkezni.

Az Iparegyesületből. Az Országos Iparegyesület igazgatósága ma délelőtt Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöke alatt ülést tartott, amelynek legfőbb tárgyát az egyesület ezidei közgyűlésének előkészítése képezte. Az igazgatóság a közgyűlés napját május 4-re tűzte ki és egyben Thék Endre alelnök indítványára megállapodott az alapszabályszerűleg ez évben megüresedett elnöki és a lovag Falk Zsigmond halálával megüresedett alelnöki állások betöltésére vonatkozó javaslatban, amely a közgyűlésnek lesz előterjesztendő. Az igazgatóság egyhangulag azt határozta, hogy elnökké való megválasztásra ismét Matlekovits Sándort, az alelnöki állásra pedig Glück Frigyes fogja ajánlani. Döntésre került az ülésre a Halmos Izor budapesti polgár adományából hirdetett irodalmi pályázat ügye is, amelynek tárgya a kisipar technikai fejlesztése volt. Az igazgatóság a jutalmat a Sztényi József, Gaul Károly, Szávay Gyula és Gelléri Mór tagokból álló bíráló bizottság javaslata értelmében „A munkaszeretet serkentő” jellegű munkának ítélte oda, melynek szerzője dr. Sugár Ignác, a miskolci kereskedelmi és iparkamara titkára. Az igazgatóság jelentést tett még az egyesületnek a többi szakszervezetekkel közösen az alsó-ausztriai iparegyesület meghívására Bécsben rendezendő kirándulás előkészületeiről. Az igazgatóság a bejelentést tudomásul vette és Szende Lajos felszólalása után az elnökséget felkérte, hogy a többi egyesületek vezetésével együtt a program végleges megálapítása iránt intézkedjék.

A Telepítő bank új vállalata. Tökéli kertészeti r. t. cég alatt a Magyar telepítő és parcellázó bank r. t. 800.000 K alaptőkével (500 db. 800 K n. é. törzs- és 500 db. 800 K n. é. elsőbbségi részvény) új vállalatot alapított Budapesten (V., Béla-utca 8.) a Grünwald Lajos-féle tökéli kertgazdaság átvételére és kihasználására. Az igazgatóság tagjai: gróf Karátsonyi Jenő, dr. Éber Antal, dr. Dobránszky Béla, Grünwald Lajos, Grünwald Mór és Gelléri Antal. A felügyelő-bizottság tagjai: dr. Glücklich Emil, Rózsa Lajos és Elek Sándor.

A német birodalmi bank állása. A birodalmi banknak április második hetéről szóló kimutatása szerint az érfedezet 66.66 millió márkával emelkedett, holott tavaly hasonló időszakban az emelkedés 104.44 millió márkát tett ki. Mivel a bankjegyforgalom egyidejűleg 193.57 (209.89) millió márkával csökkent, tehát a status 260.23 millió márkával javult, míg a megelőző évben a javulás 314.27 millió márkát tett ki. A jegybank, amely mult heten 326.7 millió márkával volt adókötelezettségben, eszeint még mindig 66.47 millió márkával adóköteles, holott a két előző évben az adómentes jegytartalék 122.43 illetőleg 128.54 millió márkára rugott.

Lakbörpótlék a Magyar-Francia biztosítónál. Kétségtelen az, hogy az egyre súlyosbodó megélhetési viszonyok közepette úgy a magán, mint a köztisztviselők helyzetének javítása egyik legégetőbb problémája a mai társadalomnak, Sajnos, éppen az intelligensebb tisztviselő osztálynak nem állnak rendelkezésére azok az eszközök, amelyekkel kikényszerítheti magának anyagi helyzetének javítását. Ha a munkaadóban nincs meg a kellő szociális érzék és méltányosság, a magántisztviselők alig gondolhatnak helyzetük javítására. Éppen ezért érdemel meg minden figyelmet a Magyar-Francia Biztosító Társaság követésre méltó határozata. A társaság igazgatósága ugyanis ormódi Odmódy Vilmos főrendiházi tag javaslatára elhatározta, hogy lakbörpótlékkal látja el összes fővárosi és vidéki alkalmazottait. Ezen lakbörpótlék mérve és összege oly módon állapított meg, hogy abból a társasági tisztviselők még a mostani feleségizott lakböröket is fedezhetik. Ezen humanus és szociális érzékre valló határozat nem szorul bővebb kommentárra. A tisztviselők nagy gondtúl mentettek meg és ami külön felemelést érdemel, helyzetükön gyökeresen segített a társaságnak a nagy horderejű határozata, amidőn intézményszerűen állapította meg minden egyes tisztviselő részére az öt megillető lakbörösszeget. Odmódy Vilmos nemesen gondolkozó érzületére vall azon tény, hogy bár a társaság budgetjében a tisztviselőknek engedélyezett lakbör jelentékeny kiadási tételt fog képezni, ő, szüntelenül gondoskodva az alkalmazottak sorsának javításáról, a

tisztviselőket ezen jótéteményben részesítette. A tisztviselők körében ezen határozat nagy örömet váltott ki. Viszont a szép példa megérdemelné, hogy a többi biztosító is kövesse a Magyar-Francia példáját.

A gazdák és a szerb bojkott. A belgrádi kereskedők és iparosok által kezdeményezett bojkottmozgalom, mint előre látható volt, meghalt, mielőtt életbelépett volna. A komoly szerb közvélemény lefújta az okvetelenkedőket s már hivatalosan meg is csafolták a bojkottot. Mindazonáltal ezt az alkalmat az OMGE két vezető tisztviselője felhasználta arra, hogy éles támadást intézzen a Magyar Vámpolitikai Központ és a kereskedő társadalom ellen. A támadások se nem jogosultak, se nem komolyak. Igen rossz szolgálatot tesznek a nyilatkozó tisztviselők a közgazdasági békének, ha ilyen provokáló nyilatkozatokkal akarják fölidézni az agrár-merkantil harcot. De rossz szolgálatot tesznek különösen az OMGE-nek, melyet az ilyen hangu nyilatkozatok ferde világitásba helyeznek.

Törvény a községi takarékpénztárakról. A belügyminisztériumban már készül a községi takarékpénztárakról szóló törvényjavaslat. Igaz, hogy az egész ügy igen kezdetleges stádiumban van és a belügyminisztérium a pénzügyminisztériummal most még csak iratváltást folytat a javaslat alapelevei tárgyában. A törvénytervezet az ősznél előbb aligha fog publikáltatni. Megjegyezzük itt, hogy a belügyminiszter a fővárosnak a községi takarékpénztár felállítására tárgyában négy év előtt hozott határozatát máig se hagyta jóvá, aminek az az oka, hogy a pénzügyminiszter több irányban kifogásokat emelt. Különben a fővárosnak a határozata adta meg az eszmét az idevonatkozó törvénytervezet elkészítésére. Ilyen körülmények között előrelátható, hogy Budapest községi takarékpénztára is csak a törvény megalkotása után és annak keretei között fog engedélyeztetni.

A Vegyipar részvénytársaság vesztesége. Két év előtt a Feorol Hokszt forrasztó anyagra vonatkozó szabadalom kihasználására és a vegyszeri ipar körébe tartozó technikai újdonságok értékesítésére 500.000 koronával részvénytársaság alakult. A vállalat azonban nem igen boldogul. Az 1912-ik év mérlege szerint 44.328 korona 62 fillér veszteséggel fejezte be az esztendő.

Gépgyárak fuziója. A Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság igazgatósága április 30-ikán rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen javasolni fogja a Teudloff K. és Dittrich T. gépgyár részvénytársasággal való egyesülést. Mind a két gyár az Angol-Osztrák Bank érdekkörébe tartozik.

A Dobo- és nyomdaipar r. t. válsága. A Dobo- és nyomdaipar részvénytársaság április 25-én tartja első rendes közgyűlést, amelyen 200.000 korona részvénytőkét 10.000 koronára fogják leszállítani. Szóba kerül a társaság további fenntartásának kérdése is, amely után esetleg újabb részvénykiadásokkal próbálnák a helyzetet segíteni. A kimutatott veszteség 189.463 korona 52 fillér.

A fagykozta károk. Szegedről jelentik: Völgyesi János városi gazdasz ma bejárta a szegedi határt a fagykárak megállapítása céljából. Jelentése szerint nagy károk nincsenek s az erről szóló hírek túlzottak. A legnagyobb kár a ceszernyékben, a nyári kajszinbaraczkban, a korai szőlőben és a korai almában van. Az őszi gabonaneműk, a buza, a rozs és tavaszi árpa semmit sem szenvedtek, ezzel szemben a luczerna, a vetemények, a kukorica és zab igen.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: Nyolcvan ezer koronát nyert: 50951; tizezer koronát nyertek: 27955 29844 52842 77964; ötezer koronát nyertek: 7840 16202 32235 73829; kétezer koronát nyertek: 3931 10029 10058 14230 20926 21387 29038 39196 39972 57772 59707 71259 78253 82828 83384 88446 108304; ezer koronát nyertek: 1489 7145 8441 9146 11877 1946 13194 13420 15770 16175 19041 22795 28752 34373 35777 40297 42838 45436 49555 53028 59670 61460 67215 69760 69769 73018 77403 81012 86215 88948 91365 91576 91877 101979 106454 107132; ötszáz koronát nyertek: 1334 2205 2751 6028 6794 7707 11119 12593 15758 17343 27402 32731 33972 35604 35863 38902 44804 45739 46702 48345 50952 53032 53431 54773 58849 58849 57215 57266 58125 58402 59722 60393 61459 63965 69160 70668 73713 76500 77380 77865 78036 80373 80595 89012 86899 87691 90289 93498 100262 101197 106736 107362 108472. Azonkívül kihúztak 1385 sorsjegyet kétszáz koronás nyereményvel. A következő húzás április 19-án lesz.

A mai húzás tízezer koronás nyereményét a 77904. számú sorsjegyre a *Gazdasági bankház* (Buda-

pest, Kossuth Lajos-utca 4) szerencsés vevői nyerték. Kiss szerencsése Nagy! Az osztálysorsjáték mai húzása...

Török szerencsése örök! A mai húzáson több nagyobb nyeresémen kívül a 80.000 koronás főnyereményt az 50951. számú kétnyelvezad sorsjegyre ismét Török A. és Társa bankház r.t. (Budapest, Szervita-tér 3) szerencsés vevői nyerték.

A borhamisító büntetése. Felmerült esetből kifolyóan elvi határozatban mondtotta ki a belügy-miniszter, hogy mesterséges bor készítése és forgalomba hozatala miatt folyamatba tett kihágási ügyben a körözés ismétlése nem szakítja meg az elévülést.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet ma a következő újabb fizetéseképtelenségeket jelenti: özv. Miskóczy Mária Mosóc; Hajnal Izó Nagyszalonta; Hochwarther Károly Lődös; Fehértői Béla Debreczen; Hazai Kereskedelmi és Iparbank Miskolcz; Spitzer Ignác Baja; Szirmai Mavro Zágráb; Partos M. Emilné Nagykőrös; Weisz Ignác Szalárd; Demetrovity Vasza Obecse; Ineka Demeter Szászváros; Szolovits Lajos Bihar-erescske; Balomiri R. S. Vulkán; Luka József Balázsfalva; Szántó Lipótné Budapest, Váci-körut 5. sz.; Eisenstetter Sámuel Nagyszében.

Dunai keleti forgalom Galatzon át. A Galatzon át irányuló dunai forgalomban az Osztrák Lloyd intézkedése értelmében Burgas, Konstanz, Konstantinápoly, Patras, Piraeus, Korfu, Cesmo, Chios, Mytilene, Smyrna, Vaty, Inebelli, Kerasuod, Rizék és Trapezunt kikötőkbe szóló rendeltetéssel vétetnek fel Galatzon át történő továbbításra küldemények.

Egybehívott közgyűlések.

- Április 21. Adria m. kir. tengerhajózási r.t.
Április 23. Városi villamos vasut r.t.
Április 26. Atlantica tengerhajózási r.t.
Április 30. Ganz-Danubius vasúti r.t.
Május 5. Ganz-féle villamossági r.t.

Felelős szerkesztő:

DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ.

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Újságkiadó Vállalat

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

Gabonatözsde.

Budapest, április 17. A készáruüzletben ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Méréskelt kínálattal szemben a malnok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek. Mivel azonban az eladók meglehetősen engedékenységet mutattak, mégis élénkült kissé a forgalom, aminek a folyamán elkelt mintegy 20.000 q buza, a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 11.05 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 9.90 korona 74 kilós boszniai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs és a tengeri csöndes, a zab változatlan. Forgalomba került 500 q rozs 9.25-9.37 és fél koronás árakon és 400 q zab 10.20-10.40 koronás árakon. A határidőpiacon magasabb Amerika daczára kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet. A forgalom folyamán, a mely különben nem volt ma valami nagyon élénk, csöndes irányzat mellett szűk keretben ingadoztak az árfolyamok. Valamivel nagyobb élénkség csak az októberi rozs körül támadt, amely czikk véleményes vásárlásokra emelkedő irányt követett, végre azonban nem tudta az elért legmagasabb árfolyamot megtartani. A déli tözsdén kifejezetten lanyha volt az irányzat. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 7 fillérrel, az októberi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel, az áprilisi zab 1 fillérrel, az októberi zab 7 fillérrel, a májusi tengeri 9 fillérrel csökkent.

A készáruüzletben:

Buza. Tiszavidéki: 400 q 80 kg. 23.30 K, 200 q 79 kg. 23.20 K, 600 q 79 kg. 23.20 K, 300 q 79 kg. 23.10 K, 100 q 78 kg. 22.95 K, 100 q 78 kg. 22.95 K, 1100 q 76 kg. 22.75 K. Felsőtisztai: 700 q 79 kg. 23.05 K. Felsőmagyar: 100 q 80 kg. 23.00 K, 800 q 79 kg. 22.85 K, 300 q 78 kg. 22.40 K. Pestvidéki: 350 q 79.5 kg. 23.20 K, 600 q 79.5 kg. 23.10 K, 200 q 78.5 kg. 23.05 K, 400 q 78.5 kg. 22.90 K, 450 q 77 kg. 22.60 K.

Pécskai: 2150 q 77.3 kg. 22.80 K. Becskeréki: 2000 q 74.5 kg. 22.10 K. Hartai: 1600 q 78 kg. 23.15 K. Boszniai: 200 q 74 kg. 19.90 K. — Rozs: 300 q 18.70 K, 100 q 18.75 K, 100 q 18.50 K kppar. — Zab: 250 q 20.40 K, 100 q 20.80 K kpf.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1913-ra.

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Zab, Tengeri), date (1913), and price range.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Zab, Tengeri), date (1913), and price range.

Bécs, április 17. (Saját tudósítónktól.) A külföldi piacok jelentései nem készítették a terménytözsdét forgalomra és mivel az időjárás is normális lett, az irányzat nyugodt, az árfolyamok változatlanok.

Buza: Uj tiszavidéki 12.05-12.55, Mosoni és győri 11.05-11.45, Délvisutai 11.05-11.50, Marchfeldi 10.25-10.65. — Rozs: Felsőmagyarországi 9.10-9.85, Pest-megyei 9.75-9.95, Délvisutai 9.55-9.80, Ausztriai 9.30-9.70, Csehországi 9.50-9.70. — Arpa: Morvaországi 8.25-9.0, Felsőmagyarországi 8.25-9.0, Marchfeldi és Bécsvidéki 8-8.50, Délvisutai 8.25-9.0, Mosoni és győri 8.10-8.60. — Malda: 8.10-8.40. — Takarmány: 7.50-7.90. — Magyar tengeri: 8.40-8.65. — Cinquantin: 8.45-10.90. — Magyar zab: válogatott 10.95-11.35, elsőrendű 10.45-10.85, közepes 10.15-10.45, Ausztriai 9.55-10 K.

Erléktözsde.

Budapest, április 17. A mai üzlet nyugodt hangulatban indult meg, mert a spekulánsok ismét tartózkodó magatartást tanúsítottak. A folyamat-

Main financial table titled 'Budapesti értéktözsde' with columns for 'Mai záró ár-folyam', 'Osztr. az utolsó üzlet órára', 'Részvények száma', 'Bérfizetés részvény-kint', and 'Mai záró ár-folyam' (PéNZ, ARU).

ban lévő békétárgyalások kimenetelét kedvezőnek ítélik és a papírokat kisebb tételekben vásárolták. Később Bécsi nálunk Déli vasutat és Osztrák hitelt kezdett vásárolni, aminek hatása alatt a többi értékekben is 1—2 koronás javulás állott be. A készáru piacra már rég nem látott élénk üzlet volt és a forgalomba került összes értékek 10—15 koronával emelkedtek. A járadékpiacra nyugodt forgalom mellett az irányzat javult. A spekuláció az Angol bank döntését várta a kamatláb kérdésében. A déli tőzsdén az irányzat elgyöngült, dacára annak, hogy Berlinből jobb jelentés érkezett. A helyi spekulánsok is realizálni kezdték haussepozíciójukat, mire az árfolyamok délelőtti nyereségük nagyobb részét elvesztették. A készáru piac értékei megtartották szilárdságukat. A zárlat gyöngye maradt.

Utóévi kötetelt: Osztrák hitel 629—630, Magyar hitel 820.50—821.75, Per. kor. 82.75—82.85, Magyar bank 558—553, Mercur 281—282.50, Rimamurányi 717—717.25, Adria 558—560.50, Közuti vasut 648—649.75, Városi villam. 361.50—364.50, Déli vasut 121.50—123, Államvasut 714—714.50, Hazai sorsjegy 108—108.50, Drasche 978—980, Ált. közszénbánya 10.86—10.90, Salgó 752—758, Ujlaki 253—256, Budap. vill. 573—576, Kőb. polg. sörf. 658, Légszsz 1108—2005, Fonciére 683, Temesv. szesz 487—490, Magyar villamosági 475—483 K.

A déli tőzsdén kötetelt: Osztrák hitel 630—630.50, Magyar hitel 821.75—822.25, Uj kor. 90.90—91.05, Per. kor. 82.77—82.80, Hazai bank 282, Jelzálog 429.75—430.25, Magyar bank 557.50—558.75, Leszámitóbank 511.25—511.75, Fabank 223.75—224.25, Mercur 278—280, Központi takp. 1600, Réma 716.50—717, Adria 559—560.50, Atlantica 345.50—346, Kfiziati vasut 649.75—651, Városi villam. 364.50—364.75, Déli vasut 123.25—124.25, Államvasut 714.25—715.25, Hazai sorsjegy 108—108.75, Fonciére: 383—384, Ált. közszénbánya 1088—1090, Salgó 755—758, Ujlaki 255—260, Gázizzo 735—740, Ruggyanta 592—595, Magyar vill. 484—486, Temesv. szesz 492—495, Légszsz 1205—1245, Danica 270.

Utóévi kötetelt: Osztrák hitel 630, Magyar hitel 822.25, Leszámitó 511.50, Jelzálog 429.25, Rimamurányi 717, Államvasut 714.50, Közuti 365, Városi 650, Magyar bank 557.50.

Bécs, április 17. A szilárd irányzat a mai előtőzsdére is áterjedt, a forgalom azonban nyugodt maradt, csak déli vasuti részvényekben volt élénkebb kereslet. A déli tőzsdén az irányzat szilárd, noha a berlini piac jelentése nem volt kedvező.

10 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 628.50, Magyar hitel 819.50, Államvasut 713.25, Déli vasut 122.50, Alpesi 1623.50, Rimamurányi 716, Skoda 847, Dunagőzhajózási 1333, Galicziái kárpát petr. 887.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 629.50, Magyar hitel 819.50, Anglo 337.50, Laenderbank 519, Bankverein 514.50, Union 595, Államvasut 714.50, Déli vasut 123.75, Dunagőzhajózási 1337, Alpesi 1027, Prágai vasut 3448, Rimamurányi 416.50, Dohányrészvény 238, Májusi részv. 84.40, Magyar koronajáradék 82.70, Török sorsjegy 234, Márka 117.71, Skoda 847.50.

Utóévi kötetelt: Osztrák hitel 629.50, Magyar hitel 822.50, Anglo 337, Bankverein 513, Union 595.50, Laenderbank 519.50, Államvasut 714.50, Déli vasut 124.75, Skoda 849.50, Dohányrészvény 341, Rimamurányi 716.50, Alpesi 1029, Májusi járadék 84.50, Magyar koronajáradék 82.80, Török sorsjegy 234.50, Márka 117.07—70, Szilárd.

Berlin, április 17. (Értéktőzsdé.) Miután a legutóbbi napokban az árfolyamokban beállott emelkedéseket sokan realizációkra használták fel, vételkészen ellenben nem igen jelentkezett, az árfolyamok túlnyomórészt gyengében indultak, habár a nemzetközi politikai helyzet állandó javulása és a londoni kamatlábleszállítás reménye a piacra ösztönző hatással volt. Keresettek voltak török sorsjegyek, melyek több mint 2 százalékkal emelkedtek és egyéb értékekben is javulások voltak, így főleg egyes felsőszilárd kohóértékekben és gőzhajósértékekben, melyek iránt állandó érdeklődés volt. Ezután az összirányzatot is kedvezően befolyásolta, de végül a Londonról közben jelentett kamatlábleszállítás ellenére ismét realizációk voltak tulsúlyban és az árfolyamok többnyire mérsékelten javultak. A harmadik órában sem tört utat a megszilárdulás, bár a magánkamatláb esükenése és az angol királyi pár küszöbön álló berlini utazásának híre nem tévesztette el hatását. Szilárdabbnak és élénkebbnek voltak déli vasut értékei Bécs hatása alatt. A készáru piac ipari értékei realizációk miatt hátrányba kerültek. Napi pénz 4 százalék, magánkamatláb 4 háromnyolczad százalék.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatal Igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Kivonat a hivatalos lapból

— Április 17. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Germez Miklós pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a székelvudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál, a jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá és Gonda Tibor végzett joghallgatót, székelvudvarhelyi lakost, ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi fogalmazó-gyakornokká a székelvudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz; dr. Loschdorfer Aladár pénzügyi számtisztot a dícsőszentmártoni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénel, a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá a dícsőszentmártoni pénzügyigazgatósághoz; dr. Littera Károly pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a lugosi pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá a nagykarolyi pénzügyigazgatósághoz és dr. Korányi Lajos nagykarolyi lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi fogalmazó-gyakornokká a beregszászi pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá a nagykarolyi pénzügyigazgatósághoz; dr. Vertán Jenő pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a nagyszebeni pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá a gyulai pénzügyigazgatósághoz és dr. Kovács Béla balassagyarmati lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi fogalmazó-gyakornokká a nagyszebeni pénzügyigazgatósághoz; Végh Dezső pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá a zombori pénzügyigazgatósághoz; dr. Virág Aladár pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a temesvári pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá a győri pénzügyigazgatósághoz;

az igazságügyminiszter Nagy Károly kiskunhalasi járásbírói díjnyelvet a keszthelyi járásbírói díjnyelvet irnokkák;

a nagyváradi itélőtábla elnöke a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe Diószeghy Béla báró topánfalvi lakos ügyvédjelöltet joggyakornokká;

a budapesti királyi magyar tudományegyetem rektora Juhos Elek szegődményes szolgát ideiglenes minőségű egyetemi szolgává; Kishéger István posta- és távirat-szolgát végleges minőségű egyetemi szolgává; Varga Mihály szegődményes szolgát ideiglenes minőségű egyetemi szolgává;

a budapest-vidéki pénzügyigazgatóság a keeskenéti adóhivatalnál megüresedett hivataliszolgát állásra Kertész István esztergomi kisegítő hivataliszolgát nevezte ki.

Ar	Ar
183	
338	
335	
332	
485	
480	
437	
719.50	
215	
215	
485	
305	
57	
328	
445	
936	
3300	
115	
3950	
1574	
699	
2873	
250	
583	
428	
475	
190	
180	
133	57
542	
345	
654	25
367	
250	
250	
119	
1315	
325	
650	
710	50
113	50
41	11 40
12	19 18
23	23 69
25	118 45
72	66 28
54	2 58
199	50
18	24 29
25	118 45
65	33 85
72	66 28
50	255 50
500	

A REJTÉLY KULCSA.

— FRANCZIA REGÉNY. —
URTA: RICHEBOURG EMIL.

Eveken át gondolkotam és írtam. Hol van e sok fáradságnak eredménye? Azt hittem, hogy el kell vesznem a nyomorban. Egyszerűen ostoba és bárgyu valék. Oh a szép évek, melyek visszahozhatatlanul elveztek! Oh mi drágán vásároltam meg ama ritka pillanatok, melyeket elfécséreltem! Ki akar valamit tudni verseimről? Senki. Ime itt van négy könyvre való munkám: A tövissek, Jambusaim, a falusi órák, rózsásonetteim. Homlokomon az elfogultság pirjával, mintha valami rosszat követtem volna el, alázattal, reszketve, lehajtott fővel, hajlott derékkal hordtam kéziratomat minden kiadóhoz. Es ezek? Szemembé nevettek, e szókkal: „Ha az én neve ismeretes, jöjjön el ismét, majd meglátjuk.“ Ez egy módja az unalmas embereknek elutasítására. Mindenütt csak azzal válaszoltak: kövösse tanácsomat, kedvesem, adja ki verseit maga; a többi magától megy, ha ön oly szép verseket és alexandrineket készít? Meghal mellette az ember éhen; hisz ma már senki se készít verseket, a költészet kihalt! A színházhoz fordultam következő darabjaimmal: „Napjaink ifjúsága“, „Az apró erények“, „Férfaink“, három színjáték, mely semmi műbecsrel nem bír.

— Ne mond azt! — szölt közbe György élenken.

A költő tekintete vadul villogott fel.

— Melyeknek mi értéke sincs, — iemeltelte boszus hangon, — melyeket mindenütt visszautasítottak. Mondták azután, miért nem írok regényeket? Azzal majd eszmélem valamit. Regényt? Ez új kísérlet lenne. Talán ez lenne a mentő kötéll, melyet meg lehetne ragadni. Hozzáfogtam. Hat havi folytonos munka után bevégeztem: „Az érző szívek“ re-

gény négy részben. Épp úgy járt a regény, mint a vigjáték, egyik laptól a másikhoz mentem és csaknem ugyanazon szavakkal utasítottam el. „Kedves ur, nekünk vannak bizonyos írónk“, vagy: „Az ön művének mindenestre megvan a maga előnye, hanem az nem illik be a mi lapunkba“, vagy: „Nem fogadhatjuk el az ön regényét, mert három-négy évre már el vagyunk látva.“ Ebből láthatod, hogy az embereket semmi méntés se riasztja vissza, ha ily embert, mint én, le kell nyakukról rázni. És mégis, mondám magamban, az ön regényem érdekes, erélylyel írva és drámai oldala jól ki van dolgozva. Szokva vagyok hogy magamat szigorral bíráljam meg és látom, hogy reményem nem rosszabb, mint a többi, melyeket a lapokban minden nap olvasunk. Azonban jól bíró vagyok-e saját ügyemben? Nem esatlakoztam-e? Tudni akartam, hogy áll a dolog. Félkerestem Gaboriot, a nagy regényíró, aki egy napon, midőn neki bemutatva levék, kezét nyujtotta. Ime, itt egy regény tőlem, mondám, nagyon szerencsésnek tartanám magamat, ha ön oly barátságot tanusitana irántam, ezt átolvassná és nekem nyiltan megmondaná, mit tart felőle. „Nagyon sok a dolgom, igen el vagyok foglalva, felelte ő, hanem teljseteni akarom azért kívánságát és elolvasom kéziratát. Jöjjön el ismét nyolcz nap mulva, akkor meg fogom mondani, minő hatást gyakorolt reám regénye.“ Elmúlt tizen-négy nap, míg bátorságom lett elmenni hozzá, annyira féltem véleményét hallani a híres írónak. Végre bátorságot vettem magamnak és beléptem dolgozó-szobájába. Mondhatom neked, hogy féltem; körülbelül azon helyzetben valék, mint a vaddolt, kit a vádpadra vezetnek, hogy hallja meg ítéletét. „Ah, itt van ön végre! — kiáltott reám, amint meglátott. No, átolvastam. Az ön regénye egy jeles munka; sok szép dolog van benne. Csak tegye ön közzé műhelyt teheti. Én nagy jövőt ígerek önnek.“ „Hát nem találja ön rossznak regényemet?“ — hebegtem. „Épp ellenkezőleg, igen jelesnek találom, és van rá okom, hogy ezt mond-

jam.“ „Én hiszek önnek, de hol értékesitem? Minden lapszerkesztő, kinek bemutatam, elutasító válaszzal bocsátott el.“ „Mindig a régi nóta“ — dörmögött szakálla között. Egy pillanatig hallgatott, aztán folytatá: „Vigye el regényét a Regényesarnokba.“ „Követni fogom tanácsát, uram, azonban szerencsétlenségemre a Regényesarnokban is épp oly ismeretlen vagyok, mint másutt. „Értem, pár sort szeretne ön tőlem.“

Néhány sort irt gyorsan, egy borítékba zárta és e szavakkal átadta nekem: „Itt van, kedvesem.“ Ragyogó arccal és könnyiny léptekkel hagytam el Gaborio urat; önbecsülésem ismét fölébredt és a „Regényesarnok“ szerkesztőségéhez futottam. A szerkesztő tüstént elfogadott és igen nyájas volt irántam. A nagy regényíró levele megtette hatását. Uram! — szölt hozzám, „regényét azonnal átolvastam. Jöjjön el ön ismét tizen-négy nap mulva és meg fogja tudni, mit határozott a szerkesztői hivatal. Regénye nagyon melegen ajánlatott. Úgy hiszem, számíthat ön az elfogadásra.“ Amint e napon haza mentem, többé nem csüggesztettem le fejemet, magasan és büszkén hordtam azt s előre is reszkettem saját hírem miatt. Meg valék mentve! Végre, végre sorsomnak mestere lehettem. Az öröm felmelegíté szíveimet és az eszmék csoportosan rajongtak agyamban. Oriási eredményt vártam. Gaborio előre megmondta, pedig neki tudnia kell. Az „Érző szívekért“ harmincezer sor, tizenöt ezentimmel, ennek értéke soronként a kezdőnél, négyezeröttszáz frank, ez pedig egy egész vagyon! S én így szöltam magamban: egy egészen új öltönyt veszek magamnak, kalappal és ceizmával, féltopánig már nem mentem fel, mert fehér ruhát is kell szereznem, amire nagy szükségem lesz és padlásszobámat is fel kell egy esinos lakással cserélnem. Aztán ismét neki fogtam a munkának. Második regényem nyomban követé az első. Ej mit? a vasat itni kell, míg meleg. Oh eszmém van elég, harmincz regényanyag van fejemben.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1918. április 18-án.

Nemzeti Színház

Este 7/8 óraker
A faun.
Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Edward Knoblauch, Fordította: dr. Sebestyén Károly.

Király Színház

Este 8 óraker
Pálmai Ilka, Fedák Sári és Nyárai Antal vendégfelléptével
A cigányprimás.
Operette 3 felvonásban. Irták: Wilhelm és Grünbaum, Fordította Harsányi Zolt. Zenejét szerzte Kálmán Imre

Vigszínház

Este 7/8 óraker
A telefon.
Bohózat 3 felvonásban, 4 képből. Irtá: Gavault, Paul és Berr Georges, Fordította: Adorján Andor.

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Minden este 8 óraker
a pazar áprilisi műsor.
Jarow, a cirkusos ember. The Piccolo Co. 18 tagu liliputi cirkusz és variété-társulat Lucie König, a népszerű művész. 6 Comedy Piccaninies, ragtime-csoport. Blanche de Faunac előrelépés. Dottie King, The Records. Paris Trio. Diák lakzi operett. „Piti Mozi” moziszekecs-paródia. K. Solti Hermin, Szász Ilona, Virágh Jenő, Máthé Sándor új notákkal és a többi szenzációs új attrakciók. Előadás után Royal-Cabaret. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken. Minden csütörtökön, szombat és vasárnap délután 3/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás teljes esti műsorral.

M. Kir. Operaház

Este 7/8 óraker
Varázsfuvola.
Nagy dalmű 2 felv. Zenejét szerzte: Mozart. A. Szövegét írta: Schikaneder. M. Ford: Böhm G.

Magyar Színház

Este 7/8 óraker
Berlini Kleines Theater vendégjátéka
Professor Bernhardt.
Színmű 4 felvonásban. Irtá: Schnitzler Art.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

A Magyar Színház vendégjátéka
Legközelebbi előadás 19-én, szombaton.

Budapesti Színház

Este 7/8 óraker
A bécsi Josefstädter Theater vendégjátéka.
Lilliom.
Színmű 3 felvonásban. Irtá: Molnár Ferencz.

Népopera

Este 7/8 óraker
Titta Rauff és Tedeschi Alfréd felléptével:
Sevillai borbély.
Víg dalmű 3 felvonásban. Szövegét Baumarchais vigjátéka után írta: Sterbini Cézár. Zenejét szerzte: G. Rossini.

Várszínház

Nines előadás.

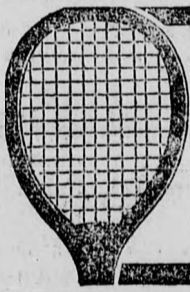
Uránia Színház

Este 7/8 óraker
A mozi.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. 44266 Nagymező-utca 17.

ASTA NIELSEN
Urban Gad, „Zingara” című UJ darabjában óriási feltűnést kelt! A közönség tombolóan lelkesedik! Ez az igazi Asta Nielsen-sláger! Az előadás kezdete 8-kor! Jegyelővétel 10-1 és 3-6-ig

Lawn-Tennis

Athletika, Football, Croquet, Cricket, Golf, Water Polo, Uszók és Turista sportok, Koroghátszati cikkek, árjegyzékek ingyen és természetesen külf. 44184
KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, IV., Kristóf-tér

PALAIS DE DANSE

(TÁNCPALOTA). Kezdeté este 11 óraker.
VI., Szerecsen-u. 35. Telefon 120-77.

Szenzációs áprilisi műsor!!!
IRIS táncoló előképek.
Les 3 Paz Calzado
a spanyol táncok királynője.
DIE 6 SUNNENKINDER stranddyll. Les Armanis francia excentriusok. Hansi Jackson szubrett. La Malottas, stb. stb. — Előadás után párisi vig hangulat és táncmulatság reggelig. Kitérő vacsora. — Pénztárnyitás 1/10 óraker. — American bar.

FERENCZY KABARÉJA

Gyár-utca 21. Telefon 75-27. Kezdeté este 7/10 óraker

Szenzációs új műsor! Új művész attrakciók! Új színpadok! Kacagató politikai tréfák. Aktuális kuplék! Molnár Ferenc vig jelenete. Liptai Imre színpadi tréfái. Ferenczy Károly új dalmű felolvasás a Petőfi-Társaságban. A Műnyitás. Debella. Az utolsó levél. A parlamentári ország. Rendezés a Nemzetiben. Aranyos stb. — Jegyek válthatók az összes városi jegyirodáknál és a kabaré pénztáránál délután 10-től 1 óráig és délután 4 óráig az előadás végéig.
Vasárnap délután FENÉR KABARÉ!!!

ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

Minden este 8 óraker
a pazar áprilisi műsor!!!
JAROW a cirkusos ember.
THE PICCOLO CO.
18 tagu liliputi cirkusz és variété társulat. 4426
LUCIE KÖNIG

a népszerű művész. 6 Comedy Piccaninies, ragtime csoport. Blanche de Faunac előrelépés. Dottie King, The Records. Paris Trio. Diák lakzi operett. „Piti Mozi” moziszekecs-paródia. K. Solti Hermin, Szász Ilona, Virágh Jenő, Máthé Sándor új notákkal és a többi szenzációs attrakció. Előadás után **ROYAL-CABARETT**. — Jegyek az összes előadásokra elővételi díj nélkül, válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál és az összes városi jegyárúsió Szombaton, április 19-én délután 3/2 óraker mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. szám. Telefon: József 21-16.

Kezdeté fél 9 óraker. 44289
11 óraker Sláger! Ujdonság!
Az utolsó lepedő!
9 óraker. 9 óraker

Fegyvergyakorlat.
Bohózatok. Irták: GLINGER és TAUSSIG. Steinhardt új kuplékai és kitűnő külföldi számok! Előadás végeztével (éjféltől) kedélyes kabaret-előadás. Elsőrendű ének- és táncszámok. Fellepte. Reggelig cigányzene. **Életpéldj nincs.** Jegyek: Délelőtt 10-től 1-ig és délután 3-tól 6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagyüzletben, Andrássy-ut 19. és a Hungaria-túró pénztáránál kaphatók

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkek áruháza.
FOOTBALL
cikkekben az ország legnagyobb raktára
IV., Haris-bazár 4.
Telefon 113-59.
Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

Szombaton, április 19-én, d. u. 3/2 óraker
mérsékelt helyáru családi előadás
a törpék, valamint az összes attrakciók felléptével. Mérsékelt áru jegyek — elővételi díj nélkül — válthatók a ROYAL-ORFEUM jegypénztáránál és az összes városi jegyárúsió helyeken.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. Telefonszám: 14-22.

Ujdonság! Ma Ujdonság!

„Kindermann”

Groteske 1 felv. Irtá: Hirschfeld Lajos. Rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi:

A hadtestparancsnok ur

Jegyek elővételben: a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch Andrassy-ut 19. Sopronyi Rákóczi-ut 1. „Az Est” kiadóban és Brauer tőzsde, Teréz-körút 54. — 12 óra után az első emeleti „Casino de Parisban” a világ legjobb ének és táncszámainak fellépte.

Heti műsor:

Április hó	Nemzeti Színház	Mag. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Nyári-Színház Magyar Színház	Budapesti Színház	Uránia
19 Szombat	A fátylak	Aida	—	Aran eső	Tella	Fann s Frs es stück	A cigán primás	Sárga lilliom	Lilliom	Az országos színház művészeti akadémia előadása
20 Vasárnap	Szentiványi álom A faun	J ncsi és Juliska Babatündér Szókratész a szereléből	—	A denovér Aranyos	Az énekes A telefon	Studententische Profesor Bernhardt	Leányvasár A cigányprimás	A kis lord A farkas	A kis Naha in Lilliom	—

EVŐESZKÖZÖK

ezüsből és alpacca ezüsből,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 a legelőnyösebben
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Dr. Gölis-féle emésztőpor

(1857. óta kereskedelmi cikk.)

Étrendi szer, kitűnő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek feloldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblítve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelesek ellen, minők: gyomorégés, nyálkaelvezés, székrekedés, aranyeres bántalmak, altesti pangás stb.

Ásványvíz gyógymódnál mint elő- vagy utó-kúra vagy egyidejűleg a gyógymóddal kitűnő hatást fejt ki. Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjeggyel kell lennie s mindenkor határozottan dr. Gölis-féle emésztő-por kérendő a vő-el alkalmával.

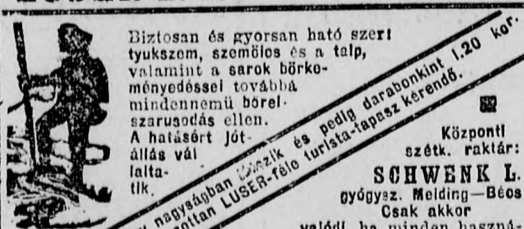
Egy nagy dohoz ára 2 korona 52 fill., egy kis dohoz 1 korona 68 fill.

Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő por központi szétküldése:
BÉCS, I., Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza,
 Budapest, Király-utca 12. sz. és Andrassy-ut 26. sz.

LUSER L.-féle turista-tapasz.

Díztosan és gyorsan ható szer! Tyúkzsír, szemétes és a talp, valamint a sarok bőrkeményedéseivel továbbá mindennemű bőr-el-szarvadás ellen. A hatásért jó állás válik. E tapasz csak egy nagyobban készíthető és mindig határozottan LUSER-féle turista-tapasz kérendő.

Központi szék. raktár:
SCHWENK L. gyógyszer. Waiding-Bécs
 Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasza mellettes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy dohoz ára 1 kor. 20 fill., vidékre 1 kor. 65 fill. előzetes beküldése mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. sz. és Andrassy-ut 26. sz.

Sérültek!

A világhírű Multiform-sérvkötő

szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. — Kicsérélhető nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselet.

Sérvkötők egyoldalu 6-8-10-12-15 K kétoldalu 12-16-20-24-30 K

Műláb a lehető legjobb kivitelben műkéz a leg-izlésebb kiállításban műfüző

Támgép, haskötő, gumiharisnyák stb. saját gyárunkban jóállással, mérték szerint készíttetnek. Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Orvosi Műszertár
 Bpest, VII., Rákóczi-ut 32., a Rókus-kórházzal szemben.

✚ A vörös keresztre ügyeljünk. ✚

LIKÖRRUM

kitűnő minőségben, minden szak-ismeret nélkül kizárólag készíthető a

Réthy-féle kivonatokkal

Részletes készítési utasítást és árjegyzéket kívánatra bérmentve küld

Réthy Béla gyógyszerész, Békéscsaba.

Az én Ujságom

előfizetési ára:
 Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
 Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Stabil gőzgépek Gőzkazánok

5-100 HP 6-220 m² tüzelülettel
 Félstabilgépek, lokomobilok kölcsönbe is. 4-120 HP.

Benzin- és nyersolajmotorok különböző nagyságban. Transzmissió-tengelyek, csapágyak és szijkorongok. Tartányok, szivattyúk, csövek, vasgerendák, vasuti sínok építési és vágánycélokra, mezői vasuti sínok, távirtdahuzal stb. használt és új állapotban olcsón kaphatók. Rácskerítések, rácskapuk, vasajtók és vasablakok a legszebb kivitelben.

Abeles Emilnél, Budapest, V., Váci-ut 14. sz. Telefon 24-41.

Szabadalmakat külföldi értékesítésre elfogad Révai és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 21.

UJ-VUKOVÁRI

arctisztító kenőcs
 uj vukovári
 bőrszépítő szappan

szeplő, himlőhely, sümör, májfoltok, inkadékok, forrószáglipűrcserecsk, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint az mely az arckenőcesel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is a viruló és fiatal kinézet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzatoktól óvakodjunk! Csak **Krajesovics** által **Vukováron** készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajesovics** a készítő arcképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. sz. és Andrassy-ut 26. Török József gyógyszerháza.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.
 Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Tavaszi ujdonságok!

BUDAPEST
 IV., Kilyó-tér 1. (Királyi bérpalota)
 V., Dorottya-utca 6.
 VII., Erzsébet-körút 42.

DEBRECEN
 Piac-utca 44.

ZAGREB
 Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Házasságokat

Észkörtön, minden igénynek megfelelően közvetít **Magy Jenő** elismerten legszolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Békóczy-ut 36., I. emelet **A. Czégnélküli** levelezés

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legelőkelőbb kiképzés gépirás-magyar és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás napenként. Tanulmánydíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Kartók" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan eső tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Elogowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Régi jó üzlet

vegyeskereskedés Budapest környékén teljesen berendezve olcsón bárbeadó, esetleg olcsó áron eladó házzal együtt. Bővebbet a tulajdonosnál Nagy Ödönél Váci-ut 34. l. 4.

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐ-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban.

Zálogszedulák

veszek. Elzálogosított érméket, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab

ékezes kereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

MINDEN

fontalembernek és hölgynek feltétlenül ajánlható **Társalgás Művészete** című könyv. Szégyen az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon beszédjének vagy pláne szövegének. Mindenki szánakozva nézi az ily embert! **Akar ön szelímes lenni?** Akarja, hogy kellően társalgónak tartassák? Olvassa el a **Társalgás Művészete** (Ellenállhatatlanság titka) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, főlegbvalót egyaránt meghódítson! A könyv korrektek utmutatója lesz az élet minden helyzetében. (Olcsón megszerezhető.) Áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzéket) ingyen, díszkörtén küld a **Csodás Könyvtár** kiadóhivatala, Budapest, Békóczy-ut 36.

Ujpesten

három utcára terjedő 600 négyszögletes telek, melyek eddig kertnek volt használnak, gyümölcsfákkal beültetve, kertészek, esetleg gyárnak bérbeadó vagy eladó. Bővebbet V. ker., Nádor-utca 20. sz., III. em. 40. ajtó.

Soványág

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. **William Hartly** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — **Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért** jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kínfűtetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. — Főraktár **Balázs Károly** drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon Józsei 28-29.

12 kor. helyett csak 5 kor.

17.000 pár ábraszertű finom fűzős, gombos és csúgos bőrcipők erős talppal melyek Törökországban voltak szánya és háboru következtében visszamaradtak. E készleten melletti kell adnom és azért adom a cipőket készíteni áron alul csak 6 K, legjobb minőségű és 7 K-ért párját, hozzávaló gummiszarok 60 fill. Kapható minden nagyvárosban hölgyek és urak részére. Szétküldés utánvétel mellett. Gyermekcipők 3-4 korona. **Weisz** cipőgyártó árúház, Nagysálló, Barszegye.

Hirdetések felvételnek a kiadóban

„Hungária” beszélő-gépek töltésréműkalkiok is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Damónyi és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérje árjegyzékét.

20.000 drb

gyönyörű rózsá, a legjobban bevált és leghálásabb minőségben, két éves **10 drb** félmagas 50-80 cm. **8 K, 100 drb 70 K, 10 drb** magas 90-120 cm. **12 K, 100 darab 100 K, 10 drb** különleges magas 120-150 cm. **15 K, 100 drb 130 K, 10 drb** magános 160-180 cm. **20 K, 100 darab 180 K.** Alacsony toarózsák **10 darab 4 K, 100 drb 30 korona.**

A pénz előleges beiktatása v. utánvétel mellett ajánl

FR. SPORA

rózsakivitel Klattan (Göhen)

ASSZONYOK!

Csak az én kópórából szerezni lehet a legújabb hírből zavarok esetében. Erdélyben, telen, drága és olcsó szerkeztől óva intek mindenkit. Cseppimnek megkísérlése után (I. erejű Márka 4.50. II. erejű Márka 6.50.) Ön azonnal meg fog győződni. K. S. asszony írja: „A küldött cseppnek a céljának azonnal megérkezett; alkalmomat kérek 1 üveg II-od erejűt, mivel sok ismerősöm van.” Csak postával, vámentesen, titoktartás mellett küldi **St. Antoni-laboratórium** Berlin 494. Breitestrasse 3

Szingzadag természeti leírások!

Makay Béla

Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászképek

Szerző ezen újabb könyve mellett sorakozik az előbbihez. Hílet, költői lendület van minden leírásában, rejonjós szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Egymillió gyümölcsfa

Alma 100 darab, minőség szerint 25 koronától feljebb; körte, gesztenye, ősz- és kajsziabogyó, cseresznye, szilva stb. darabonként 1 koronától felj. 200.000 darab igen szép dísz- és szorta darabonként 60 fillértől feljebb. 2 millió különféle díszbokr 100 drb 15 korona, 2 millió akác- és gladiolus (krizantém) cseméték 1000 drb minőség szerint 12-55 kor. Akác-suháng 250-400 cm. magas 1000 drb 65-100 kor., 15 millió ordelt cseméték: luc, fehér- és fekete-fenyő 1000 drb minőség szerint 3-10 kor., kocsányos tölgy 3-5 éves magoncok 1000 darabonként 15-25 kor., szilva 150-250 cm. magas, 100 darab 7 kor., 1000 drb 65 kor. Fűz-cseméték 1-3 éves, 1000 darab 8-15 kor. Fajbaromfiak és ezek tojásai, 12 legrtekesebb fajban, valamint vadász- és díszfácánok és ezek tojásai. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi:

Gróf Balthyány Zsigmond uradalmi intézősege Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vas megye.

Dió-kivonat

az ősz hajnak festésére. Régióta kópórából tökéletesen ártalmatlan, a diónak zöld héjából készített **haffestészer** mely a korán őszült hajnak 15 peroz alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínét visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 8, 1 siktatla 6 próbapalackkal 7.50. díjtét, hajfestő K 6 és 8, diókezes vagy dióal K 4 és 2, diópó a szakál festéshez K 2, dió dupla kivonat K 6 és 4 káli-eróme, glicerinn szappan legújabb toa et-szappanok 4 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

MACZUSKI A.

Wien, III/2. Erdbergertáné 2. Raktárak Budapestben: **Török J. gyógysz. Király-ut. 12.** Vértess S. illatsz. Kristófer 8. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-ut. 7. Brúder Radanovits Baross-utca 5. Thalmeier & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drogueria, Hold-utca 8 sz., Molnár és Moser drogueria, Koronaherczeg-utca 11. szám.

ÚJ KÖNYV!

GYULAI PÁL

KRITIKAI DOLGOZATOK

1854-1861. Ára 5 korona.

Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melylyel irodalmunk leghatalmasabb kritikusa és féltette metes polemikusa küzdötte fel magát.

Megrendelhető: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv kereskedésben.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára: Negyedévre . . . 2.50 K Félévre . . . 5.— K Egész évre . . . 10.— K

SINGER és WOLFNER

Andrássy-ut 16. sz.

MAKAY BÉLA

A LÁP VIRÁGA

és egyéb irások

Ebben az új könyvben is megmarad a természet bűbajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is keresik ki.

Ára 4 korona.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv kereskedésben.

Tokaji

szamorodni 1906. évi 5 liter 11 korona. Tokaji édes aszbur 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve **Grütner Lajosnál**, Tokajban.

Találmányokat

ömegekkel megvételre külföldnek állandóan keres **Róval és Csára** szabadalmi és értékesítési osztálya, Budapest, József-körút 21.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÖSE

Verses regény. Ára 3 korona.

Kiadja a **FRANKLIE-TÁRSULAT.**

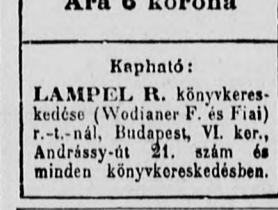
Kapható: **Lampel R.** könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai r.-t.) Budapest, VI., Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

A magyar memoár-irodalom érekessege I

ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM

Első kötet Ára 6 korona

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Saját gyártmánya fűzőkádák 14 kor.-tól feljebb, fűhető kádák 60 kor.-tól feljebb. Elváltalo min denféle kutszivattyú és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron

LEFKOVICS ADOLF

Budapest, VII., Wesselényi-ut. 51/E Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fajbaromfiak és ezek tojásai

Chochin-China, Brahma, Langshan, fehér és sárga Orplington, Plymouth-Rocks, vörös Rhode-Island, Houdan, törpe; ára törzsenként (1 kakas és 2 tyúk) 50 korona; 1 tojás 80 fill. Peking, Ayresburg és pázsmacsák, törzsenként 45-60 korona, 1 tojás 100-150 fillér. Bronz és virginiai hófehér pulykák törzsenként 60 kor.; 1 tojás 100 fillér. Óriási emendi ludak törzsenként 75 kor.; 1 tojás 2 kor. Vadászfacánok (angol zöldhajú) törzsenként 30 kor.; 1 tojás 1 korona. Továbbá igen nagy készlet tájvelifákban és pedig luc, erdei fekete, vörös, tünjén fenyő stb. 1 drb. 30-300 cm. m. 25-300 fill. Soványnek alkalmas akác és gladiolus (krizantém) cseméték 1-4 éves magoncok minőség szerint 1000 drb. K 12-55. Akác és tölgy suhángok 250-400 cm. magas 1000 drb. K 65-100, gyümölcsfák, díszfák, díszbokrók, rózsák, stb. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: **Gróf BATHYÁNY ZSIGMOND** uradalmi intézősege **CSENDLAK**, u. p. Ferenczlak, (Vas megye).

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás különféle gépekben és magyar-német fogalmazásoktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szakintárgyak. **Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánosságú joggal. Alapította **Markovits Iván** az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger Szakiskola** (kizárólag **Hegedűs Sándor**-utca 7. előbb a szemközti **Liszt Ferenc**-ter 10. szám alatt). A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. **Telefon 64-68.**

AZ ATHENAEUM A KÖNYVTÁR

legújabb kötete: az olasz irodalom hírneves művelőjének tökéletes művészetét megírt szerelmi regénye:

GABRIELE D'ANNUNZIO: A TŰZ.

Regény. — Ford. **LYKA KÁROLY.** 448 oldal. — Ára csinos kötésben **190** Kor.

Eddig megjelentek: **KÖBOR TAMÁS:** Komédiák. Nev. (224 old.) **BIRÓ LAJOS:** Glória. Novellák (448 old.) **BALZAC:** A számbőr. Regény (387 old.) **Ferdinotta Harsányi K. ZOLA:** Pascal orvos. Reg. (448 o.) **Ford. Gerő A. DICKENS:** Két város. Reg. **Ford. Bálint M.** (448 o.) **ANATOLE FRANCE:** A Pin-guinek szigete. Regény. **Ford. Böllöny Gy.** (320 o.) **CSEHOV:** Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal.) **BÖLSCHE:** Szerellem az első világában. (1152 oldal). Két kötet. **TOLSZTOJ:** Hadzi-Murát. Regény. Az ördög. Elbeszélés. (374 oldal.) **VOSS RICHARD:** A költő és az asszony. Regény. (384 oldal.) **TÓTH BÉLA:** A boldog-asszony dervise. (372 oldal.) **MAUPASSANT:** Egy élet. Regény. (372 oldal.) **C. F. MEYER:** A barát ná-sza és egyéb novellák. **Lányi V. ford.** (384 o.) **HELTAL JENŐ:** Hét so-vány ezredés és más elbeszélések. (384 o.) **GELJERSTAM:** Az őcsike. Az őcsike rejtélye. (384 o.) **ANATOLE FRANCE:** Az istenek szeméjének. Regény. 384 oldal.

Minden kötet ára **190** korona. Kapható minden könyvtárban, kiadja az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.